

RAPORTUL PRIVIND REALIZAREA PLANULUI NAȚIONAL DE ACȚIUNI PENTRU IMPLEMENTAREA ACORDULUI DE ASOCIERE RM-UE 2017-2019

Anul 2018

La finele anului 2016 prin Hotărârea Guvernului nr. 1472 din 30.12.2016 a fost aprobat Planul Național de Acțiuni pentru Implementarea Acordului de Asociere pentru anii 2017-2019, elaborat în vederea asigurării implementării cuprinzătoare a Acordului de Asociere RM-UE. În vederea corelării acestuia cu prevederile Agendei de Asociere convenite cu UE pe parcursul anului 2017 și condiționalitățile stabilite de UE pentru asistența macro-financiară, Planul a fost revizuit, modificările fiind aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 592 din 23 iunie 2018.

Raportul privind realizarea Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE (PNAAA) în anul 2018 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului și se referă la acțiunile cele mai importante planificate pentru perioada respectivă, inclusiv restanțele înregistrate.

Informația detaliată privind realizarea măsurilor poate fi accesată pe platforma online de raportare PlanPro.

Evaluarea cantitativă a nivelului de realizare a PNAAA pentru perioada de raportare indică implementarea acestuia în proporție de **64,68%**. Astfel, din totalul de 691 acțiuni, inclusiv cu caracter continuu au fost realizate 447 și nerealizate 244. În conformitate cu metodologia aplicată sunt contabilizate doar acțiunile realizate și nerealizate din ansamblul măsurilor planificate pentru 2018, inclusiv cu caracter continuu (care au un indicator de performanță sau au atestat o evoluție în perioada de referință). Totodată, dacă se iau în calcul și hotărârile de guvern sau legile adoptate dar neintrate încă în vigoare (o acțiune este considerată realizată doar în cazul publicării actului normativ în Monitorul Oficial) rata de implementare a PNAAA în 2018 atinge 66,28%. De asemenea, a fost actualizată și rata armonizării legislației naționale în conformitate cu angajamentele asumate prin Acordul de Asociere, fiind constatat că din numărul total de 698 de acte UE au fost transpuse integral (conform evaluării instituțiilor vizate) 285 acte ceea ce constituie 40,83%, au fost transpuse parțial 83 de acte (conform evaluării instituțiilor vizate), ceea ce constituie 11,89% și rămân a fi transpuse 333, respectiv 47,28%.

CUPRINS

TITLUL II. DIALOG POLITIC ȘI REFORME, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE	3
TITLUL III: JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE	12
TITLUL IV: COOPERARE ECONOMICĂ ȘI ALTE TIPURI DE COOPERARE SECTORIALĂ	20
TITLUL V COMERȚ ȘI ASPECTE LEGATE DE COMERȚ (DCFTA)	49
TITLUL VI: ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ȘI DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL	66

TITLUL II. DIALOG POLITIC ȘI REFORME, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE

Total acțiuni pentru anul 2018 – 95 (inclusiv 17 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni realizate – 74 (inclusiv 17 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni nerealizate – 21

Nivelul de realizare a acțiunilor - 77,89%

În prima jumătate a anului **dialogul politic RM-UE** a fost concentrat pe avansarea reformelor prioritare, implementarea acțiunilor prevăzute de memorandumul privind Asistența Macro Financiară (AMF) și subiecte de rezonanță precum fraudă bancară, reforma justiției, combaterea corupției ș.a.. În această perioadă au avut loc un șir de evenimente și întreveneri la nivel înalt: 2-4 mai – vizita de lucru a Prim-ministrului RM la Bruxelles și participarea la cea de-a IV-a reuniune a Consiliului de Asociere RM-UE din 3 mai; 22-23 ianuarie – vizita de lucru a Viceprim-ministrului pentru Integrare Europeană la Bruxelles; vizitele de lucru ale ministrului Afacerilor Externe și Integrării Europene la Bruxelles din 14 februarie, 25-27 februarie – participarea la cea de-a XII-a reuniune a Grupului pentru Acțiunea Europeană a Republicii Moldova „Prietenii Moldovei” din 26 februarie. În semestrul II, după vizita de lucru a Prim-ministrului la Strasbourg pe 3 iulie, contactele politice au continuat cu întrevenerile Prim-ministrului cu Comisarul European pentru Vecinătate și Negocieri de Extindere, în marja reuniunii segmentului înalt a sesiunii Adunării Generale ONU din 27 septembrie, New-York și la Minsk, pe 31 octombrie.

De asemenea, evoluțiile în implementarea reformelor de modernizare a țării au fost discutate la Chișinău în cadrul vizitelor de lucru ale Comisarului european pentru politică regională, Corina Crețu, 17-18 mai; a Directorilor din SEAE și DG NEAR din aprilie și noiembrie, precum și în cadrul vizitei de lucru a euro-parlamentarilor din cadrul Comisiei Afaceri Externe și Comisiei Bugete din 3-6 aprilie.

De asemenea, pe parcursul perioadei de referință, la Bruxelles, pe 24 ianuarie, a avut o rundă de consultări politice Republica Moldova - Comitetului Politic și de Securitate al UE, a cărui agendă de discuții a inclus reformele prevăzute de Acordul de Asociere, cooperarea în domeniul Politicii de Securitate și al Apărării Comune a UE, precum și reglementarea conflictului transnistrean, iar pe 5 aprilie, la Chișinău, s-a desfășurat cea de-a VI-a reuniune a Comitetului Parlamentar de Asociere RM-UE.

Consolidarea dialogului politic cu țările membre UE întru promovarea demersurilor de Integrare Europeană a RM, a fost marcată de organizarea comisiilor mixte în domeniul integrării europene: cea de-a 4-a reuniune a Forumului Moldo - Polon pentru integrare europeană, 1 martie – Chișinău, cea de-a VI-a ședință a Comisiei Interguvernamentale România – Republica Moldova pentru Integrare Europeană din 25 iunie - București, și după o pauză de patru ani cea de-a II-a reuniune a Comisiei mixte moldo-croate pentru Integrare Europeană, 23 iulie - Chișinău.

Pentru **consolidarea respectării principiilor democratice, a statului de drept și a bunei guvernante, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale**, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, precum și contribuirea la consolidarea reformelor politice naționale, pe

parcursul anului 2018 au fost înregistrate progrese în realizarea acțiunilor cu caracter continuu și restante la ajustarea și consolidarea cadrului normativ. În acest ultim context, menționăm întârzierea adoptării proiectului de Lege aprobat prin HG nr.635 din 05.07.2018 și înregistrat în Parlament cu nr.235 din 06.07.2018, cu privire la competențele Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.

Întru asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități au fost continuate eforturile de implementare a Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022. Cea mai importantă realizare la acest capitol a fost semnarea Protocolului Opțional la Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, 27 septembrie 2018, în cadrul celei de-a 73-a Sesiune a Adunării Generale ONU.

În 2018 au avut loc câte o ședință a Grupurilor de lucru intersectoriale responsabile de implementarea Planului de Acțiuni 2017-2020 privind Strategia de consolidare a relațiilor interetnice 2017-2027 și a Planului Acțiuni privind susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2016-2020. Pe 7 aprilie, în incinta Casei Naționalității a fost celebrată Ziua Internațională a Romilor. În cadrul evenimentului au fost inaugurate expozițiile dedicate costumelor și uneltelor tradiționale și a persoanelor ilustre din comunitatea romă. Totodată, Ziua Internațională a Romilor a fost sărbătorită în 12 raioane ale țării, în care locuiesc compact persoane de etnie romă.

Prin HG nr.100 din 31.01.2018 a fost aprobată Concepția privind **activitatea polițienească** comunitară, care are drept scop apropierea polițiștilor de comunitate și problemele ei, dar și renovarea secțiilor de poliție. De asemenea, cu suportul Ministerului Federal de Interne al Germaniei, rețeaua centrelor mobile de prevenire și informare a populației a fost extinsă cu încă două unități (în Chișinău și Comrat).

Continuarea implementării Strategiei de dezvoltare a poliției pentru perioada 2016-2020 a fost asigurată prin adoptarea Deciziei Centrului Național de Acreditare MOLDAC nr. 36 din 26.02.2018 cu privire la acreditarea Centrului tehnico-criminalistic și expertize judiciare al IGP, conform standardului SM SR ENISO/CEI17025:2006, în șase domenii de expertiză: balistică, trasologie, dactiloscopie, grafoscopie, investigații în domeniul informaticii și examinarea tehnică a documentelor; crearea Secției anticorupție în cadrul Direcției inspectare efectivă a IGP (Ordinul MAI nr.403 din 29.12.2017); și lansarea, pe 20.07.2018 a proiectului TWINNING privind reforma sistemului polițienesc de pregătire inițială și continuă. În vederea asigurării prevenirii violenței domestice, în cadrul IGP, în parteneriat cu OSCE, au fost desfășurate 3 ateliere de lucru finalizate cu certificarea a 30 de angajați în calitate de formatori pentru instruirea ofițerilor de sector în soluționarea cazurilor de violență în familie.

Adoptarea Legii nr.219 din 08.11.2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri a fost una dintre cele mai importante acțiuni de asigurare a progreselor în implementarea Strategiei de dezvoltare a trupelor de Carabinieri pentru 2017-2020. Cu același scop, au fost aprobate Strategia de comunicare privind reforma Trupelor de Carabinieri pentru anii 2018-2020 (Ordinul DTC nr.85 din 30.03.2018) și Conceptul de profesionalizare a efectivului de militari în termen ai Trupelor de Carabinieri (Ordinul MAI nr.250 din 24.07.2018). Pentru consolidarea capacităților logistice ale Inspectoratului General de Carabinieri au fost procurate 40 automobile pentru patrulare, 3 microbuze pentru transportarea efectivului și mijloace speciale (complete de protecție, scuturi, măști antigaz, baston de cauciuc, mănuși tactice ș.a.), 160 stații de comunicare TETRA portabile, 11 stații TETRA auto și tehnică de calcul de ultimă generație. Pe parcursul anului au fost finalizate procedurile

necesare pentru lansarea în 2019 a Proiectului de asistență UE privind susținerea procesului de reformare instituțională a trupelor de Carabinieri¹, cu o valoare totală de 8 milioane EUR.

Au fost înregistrate însă și o serie de restanțe semnificative precum: 1. întârzierea modificării HG nr.986 din 24.12.2012 cu privire la structura și efectivul-limită ale Inspectoratului General al Poliției și a HG nr.283 din 24.04.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne; 2. amendarea HG nr.1206 din 02.11.2016 cu privire la Centrul Național de Coordonare Integrată a Acțiunilor de Ordine Publică; 3. Dezvoltarea Centrului Național de Coordonare Integrată a Acțiunilor de Ordine Publică.

Pe dimensiunea **drepturilor omului și a libertăților fundamentale**, la 24 mai Parlamentul a adoptat noul document de politici în domeniul drepturilor omului (PNADO III) pentru perioada 2018-2022 (Hotărârea Parlamentului nr.89). Totodată, constituie restanță adoptarea proiectului de act normativ privind crearea unui Consiliu național și a unui Secretariat permanent în vederea elaborării și evaluării documentelor de politici, raportării și monitorizării implementării recomandărilor internaționale în domeniul drepturilor omului, care a fost remis repetat spre examinare Guvernului pe 14.12.2018.

În scopul îmbunătățirii cadrului juridic pentru participarea efectivă a societății civile în procesul decizional, a fost elaborat proiectul de lege cu privire la organizațiile necomerciale, care la 3 mai a fost adoptat de către Parlament în prima lectură. Acțiunea respectivă reprezintă una dintre restanțele importante ale Titlului II.

Începând cu 1 ianuarie 2018, au intrat în vigoare prevederile Legii nr.137 din 29.06.2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor în partea ce ține de acordarea compensației financiare victimelor infracțiunii. În scopul dezvoltării respectivului mecanism, prin Ordinul MJ nr. 140 din 21.02.2018, a fost aprobată componența nominală a Comisiei.

Pe parcursul anului, în cadrul atelierelor de lucru privind „Standardele internaționale în domeniul combaterii torturii, tratamentului inuman sau degradant” (22-23 februarie, 22 martie și 7-8 noiembrie), organizate de INJ, au fost instruite 79 de persoane – 15 asistenți judiciari, 7 grefieri, 1 șef secretariat, 26 judecători, 28 procurori.

Pentru documentarea eficientă și promptă a cazurilor de tortură și a relelor tratamente, în perioada de raportare, au fost înregistrate 687 sesizări: pentru 572 au fost adoptate hotărâri de refuz, în cazul a 93 dintre ele au fost pornite cauze penale, iar 22 au rămas în procedură. Pentru protejarea drepturilor procedurale ale persoanelor aflate în detenție sau în arest preventiv la Poliție sau la Centrul Național Anticorupție (CNA), pe 03.04.2018 a fost semnat Acordul de cooperare dintre MAI, IGP și Fundația Soros și Planul de implementare al acestuia, care are ca scop susținerea reformării calitative a sistemului justiției penale, elaborarea politicilor aferente pentru etapa urmăririi penale, precum și ralierea mecanismelor și practicilor la etapa pre-judiciară la standarde și practici internaționale privind respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Totodată, la 30.03.2018, prin Ordinul IGP nr.195 a fost aprobată procedura standard de operare pentru reținere; prin Ordinul IGP nr. 194 a fost aprobată procedura standard de operare privind escortarea și transportarea persoanei private de libertate; iar prin Ordinul IGP nr.193 a fost aprobată procedura standard de operare privind plasarea persoanei reținute în Izolatorul de detenție preventivă.

¹ Acordul de Finanțare CRIS: ENI/2015/038-144 „Suport pentru dezvoltarea Poliției”

În scopul stabilirii unor instrucțiuni detaliate, clare și precise privind gestionarea aplicării forței fizice în exercițiul funcției, autoritățile naționale vizate (MAI, MJ, MF, CNA, SIS și SPPS) au aprobat la 11 ianuarie, Ordinul interdepartamental cu privire la aprobarea Ghidului privind intervenția profesională în exercițiul funcției (MO nr.68-76 din 02.03.2018).

Prin Ordinul IGP nr.527 din 28.12.2017, au fost aprobate standardele minime privind condițiile de detenție preventivă din cadrul Poliției și standardele minime pentru unitățile de transport specializate, iar pe 25.10.2018, Cancelariei de Stat i-a fost transmis proiectul HG privind crearea unui Consiliu reprezentat de ONG-uri care va asigura monitorizarea și funcționarea Poliției.

În ceea ce privește *reforma sistemului judiciar*, la 5 aprilie, a fost adoptată de către Parlament Legea privind simplificarea procedurii civile (Legea nr.17). Modificările propuse urmăresc scopul de a eficientiza mecanismele procesuale; asigura dreptul la apărare participanților la proces și publicitatea ședințelor de judecată; îmbunătățirea pregătirii pricinii pentru dezbateri; introducerea procedurilor simplificate și urgente pentru anumite cauze civile; introducerea unor prevederi anti-abuz, inclusiv reguli stricte pentru depunerea probelor și a obiecțiilor/referinței; îmbunătățirea căilor de atac.

În vederea instituirii unei proceduri transparente, bazate pe merit cu privire la selecția candidaților la funcția de judecător, lichidarea vidurilor legislative în partea ce ține de promovarea, transferarea, detașarea, suspendarea, demisia și eliberarea din funcție a judecătorilor, asigurarea principiului transparenței în activitatea CSM și asigurarea autonomiei funcționale a inspecției judiciare, pe 27.09.2018, a fost adoptată Legea nr.137. Tot în acest context, pe 06.03.2018 a fost adoptată Hotărârea CSM nr.141/7 de aprobare a modificărilor la Regulamentul cu privire la criteriile de selecție, promovare și transferare a judecătorilor.

La propunerea Consiliului Superior al Procurorilor (CSP) au fost înaintați și numiți în funcție de procuror 76 absolvenți ai INJ. Totodată, 34 procurori au fost promovați (19 în funcție de conducere) și 17 transferați. În vederea asigurării evaluării performanțelor procurorilor în funcție, în perioada de raportare Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor s-a întrunit în 14 ședințe și a finalizat evaluarea ordinară a 103 procurori și evaluarea extraordinară a 56 procurori. Constituie totuși o restanță elaborarea comentariului la Codul de Etică al procurorului.

Pe parcursul anului au fost întreprinse măsurile necesare pentru asigurarea funcționării CSP ca organ independent, cu sediu și aparat administrativ propriu. Prin Legea bugetului de stat pentru anul 2018 nr.289 din 15.12.2017, pentru activitatea CSP au fost alocate mijloace bănești în sumă de 10165,7 mii MDL, iar pentru 2019 s-au stabilit cheltuieli în sumă de 12240, 1 mii MDL. Prin Hotărârea CSP nr.12-75/18 din 04.05.2018 a fost modificată organigrama Aparatului CSP. Totodată, prin Ordinul Președintelui CSP a fost aprobată structura internă a Aparatului CSP și a statului de personal. Grație donației Consiliului European, CSP a fost asigurat cu echipament IT. La finele anului 2018, Consiliul Superior al Procurorilor a trecut în noul sediu, situat în mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt, 73.

Proiectul hotărârii Guvernului privind crearea Centrului de Monitorizare Electronică este în proces de elaborare. Centrul urmează a fi creat după modificarea statului de personal al Inspectoratului Național de Probațiune. Totodată, în acest sens, Ministerul Justiției a elaborat și promovat proiectul hotărârii Guvernului privind modificarea și completarea Regulamentului privind monitorizarea electronică a persoanelor, HG nr. 654 fiind aprobată la 11.07.2018.

Pe dimensiunea *reformeii administrației publice* se semnalează drept restanță adoptarea metodologiei de autoevaluare a autorităților și instituțiilor publice (în baza principiilor administrației publice ale SIGMA și Cadrului Comun de Evaluare al Institutului European pentru Administrare Publică). Întârzierea respectivă este legată de contextul elaborării noului Plan de Acțiuni privind Strategia de Reformă a Administrației Publice.

În domeniul *lupta împotriva corupției*, pentru îmbunătățirea mecanismului de coordonare și cooperare între agențiile anticorupție a fost elaborat proiectul ordinului interdepartamental privind aprobarea mecanismelor de ținere a statisticii pe corupție, conform prevederilor actelor internaționale, rămânând a fi o restanță adoptarea acestuia.

Pe parcursul anului au fost revizuite/semnate 7 Acorduri de colaborare între organele de aplicare a legii, în vederea îmbunătățirii mecanismului de coordonare în combaterea corupției, cu următoarele instituții: Oficiul Avocatul Poporului (15.03.2018); Autoritatea Națională de Integritate (25.07.2018); Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (31.07.2018); Consiliul Concurenței (13.09.2018); Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (14.09.2018); Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (24.09.2018); Procuratura Generală (27.11.2018).

A fost elaborat Raportul de monitorizare și evaluare a Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020 (SNIA) pentru perioada de raportare 2017, fiind publicat pe pagina web a CNA și dezbătut conform Pilonilor vizați în Grupurile de Monitorizare 1 și 3.

Pentru intensificarea luptei cu corupția la nivel înalt și corupția politică, în perioada de raportare, din cele 184 de cauze expediate în judecată de Procuratura Anticorupție, 10 vizează persoane cu funcție de demnitate publică) și emise 5 sentințe de condamnare. În contextul investigării riguroase a fraudelor bancare, la 26.12.2018, în procedura organului de urmărire penală al CNA se aflau 25 cauze penale ce țin de fraudele bancare, și 10 învinuiți în 6 cauze penale, care urmează a fi finalizate pe parcursul anului 2019.

Pe parcursul anului, CNA a desfășurat 42 de instruiți pentru peste 2000 agenți publici din cadrul organelor de drept și justiției în domenii precum rigorile integrității profesionale a agentului public; evaluarea integrității instituționale; denunțarea manifestărilor de corupție și avertizarea de integritate.

De asemenea, a fost asigurată funcționalitatea sistemului informațional ”E-Integritate”, care permite depunerea electronică a declarațiilor de avere și interese personale, iar începând cu 1 ianuarie, toate declarațiile sunt depuse exclusiv electronic.

În contextul consolidării capacităților instituționale ale Autorității Naționale de Integritate (ANI), prin Hotărârea Parlamentului nr.9 din 08.02.2018 a fost aprobată structura și efectivul-limită ale ANI și au fost adoptate modificări la cadrul normativ ce reglementează activitatea și competențele ANI, și anume Legea nr.74 din 26.04.2018 și Legea nr.66 din 24.05.2018. De asemenea, au fost aprobate Regulamentul intern (Ordinul nr.26 din 20.04.2018) și cele 9 regulamente de organizare și funcționare a unităților structurale ale ANI, inclusiv Carta de audit intern (Ordinul nr.44 din 31.05.2018). Pe parcursul anului au fost organizate 3 concursuri pentru suplinirea funcțiilor de inspector de integritate. Actualmente sunt angajați 7 inspector de integritate, iar la etapa testării finale la detectorul comportamentului simulat sunt 3 candidați.

În domeniul **Politicii de Securitate și Apărare Comună a UE**, menționăm organizarea la 7 iunie la

Chișinău a celei de-a patra runde a consultărilor RM-UE în domeniul Politicii de Securitate și Apărare Comună a UE (PSAC). În cadrul reuniunii au fost abordate subiecte ce țin de cooperarea bilaterală cu UE în domeniul securității, precum participarea la misiunile UE de gestionare a crizelor, dar și discutate direcțiile de colaborare cu UE pe dimensiunea contracarării amenințărilor hibride.

La 1 ianuarie 2018 a intrat în vigoare Acordul UE-RM cu privire la procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate. Totodată, în perioada de raportare au fost inițiate negocierile pe marginea aranjamentelor de implementare a acestuia care se află în faza avansată de coordonare.

În contextul participării RM la misiunile UE de gestionare a crizelor, menționăm detașarea pe 8 octombrie a doi experți militari (medic și instructor privind tactica de artilerie) la Misiunea UE de Instruire Militară din Mali (EUTM Mali).

De asemenea, reprezentanții instituțiilor naționale de resort au participat la cele două reuniuni ale Panelului privind cooperarea în domeniul securității, PSAC și protecției civile (15 mai și 19 noiembrie, Bruxelles) din cadrul noii arhitecturi a Parteneriatului Estic, dar și la un șir de evenimente de instruire și formare în domeniul PSAC organizate de Colegiul European de Apărare și Securitate în cooperare cu state membre ale UE.

În perioada anului 2018 au fost desfășurate 24 Conferințe naționale/mese rotunde cu reprezentanții administrației publice locale fiind dedicate subiectului de prevenire a terorismului și a manifestărilor violente de extremism. Adicional, 760 persoane din cadrul MAI au fost instruite privind profilul teroristului și al mercenarului.

În perioada 02-08 iunie 2018 a fost organizat Exercițiul Internațional Antiterorist „Bucovina-2018” care a avut drept scop testarea și evaluarea mecanismelor de gestionare a situațiilor de criză teroristă la nivel regional.

A continuat cooperarea și promovarea convergenței treptate în domeniul politicii externe și de securitate. Pe parcursul perioadei de raportare, RM s-a aliniat la 29 decizii PESC și la 25 declarații/discursuri ale UE, iar în cadrul ONU s-a aliniat poziției UE expuse în 6 declarații (discursuri). De asemenea, au fost coordonate 63 de alinieri ale RM la declarațiile UE cu privire la respectarea principiului suveranității și integrității teritoriale, inviolabilității frontierelor, aflate pe agenda OSCE în cadrul Consiliului Permanent și Forumului pentru cooperare în domeniul securității (58 vizează Ucraina și 5 vizează Georgia).

În contextul evoluțiilor privind legea aferentă asigurării cooperării eficiente cu Curtea Penală Internațională, menționăm că, în cadrul ședinței Guvernului din 21 noiembrie, proiectul acesteia a fost transmis pentru coordonare repetată, în vederea examinării suplimentare a proiectului, în comun cu Procuratura Generală.

În anul 2018 au fost întreprinse eforturi semnificative pentru elaborarea cadrului normativ în sfera asigurării securității informaționale a Republicii Moldova. Astfel, la 16 februarie a fost publicată Concepția securității informaționale a Republicii Moldova (Legea nr. 299 din 21.12.2017). La 28 noiembrie, Parlamentul a adoptat Strategia securității informaționale pentru anii 2019-2024 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia.

În procesul de **reglementare transnistreană**, în perioada 29-30 mai, la Roma, sub egida Președinției

Italiai în OSCE, s-a desfășurat o nouă reuniune oficială a Conferinței permanente pe probleme politice în procesul de reglementare transnistreană (formatul de negocieri „5+2”), rezultatele căreia au fost formalizate în Protocolul de la Roma, care formulează modalități practice de soluționare a unor probleme prevăzute de agenda numită convențional „Berlin plus”. De asemenea, au fost atinse progrese substanțiale în soluționarea unor probleme de durată precum îmbunătățirea situației școlilor cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană (contracte de arendă încheiate la prețuri de 1000 lei/lunar și pe un termen de 10 ani, asigurarea circulației elevilor și profesorilor în baza carnetelor de elev și legitimațiilor de serviciu), punerea în aplicare a mecanismului de apostilare a diplomelor neutre ale Universității din Tiraspol (201 diplome neutre apostilate), deblocarea accesului la terenurile de după traseul Camenca-Tiraspol pentru fermierii din raionul Dubăsari (circa 88% din terenuri au fost documentate), implementarea mecanismului de înregistrare și de documentare a autovehiculelor din regiunea transnistreană cu plăci și certificate de înmatriculare de model neutru (1688 auto înmatriculate, 1739 permise au fost preschimbate în cele de model național) cu oferirea posibilității de a participa în traficul rutier internațional, finalizarea unei noi etape de expertizare a infrastructurii podului dintre satele Gura Bîcului și Băcioc cu stabilirea posibilității admiterii în circulație a vehiculelor cu masa totală de până la 25 t (pentru sarcini necontrolate) și de maxim 40 t (pentru sarcini excepționale unice).

La cea de-a 25-a reuniune a Consiliului Ministerial al OSCE din 07.12.2018 a fost adoptată o nouă Declarație cu privire la negocierile în procesul de reglementare transnistreană în formatul „5+2”, care reafirmă poziția fermă a statelor participante la OSCE de a identifica o soluție cuprinzătoare, pașnică și durabilă a conflictului transnistrean, bazată pe suveranitatea și integritatea teritorială a RM, cu determinarea unui statut special pentru regiunea transnistreană. Declarația stipulează necesitatea abordării și soluționării în paralel a subiectelor ce figurează în cele 3 coșuri de pe agenda de negocieri, fără condiționări și/sau prioritizări.

Se atestă o înviorare considerabilă a dialogului Chișinău-Tiraspol la toate nivelele, în comparație cu anul 2017. Astfel, în 2018 au avut loc 3 întrevederi la nivel de lideri, 30 întrevederi ale reprezentanților politici (comparativ cu 9 în 2017) și 89 ședințe ale grupurilor de lucru sectoriale (comparativ cu 32 în 2017) la nivelul experților în domeniul transportului auto, economie, telecomunicații, educație, etc. Pe parcursul perioadei de referință, negociatorul-șef din partea Chișinăului a avut 3 întrevederi cu reprezentantul special al Președinției în exercițiu a Italiei la OSCE, 18 cu șeful Misiunii OSCE în Moldova, 14 cu reprezentanții delegației UE, 5 cu reprezentantul special al Ucrainei, 4 cu reprezentantul special al Federației Ruse și 4 cu reprezentanții SUA. De asemenea, remarcăm că, după o pauză de 2 ani, au avut loc 3 ședințe ale Comisiei guvernamentale pentru reintegrarea țării în cadrul cărora au fost abordate și trasate sarcini pe aspecte ce țin de desfășurarea procesului de negocieri și coordonarea proiectelor de asistență externă.

Pe parcursul perioadei de referință, în procesul de negocieri au fost semnate 5 documente: Decizia protocolară „Privind interacțiunea în domeniul veterinar, carantină și protecția plantelor” (15 februarie); Înscrierea protocolară a întrevederii reprezentanților politici cu participarea grupurilor de lucru pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor (28 februarie); Decizia protocolară „Cu privire la participarea în traficul rutier internațional a autovehiculelor din regiunea transnistreană care nu desfășoară activități comerciale” (24 aprilie); Foaia de parcurs „Pentru implementarea prevederilor Deciziei protocolare cu privire la măsurile de organizare a interacțiunii în domeniul telecomunicațiilor din 25 noiembrie 2017” (28 iunie); Protocolul adițional la Decizia protocolară cu privire la principiile reluării plene a circulației trenurilor marfare prin regiunea transnistreană din 30 martie 2012, prin care a fost prelungit termenul de acțiune al acestuia până la 30

iunie 2019 (27 decembrie).

De asemenea, pe parcursul anului au fost elaborate și adoptate 19 acte normative, printre care: HG nr.38 din 16.01.2018 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.1232 din 9.11.2016”; HG nr. 48 din 16.01.2018 cu privire la acordarea unor plăți directe proprietarilor de terenuri agricole amplasate după traseul Rîbnița-Tiraspol pentru anul 2017”; HG nr.300 din 04.04.2018 cu privire la modificarea și completarea unor hotărâri ale Guvernului, în particular a hotărârilor nr.515 din 22.06.2010 cu privire la delegația Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control și nr.744 din 03.10.2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control; HG nr.400 din 25 aprilie „cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2018”; Legea nr.170 din 26.07.2018 cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport și modificarea unor acte legislative (intrată în vigoare la 1 septembrie 2018); HG nr.1214 din 05.12.2018 „Cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 960/2017 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 109/2017 privind unele măsuri de control la trecerea frontierei, de control vamal și privind asigurarea regimului fiscal în cadrul controlului comun la unele puncte de trecere a frontierei de stat moldo-ucrainene”.

În data de 22 iunie 2018, AG a ONU a adoptat rezoluția „Retragerea completă și necondiționată a forțelor militare străine de pe teritoriul RM” (64 voturi pro, 15 împotriva, 83 abțineri). Drept urmare, a fost elaborat un plan de acțiuni care dezvoltă o serie de acțiuni măsurabile orientate unui proces amplu de sensibilizare și comunicare. Rezoluția consacră, în premieră, la nivel ONU, un punct de referință documentar care generează și consolidează sprijinul ONU pentru retragerea trupelor străine și reprezintă un important document menit să consolideze sprijinul organizației pentru suveranitatea și integritatea teritorială a RM.

Oferirea de către UE a instrumentelor de facilitare a comerțului cu UE a permis atragerea unui număr mai mare de agenți economici din regiune în câmpul legal al RM, până la moment circa 2509 de întreprinderi fiind luate la evidența Agenției Servicii Publice. Circa 55,31 % din totalul exporturilor din regiunea transnistreană au avut loc pe piețele statelor-membre ale UE, și respectiv, cota importului de mărfuri din UE fiind de 32,73%. În total, agenții economici din regiunea transnistreană au primit pe parcursul anului 2018 peste 6000 de certificate pentru realizarea activităților comerciale, dintre care EUR1.EU 1502, CT-1 2178, C 1765.

Odată cu lansarea fazei a 12-a a Misiunii UE de asistență la frontieră în RM și Ucraina (EUBAM), se profilează o misiune mai bine orientată pe substanță și pe necesitățile partenerilor moldoveni și ucraineni. În perioada 16-17 mai, la sediul Misiunii EUBAM din or. Odessa a avut loc o ședință cu participarea specialiștilor agențiilor vamale și de frontieră ale RM și Ucrainei, în cadrul căreia au fost examinate schemele tehnologice ale punctelor de trecere „Pervomaisc-Kuciurgan”, „Novosavițcoe-Kuciurgan”, „Briceni-Rossoșani”, „Palanca-Maiaki-Udobnoe”, „Goianul Nou-Platonovo”, „Criva-Mamalîga”, „Larga-Kelmenți” și „Reni-Giurgiulești”. Prin hotărârile de Guvern nr.467, 468, 470, 471, 472, 473, 474 din 23 mai 2018 a fost aprobată inițierea negocierilor și aprobarea semnării protocoalelor de resort dintre serviciile vamale și de frontieră ale Republicii Moldova și ale Ucrainei.

De asemenea, la 12 aprilie, Președintele Ucrainei a promulgat Legea ratificării Acordului dintre R. Moldova și Ucraina privind controlul în comun al persoanelor, mijloacelor de transport, mărfurilor și obiectelor în punctele comune de trecere a frontierei de stat moldo-ucrainene, semnat la Chișinău la 6 octombrie 2017, inclusiv pe segmentul transnistrean. În același context, la 18 aprilie curent la punctul de trecere „Cuciurgan-Pervomaisc” a fost inițiat controlul comun pentru importul-reimportul

mărfurilor, bunurilor și mijloacelor de transport (conform prevederilor HG nr.356 din 18.04.2018). Pe parcursul anului precedent, au fost definitive Protocoalele privind instituirea controlului în comun (8 documente). În același timp, la 27.11.2018, a fost deschis punctul de trecere a frontierei „Unguri-Bronnița”. Adicional, la 28 decembrie 2018, a avut loc inaugurarea oficială a Punctului comun de control a frontierei de stat moldo-ucrainene „Palanca-Maiaki-Udobnoe”.

În perioada de referință au fost întreprinse o serie de acțiuni pentru *consolidarea cooperării în contextul combaterii proliferației armelor de distrugere în masă*, precum și materialelor și mijloacelor de livrare a acestora, printre care participarea la cea de-a noua reuniune a experților din Europa de sud-est în domeniul neproliferației armelor de distrugere în masă, organizată de Rețeaua C-WMD din cadrul RACVIAC, în cooperare cu autoritățile Croației și SUA (22-25 ianuarie, Croația) în cadrul căreia au fost prezentate spre consultare proiectele Strategiilor naționale de neproliferație a ADM și CBRN. De asemenea, reprezentanții autorităților RM au participat la reuniunile coordonatorilor naționali pentru problematica CBRN, și anume ”Reuniunea de finalizare a Proiectului 44, Consolidarea capacităților de prim răspuns CBRN și a cooperării regionale în Europa de Sud-Est, Caucazul de Sud, Moldova și Ucraina” (29-30 mai, Viena); cea de-a VI-a reuniune a punctelor naționale focale pe marginea Inițiativei UE privitor la Centrele de Excelență pentru diminuarea riscurilor CBRN (17-22 iunie, la Bruxelles); exercițiul internațional „Regional Radiological Detection Exercise – LIONSHIELD 2018” (04-09 iunie, Tbilisi). De asemenea, menționăm că serviciului electronic de eliberare a autorizațiilor pentru export, reexport, import și tranzit de mărfuri strategice a fost creat, iar competențele de gestionare ale acestuia urmează a fi transferate la Agenția Servicii Publice.

În același context, a fost elaborat proiectul noii Strategii naționale în domeniul neproliferației armelor de distrugere în masă și de atenuare a amenințărilor chimice, biologice, radiologice și nucleare (CBRN) și Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. Strategia și Planul nu au fost adoptate în termenul stabilit. În ianuarie 2019 urmează a fi desfășurată ședința Grupului de lucru interdepartamental privind acțiunile ce vor fi întreprinse pentru finalizarea și aprobarea documentelor în cauză, urmare a avizului juridic al Ministerului Justiției, care a modificat esențial conceptul Strategiei și Planului de acțiuni.

De asemenea, la 28 februarie 2018 a fost aprobată HG nr. 210 cu privire la crearea Comisiei naționale pentru monitorizarea circulației armelor de calibru mic și armamentului ușor, care urmează să asigure elaborarea Strategiei naționale privind prevenirea fabricării, transferului și circulației armelor de calibru mic și armament ușor. La 16 mai 2018 a fost aprobată HG nr.609 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al armelor”, care va contribui esențial la îmbunătățirea și raționalizarea schimbului de informații între organele de drept în domeniul de referință, precum și la prevenirea și contracararea traficului ilicit cu arme de foc și muniții aferente.

TITLUL III: JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE

Total acțiuni anul 2018 : 110 (inclusiv 39 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni realizate: 82 (inclusiv 39 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni nerealizate: 28

Nivelul de implementare: 74,5%

La capitolul promovării consolidării dimensiunii **Supremația Legii**, la 19 iulie 2018 a fost adoptată Legea nr.136 privind modificarea Legii nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (*consolidarea capacităților funcționale ale Consiliului Superior al Magistraturii și Inspecției Judiciare și aducerea în concordanță a legislației referitoare la răspunderea disciplinară a judecătorilor cu recomandările Comisiei de la Veneția*) (Monitorul Oficial din 14.09.2018, nr. 347-357, art. 582).

Totodată, la 5 aprilie 2018 a fost adoptată Legea nr.17 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care, printre altele, vizează amendarea Codului de procedură civilă în vederea diminuării duratei proceselor de judecată prin simplificarea procedurilor. Adicional, în partea ce ține de elaborarea și asigurarea implementării criteriilor de calitate a deciziilor instanțelor de judecată, unificarea practicii judiciare și reformarea regulilor privind motivarea deciziilor instanțelor de judecată, conform standardelor internaționale, pentru garantarea dreptului la un proces echitabil a fost elaborat un proiect de lege de modificare a legislației aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 823 din 20 august 2018 și adoptat în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 11 octombrie 2018.

Începând cu luna iulie 2018, în toate judecătoriile și curțile de apel este implementată versiunea 4.1.4 a PIGD, versiune îmbunătățită la solicitarea instanțelor judecătorești, precum și în scopul asigurării implementării modificărilor operate în Codul de Procedură Civilă (Legea nr.17 din 05.04.2018, în vigoare din 01.06.2018).

Proiectul noii Legi cu privire la Curtea Constituțională a fost elaborat de Ministerul Justiției, fiind promovat până la etapa aprobării acestuia de către Guvern. Dat fiind că, promovarea de mai departe a proiectului era condiționată de adoptarea amendamentelor constituționale privind instituția instanței de contencios constituțional, Ministerul Justiției a fost în imposibilitate de a promova modificări în cadrul legislativ constituțional. În perioada de raportare alte evoluții la subiectul respectiv nu au fost înregistrate.

La compartimentul **protecției datelor cu caracter personal**, pe parcursul anului 2018 eforturile autorităților pe dimensiunea legislativă au fost direcționate spre definitivarea proiectului de lege privind regimul mijloacelor video (transmis Ministerului Justiției pentru înaintare spre examinare Guvernului la 22 august 2018) și înaintarea propunerilor de rigoare care au fost luate în considerare la adoptarea proiectului de lege privind modificarea și completarea Legii nr.273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate și sistemul național de pașapoarte.

În ceea ce privește modificările pe segmentul protecției datelor cu caracter personal la Legea nr.797/1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului și Legea nr. 39/1994 despre statutul deputatului în Parlament, în noiembrie 2018, urmare efectuării unei analize complexe a legislației în domeniu s-a constatat lipsa necesității modificării cadrului legislativ în acest sens.

La 30.11.2018, proiectul de lege privind protecția datelor cu caracter personal a fost votat de către Parlamentul RM în prima lectură (Legea nr. 133 din 8.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal) elaborat în conformitate cu standardele UE (Directiva (UE) 2016/680 și Regulamentul (UE) 2016/679 din 27.04.2016). În vederea racordării cadrului conex la noul proiect de lege privind protecția datelor cu caracter personal, în contextul proiectului Twinning ”*Consolidarea capacităților CNPDCP*” experții UE au examinat următoarele acte legislative: [Legea nr.59 din 29.03.2012](#) privind activitatea specială de investigație, [Legea nr.320 din 27.12.2012](#) cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, [Legea nr.3 din 25.02.2016](#) cu privire la Procuratură, Legea nr.1104-XV din 6.06.2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr.122-XV din 14.03.2003.

Pe dimensiunea **migrației, azilului și gestionării frontierelor** s-a asigurat sustenabilitatea acțiunilor realizate, fiind totodată sporite capacitățile experților în domeniu prin desfășurarea continuă a mai multor activități de formare profesională atât la nivel național, cât și participarea la cele cu caracter internațional.

Sistemul de colectare și analiză a datelor privind fluxurile de migrație a fost în continuare consolidat prin elaborarea Compendiului Statistic al Profilului Migrațional Extins al RM pentru anii 2015-2017, în baza datelor obținute de la instituțiile relevante pentru anul 2017, precum și actualizarea/completarea Listei indicatorilor PME.

Cadrul normativ a fost îmbunătățit prin instituirea și asigurarea funcționării Grupului de lucru interdepartamental în domeniul combaterii șederii ilegale a străinilor și returnării acestora. În vederea facilitării documentării străinilor la 4 aprilie a fost aprobată HG nr.303 cu privire la modificarea anexelor nr. 1 și nr. 2 la HG nr. 331 din 5.05.2011 „Cu privire la eliberarea invitațiilor pentru străini”, iar la 6 decembrie proiectul legii pentru revizuirea cadrului legal în domeniul integrării străinilor a fost transmis Cancelariei de stat spre promovare.

La 13 aprilie, în or. Braga, Portugalia, a avut loc lansarea oficială a Proiectului „Suport pentru Centrul de apel pentru migranți”, care se subscrie obiectivelor și inițiativelor Parteneriatului de Mobilitate RM-UE. Proiectul a fost elaborat de Serviciul Portughez pentru Imigrări și Frontieră, Universitatea Minho din Braga și MAI, și implementat de către Centrul Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor Migraționale (ICMPD). La 31 octombrie 2018 BMA împreună cu Universitatea Minho din Portugalia au organizat o reuniune de finalizare a proiectului respectiv.

Este în proces de definitivare reforma Biroului Migrație și Azil care va fi transformat în Inspectoratul General pentru Imigrări. Proiectul HG în cauză va fi promovat de comun cu regulamentele de organizare și funcționare ale autorităților din subordinea MAI și simultan cu amendarea HG nr. 693 din 30.08.2017 cu privire la organizarea și funcționarea MAI.

Totodată, în domeniul **gestionării frontierelor** prin HG nr.1101 din 14 noiembrie 2018 a fost aprobată Strategia națională de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 și Planul de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea acesteia.

Cooperarea internațională în domeniul dat a fost consolidată prin semnarea la 23 martie 2018 a unui nou Plan de cooperare cu Agenția Europeană pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă (FRONTEX) pentru anii 2018-2020. În aceeași ordine de idei, menționăm semnarea la 22 noiembrie 2018 a Protocolului între IGPF al MAI din RM și IGPF din cadrul MAI din România privind constituirea și activitatea echipelor mixte de patrulare la frontiera de stat comună.

Anul 2018 a fost dedicat aniversării a 10 ani de implementare a **Parteneriatului de Mobilitate RM-UE**, astfel la Chișinău desfășurându-se reuniunea în format extins a Platformei Locale de Cooperare a Parteneriatului de Mobilitate Republica Moldova–Uniunea Europeană (12.06.2018), dar și Exercițiul de Evaluare a Parteneriatului de Mobilitate (februarie-martie 2018), cu sprijinul ICMPD.

Republica Moldova a fost primul stat din cadrul PaE participant la activitățile Laboratorului în domeniul Migrației, o nouă inițiativă lansată de GFMD din numele Guvernului Federal German și implementată cu suportul GIZ a Academiei Globale în domeniul Liderismului. Laboratorul abordează noi idei și inițiative în domeniul gestionării migrației în format cuprinzător „de tip 360 grade”, precum și analizează posibile scenarii de implementare a Pactului Global pentru Migrație.

Biroul Relații cu Diaspora a evaluat activitățile din Planul de acțiuni pentru anii 2016-2018 privind implementarea Strategiei naționale Diaspora 2025. În baza recomandărilor, se elaborează Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2019-2021. Urmează a fi inițiate procedurile corespunzătoare de consultare, avizare și aprobare.

În continuarea punerii în aplicare a acordurilor de **readmisie** dintre UE și RM, precum și acordarea asistenței pentru reintegrarea cetățenilor RM la 06.09.2018, la Chișinău a avut loc cea de-a noua reuniune a Comitetului mixt RM-UE în domeniul readmisiei. Reuniunea Comitetului mixt din acest an s-a axat pe ultimele evoluții privind Aranjamentul administrativ agreat cu partea germană (*Aranjamentul administrativ între Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Ministerul Federal de Interne, Construcție și Comunitate și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Federale Germania privind aplicarea unei proceduri simplificate pentru readmisia cetățenilor moldoveni a fost semnat la 26.09.2018, Chișinău*), evaluarea nivelului de implementare a Acordului RM-UE privind readmisia și Protocoalelor de implementare ale Acordului, statele cu care se negociază sau au fost semnate acorduri de readmisie a persoanelor aflate în ședere ilegală, precum și compararea datelor statistice privind readmisia, șederile iregulare în UE și solicitările de azil.

Regimul fără vize cu UE pentru cetățenii RM, deținători ai pașapoartelor biometrice, a marcat la 28 aprilie 2018, 4 ani de implementare, facilitând în continuare contactele interumane, schimbul de experiență, dar și stabilirea legăturilor de afaceri, sociale și culturale. Numărul total al beneficiarilor regimului liberalizat de vize cu UE a crescut de la circa 240 mii de persoane în primul an de implementare la peste 1.5 milioane persoane, atestându-se rate scăzute a refuzurilor de intrare și șederilor ilegale în UE.

A fost asigurată informarea cetățenilor privind drepturile și obligațiile care reies din regimul de călătorii în spațiul Schengen, precum și regulile de intrare și de ședere pe teritoriul statelor din zona Schengen, inclusiv cele care aplică regulile Schengen (*prin intermediul Ghidului de călătorii în spațiul European actualizat și publicat în aprilie*).

Pe dimensiunea **prevenirii și luptei împotriva corupției** menționăm Legea nr.122 privind avertizorii de integritate, adoptată la 12.07.2018 și publicată în Monitorul Oficial la 17.08.2018 și intrată în vigoare din 17.11.2018. În contextul consolidării cadrului normativ secundar a fost aprobat la 22.03.2018 Regulamentul Ministerului Finanțelor privind avertizorii de integritate. S-au ajustat treptat actele normative interne ce reglementează politicile de integritate instituțională (*ex: Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcțiilor*

publice cu statut special, precum și alte acte), iar prin Legea nr.66 din 24.05.2018 de modificare și completare a unor acte legislative, au fost racordate prevederile Codului penal și Codului contravențional la noile reglementări ale Legii integrității.

În perioada de raportare a fost lansat și se implementează de către CNA și Oficiul Avocatului Poporului, în cooperare cu partenerii de dezvoltare, un proiect destinat protecției drepturilor avertizorilor de integritate prin dezvoltarea abilităților de formare și profesionale, informarea entităților publice și a publicului larg (inclusiv stopuri de informare) asupra mecanismului de protecție a drepturilor avertizorilor de integritate. În context, au fost organizate peste 79 de instruiți dedicate tematicii “Denunțarea manifestărilor de corupție și avertizarea de integritate” pentru circa 2350 agenți publici și a fost elaborată Metodologia cu privire la procedura de asigurare a respectării drepturilor avertizorilor de integritate, care creează cadrul metodologic necesar pentru consolidarea garanțiilor unei protecții eficiente a avertizorilor de integritate împotriva răzbunărilor, precum și prevenirea încălcărilor legii prin reglementarea detaliată a canalelor și procesului de comunicare eficientă a dezvăluirilor practicilor ilegale, garantarea și respectarea drepturilor fundamentale ale avertizorilor.

Odată cu publicarea în Monitorul Oficial al RM a Legii nr.122/12.07.2018 privind avertizorii de integritate, pentru agenții publici din cadrul instituțiilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne și Ministerul Apărării au fost organizate 5 instruiți tematice cu referire la instituția avertizorului de integritate, modalități de depunere a avertizării și protecția avertizorului. La instruiți au participat circa 350 de agenți publici cu funcții de conducere și execuție. Într-o acoperire a unui spectru mai vast de agenți economici în promovarea eticii în afaceri și informarea acestora despre instituția avertizării de integritate, a fost desfășurată o sesiune de instruiți cu tematica „Integritatea instituțională prin prisma avertizării de integritate” pentru 15 angajați cu funcții de execuție și de conducere a Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

În ceea ce privește **consolidare climatului de integritate**, este definitivat Ghidul metodologic pentru agenții publici privind denunțarea actelor de corupție, corupției active, raportarea cadourilor și influențelor necorespunzătoare, actualizat la cerințele cadrului legislativ inclusiv corespunzător noilor prevederi stabilite de Legea integrității. În vederea fortificării cadrului normativ, a fost aprobat Regulamentul MF cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare, a fost lansat în regim de testare și înlăturarea erorilor Sistemul Informațional „E-Integritate Instituțională”. Totodată, urmează a fi supus consultărilor publice Regulamentul cu privire la evidența, evaluarea, păstrarea, utilizarea și răscumpărarea cadourilor simbolice, a celor oferite din politețe sau cu prilejul anumitor acțiuni de protocol.

În semestrul I al anului a fost inițiată evaluarea integrității instituționale la 4 entități publice. Concomitent a fost aplicat instrumentul de evaluare a riscurilor de corupție aferente procesului de stabilire a indicatorilor de performanță profesională individuală și de achitare a suplimentului pentru realizarea acestora angajaților din cadrul Spitalul Clinic Municipal nr.1 din Chișinău. În aceeași ordine de idei, a fost definitivat procesul de evaluare a riscurilor de corupție în legislația și activitatea întreprinderilor de stat/municipale (inițiat în anul 2017).

Un accent important a fost atribuit instruirii personalului din autoritățile naționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției, cât și în vederea cultivării climatului de integritate instituțională, inclusiv în vederea elaborării planurilor de integritate.

La capitolul **prevenirii și combaterii criminalității organizate** și a altor tipuri de ilegalități vom menționa constituirea Consiliului operațional-executiv pe lângă Consiliului național de coordonare a activităților de prevenire și combatere a criminalității organizate, care va efectua analiza riscurilor și vulnerabilităților legate de fenomenul criminalității organizate, conform domeniilor de activitate și limitelor competențelor funcționale.

În vederea creșterii gradului de siguranță a cetățenilor, au fost depuse eforturi semnificative, fiind aprobate o serie de acte relevante în domeniile de prevenire și combatere a criminalității organizate, criminalității transfrontaliere, traficului de ființe umane, antidrog etc.

A fost lansat proiectul cu genericul „*Transfer de know-how România-Republica Moldova în domeniul securității cibernetice, a protecției infrastructurilor critice, a gestionării situațiilor de criză și a luptei împotriva criminalității grave, inclusiv a terorismului (RO-MD)*²”.

În vederea realizării recomandărilor Sintezei privind starea de fapt în domeniul investigării și judecării cazurilor de criminalitate informatică efectuată în a II-a jumătate a anului 2017, au fost realizate mai multe acțiuni menite să consolideze capacitățile experților naționali în prevenirea și combaterea crimelor informatice prin care 17 acțiuni naționale, 19 acțiuni internaționale și participarea la 3 operațiuni internaționale.

S-au efectuat activități ce țin de reglementarea la nivel național a infrastructurii critice, ținându-se cont de prevederile cadrului normativ european.

Programul național de securitate cibernetică a Republicii Moldova pentru anii 2016-2020 aprobat prin Hotărârea Guvernului 811 din 29.10.2015, se realizează conform termenelor și obiectivelor stabilite în aceasta, cu raportarea sistematică instituției de profil.

Stabilirea rolurilor și competențelor clare între instituțiile competente în prevenirea și investigarea traficului de droguri la sfârșitul anului 2017 a facilitat cooperare inter-instituțională pe dimensiunea **luptei împotriva drogurilor ilicite**. Au continuat măsurile operative pentru stabilirea și documentarea grupărilor criminale implicate în traficul ilicit cu substanțe stupefiante, psihotrope și precursorii, în perioada de raportare fiind înregistrate 31 rețineri de substanțe narcotice, psihotrope și precursori. La 17.12.2018 Raportul anual privind consumul și traficul ilicit de droguri în Republica Moldova a fost expedit în adresa EMCDDA.

Progrese semnificative au fost înregistrate în domeniul **combaterii traficului de ființe umane**, fapt confirmat și prin avansarea Republicii Moldova în Raportul Departamentului de Stat al SUA privind Traficul de ființe umane pentru țara noastră (TIP Report), din categoria „Tier 2 Watch List” în „Tier 2”. La 25.05.2018 în Monitorul Oficial a fost publicată Strategia națională de prevenire și combatere a TFU pentru anii 2018 - 2023 și Planul de acțiuni pentru anii 2018-2020 în vederea implementării acesteia. La 02.08.2018 a fost realizată cu succes conexiunea la o nouă versiune a bazei de date „ICSE”, care permite realizarea mai eficientă a analizei materialelor cu conținut de pornografie infantilă, depistate de țările-membre ale OIPC „Interpol” și include o funcție nouă de analiză a înregistrărilor video. În perioada ianuarie-decembrie 2018, în cadrul Centrului de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane, instituție din subordinea MSMPS, a fost acordată asistența necesară pentru 78 victime ale TFU (59 adulți și 19 minori).

²Obiectivul general al proiectului este consolidarea capacității administrative și operaționale a MAI din RM în domeniul securității cibernetice, a protecției infrastructurilor critice, a gestionării situațiilor de criză și a luptei împotriva criminalității grave, inclusiv a terorismului. Buget estimat: 404.210 Euro, iar perioada de implementare: 30 luni, 27.06.2018-26.12.2020.

În perioada de raportare au fost lansate 2 proiecte aferente domeniului TFU și anume: „Consolidarea capacităților Republicii Moldova de combatere a traficului de ființe umane” (lansat la 23.03.2018) și „Consolidarea răspunsului Guvernului la fenomenul Traficul de Ființe Umane (TFU) și îmbunătățire a protecției victimelor traficului și a martorilor acestuia în Republica Moldova” (lansat la 29.05.2018). La fel, au continuat activitățile destinate consolidării capacităților specialiștilor în echipe mixte cu scopul prevenirii fenomenului de TFU (organizate în cooperare cu OIM Moldova-3 ateliere de lucru), cursul generic destinat judecătorilor și procurorilor organizat de INJ „Metodici și tactici de investigare și judecare a infracțiunilor de exploatare sexuală a copiilor cu utilizarea tehnologiilor informaționale” și „Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiunile informatice”. Pe parcursul anului 2018 colaboratorii instituțiilor de resort au participat la o serie de cursuri de perfecționare, ateliere de lucru și conferințe regionale.

S-au desfășurat mai multe acțiuni de informare și conștientizare a fenomenului TFU, printre care enumerăm: campania de informare și prevenire pentru copii „Violența din click în click”, grupul țintă fiind elevii claselor 7-9 din cadrul mai multor instituții de învățământ din mun. Chișinău; lecții de informare în 9 licee municipale, fiind informați circa 1700 de elevi; 12 lecții publice în instituțiile de învățământ și bibliotecile publice din mun. Chișinău, fiind informați peste 450 de copii despre amenințările și riscurile fenomenului traficului de ființe umane; evenimentul cultural-sportiv cu genericul „*Împreună spunem NU traficului de ființe umane*” care a întrunit aproximativ 3000 de participanți. La 30.07.2018 și 18.10.2018, cu susținerea OIM și OSCE s-a desfășurat un Flashmob dedicat Zilei mondiale împotriva traficului de persoane.

Intrarea în vigoare la 23.02.2018 a Legii nr. 308 cu privire la **prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului** a facilitat înregistrarea mai multor progrese în domeniu. A fost instituit Serviciul prevenire și combaterea spălării banilor (SPCSB) în calitate de autoritate publică independentă care funcționează ca organ central de specialitate autonom și independent. A fost aprobată noua structură a SPCSB, precum și efectivul limită al acestuia (HG nr.299 din 4.04.2018). În bugetul de stat au fost prevăzute alocații în sumă de 17,5 mil. lei pentru dotarea și asigurarea activității curente. În proces de realizare se află amenajarea sediului instituției (*prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 01.08.2018 s-a decis transmiterea bunului imobil amplasat pe adresa str.Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, nr.26, în gestiunea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor*) și lansarea rețelor IT și intranet.

Întru asigurarea implementării legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului a fost aprobată Metodologia privind identificarea activităților și tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și finanțare a terorismului (HG nr. 496 din 25.05.2018), ceea ce a determinat consolidarea cadrului normativ de resort prin aprobarea: Ghidurilor privind identificarea și raportarea activităților sau tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului; a Ghidului privind identificarea și monitorizarea persoanelor expuse politic, a Ghidului privind identificarea beneficiarului efectiv; a Instrucțiunilor cu privire la raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidenta Legii nr.308 din 22.12.2017; a Indicațiilor metodice privind aplicarea de către societățile de audit, auditorii întreprinzători individuali a măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului; a Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea prestatorilor de servicii de plată nebankari; a Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea caselor de schimb valutar și hotelurilor; a Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor; a Regulamentului privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața financiară nebankară; a Recomandării

în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea furnizorilor de servicii poștale.

De asemenea, pentru implementarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, Banca Națională a Moldovei a aprobat Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea caselor de schimb valutar și hotelurilor.

Prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 462 din 26.06.2018 a fost instituit Grupul de lucru interinstituțional pentru amendarea cadrului legislativ și a celui instituțional care reglementează spălarea banilor și finanțarea terorismului, aplicarea măsurilor asiguratorii, cu participarea tuturor instituțiilor responsabile care vor elabora un prim-proiect de act interdepartamental privind aprobarea mecanismelor de ținere a statisticii pe spălarea banilor, conform prevederilor actelor internaționale. Grupul de lucru s-a întrunit la 24 septembrie 2018 efectuându-se schimbul de informații necesare în vederea îndeplinirii măsurii în cauză.

În scopul implementării mecanismului de înregistrare și menținere a datelor privind beneficiarul efectiv, la 09.08.2018 a fost aprobată Instrucțiunea provizorie privind colectarea, verificarea și înregistrarea datelor privind beneficiarii efectivi în Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali. La 23.08.2018 a fost aprobată Instrucțiunea cu privire la procedurile de operare în cadrul analizelor și investigațiilor financiare care include prevederi privind aplicarea măsurilor asiguratorii în conformitate cu art.33 din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din 22.12.2017.

Pe parcursul I semestru al anului, au fost completate chestionarele Comitetului MONEYVAL necesare desfășurării procesului de evaluare a sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în runda V de evaluare pentru perioada 2012-2017 a cărei misiune de evaluare a avut loc în perioada 1-12 octombrie 2018.

Sistemul informațional automatizat „Crearea și circulația documentelor electronice între Serviciul Fiscal de Stat și Instituțiile Financiare” prin care instituțiile financiare informează prin sistem, în aceeași zi, Serviciul Fiscal de Stat despre deschiderea conturilor bancare a persoanelor juridice a fost dat în exploatare la 1 septembrie 2012, asigurându-se, astfel, trecerea de la schimbul tradițional (poștă/curier) de documente între cele două entități la schimbul de documente electronice. Totodată, pe parcursul anului 2018 au fost create și dezvoltate 2 module noi ”Registrul conturilor bancare ale persoanelor fizice” care este implementat deja, precum și „Registrul conturilor bancare ale persoanelor nerezidente (fizice și juridice), care urmează a fi dat în exploatare în anul 2019.

Strategia instituțională și planul de acțiuni ale Agenției de recuperare a bunurilor infracționale (ARBI) au fost prezentate la 15.05.2018 în cadrul unui eveniment organizat de CNA, cu susținerea Proiectului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Controlul Corupției prin Aplicarea Legii și Prevenire” CLEP. Ambele documente au fost aprobate prin ordinul intern din 04.10.2018.

Mai mult decât atât, la 12.07.2018 au fost aprobate instrucțiunile și recomandările metodice cu privire la procedura efectuării investigațiilor financiare paralele elaborate de subdiviziunile ARBI.

O prioritate importantă continuă a fi semnarea acordurilor de colaborare dintre SPCSB și autoritățile naționale competente.

În vederea implementării Legii nr. 120 din 21.09.2017 cu privire la **prevenirea și combaterea terorismului** autoritățile de resort au elaborat proiectele HG privind aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea testelor antiteroriste, cu privire la aprobarea Regulamentului privind protecția antiteroristă a infrastructurii critice, privind Sistemul național de alertă teroristă, precum și cu privire la aprobarea Regulamentului Comandamentului operațional antiterorist. Pe parcursul lunii mai a fost prezentat și publicat Raportul național pe problematica prevenirii și combaterii terorismului. Totodată, este asigurat schimbul continuu de informații cu partenerii pe segmentul de prevenire și combatere a terorismului. Pe plan regional și internațional se interacționează cu: GUAM, CODEXTER, INTERPOL, ONU, SEEIC.

La 14 martie 2018 în cadrul Programului de cooperare polițienească a Parteneriatului Estic de comun cu experți din Polonia și Franța a fost organizat, la inițiativa părții RM, exercițiul tactic „Simularea unui atac terorist în timpul unui meci de fotbal” desfășurat pe teritoriul Stadionului „Zimbru” din Chișinău. Concomitent, experții din RM au participat la exercițiul antiterorist „BUCOVINA-2018”.

Pe parcursul anului au avut loc întrevederi cu serviciile omoloage din alte state pe linie de parteneriat, fiind asigurat schimbul de informații și date de interes comun cu serviciile speciale străine pe subiecte ce țin de grupările teroriste, călători străini, persoane expulzate/returnate din motive de securitate, infracțiuni conexe terorismului, mercenariat, etc.

În perioada de referință au fost organizate consultări pe linia de parteneriat în vederea preluării practicilor de implementare a mecanismului de verificare a pasagerilor rutelor aeriene (PNR/APIIS).

În procesul de implementare a instrumentelor internaționale relevante ale ONU, CoE în vederea dezvoltării cooperării juridice în materie penală, pe parcursul anului 2018 Procuratura Generală a examinat 303 informații privind reținerea sau localizarea persoanelor anunțate în căutare de către autoritățile naționale fiind inițiate către alte state 101 cereri de extrădare.

Organele de asigurare a respectării legii au continuat intensificarea cooperării bilaterale, regionale și internaționale în vederea contracarării diferitor tipuri de crime organizate.

În perioada de raportare, la Ministerul Justiției au parvenit 12788 cereri de asistență juridică, dintre care, 4078 – în materie penală și 8710 în materie civilă.

În perioada de raportare la Procuratura Generală au fost primite spre examinare 382 cereri de comisie rogatorie formulate de autoritățile judiciare competente străine, dintre care 309 au fost admise spre executare, iar 34 au fost restituite inițiatorilor.

Concomitent, autoritățile naționale competente au formulat 308 cereri de comisie rogatorie, din care 259 au fost expediate pentru executare în străinătate, iar în 39 de cazuri cererile de comisie rogatorie au fost restituite inițiatorilor ca neîntreținând condițiile de fond și formă prevăzute de legislația procesual-penală.

Cu sprijinul EUROJUST a fost negociată, semnată și facilitată activitatea echipelor comune de investigații (3 cu România, 1 cu Cehia, 1 cu Belgia, 1 cu Franța și 1 cu Germania) și cooperarea pe

cazuri concrete cu România, Cehia, Franța, Germania, Olanda. Cât privește cooperarea cu Europol, a fost asigurată participarea la 11 ședințe comune desfășurate sub egida Europol, participarea la operațiunile Europol (*ex. OPSON VII, SILVER AXE III, 30 DAYS AT SEA*), precum și s-a asigurat schimbul activ de informații prin intermediul canalului securizat SIENA al OEP Europol pe segmentul criminalității cibernetice (298 mesaje) și prin intermediul PF Twins al OEP Europol pe segmentul pornografiei infantile (90 mesaje).

TITLUL IV: COOPERARE ECONOMICĂ ȘI ALTE TIPURI DE COOPERARE SECTORIALĂ

Total acțiuni pentru anul 2018:277

Numărul de acțiuni realizate:175 (dintre care 19 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni nerealizate: 102

Rata de implementare: 63,17%

Reforma administrației publice

Total:3

Realizate:2

Nerealizate:1

În perioada de referință au continuat acțiunile aferente procesului de reformare a administrației publice la nivel central.

Noul Cod administrativ a fost adoptat prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018 (publicat la 17.08.2018 în Monitorul Oficial Nr. 309-320, art. 466, în vigoare din 01.04.2019) și va reglementa activitatea instituțiilor administrației publice, relațiile interinstituționale, precum și relațiile dintre instituții și cetățeni.³

De asemenea, a intrat în vigoare la 1 decembrie 2018 Legea nr.270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unic de salarizare în sectorul bugetar. Noua lege va servi drept unicul cadru juridic care prevede salarizarea tuturor categoriilor de angajați în sectorul bugetar (funcționarii publici, demnitarii, personalul administrativ-tehnic, etc.). Textul proiectului a fost elaborat în conformitate cu recomandările Organizației Internaționale a Muncii.

În perioada de referință a fost aprobată la 25 martie 2018 Hotărârea Guvernului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți nr. 254/2018.

Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare, care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare a fost aprobat în ședința Guvernului din 5 iunie anul curent.

³ Codul Administrativ a fost adoptat în lectura a II-a pe 19 iulie 2018, cu întârziere și nefiind încă intrat în vigoare, se va considera în calculele statistice drept restanță, în conformitate cu indicatorul de performanță.

Proiectul de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea infrastructurii naționale de date spațiale pentru anii 2018-2020 a fost avizat și urmează să fie transmis spre expertizare anticorupție.

De asemenea, în cadrul Academiei de Administrare Publică au fost dezvoltate competențele funcționarilor APC și APL (50 persoane) pentru asigurarea funcționalității cadrului strategic și operațional al domeniului DMD în cadrul cursului Diaspora, Migrația și Dezvoltarea.

Au avut loc 3 faze a câte 3 instruirii pentru autoritățile publice locale de nivelul I și II (regiunile Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia) la Căușeni, Hâncești, Râșcani, Călărași, Comrat, Cimișlia, Cahul, Șoldănești, Fălești. În cadrul a 2 sesiuni de instruire, la Chișinău, au fost instruite 400 persoane în domeniul diaspora, migrație și dezvoltare din autoritățile publice locale de nivelul I și II (regiunile Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia) și 43 persoane din cadrul autorităților publice centrale.

Dialogul economic

Nu au fost planificate acțiuni specifice pe plan intern pentru anul 2018. Totodată, menționăm că în raport cu UE dialogul economic se realizează pe parcursul anului prin intermediul contactelor bilaterale, inclusiv în cadrul reuniunilor structurilor instituționale create pentru monitorizarea implementării Acordului de Asociere.

Reuniunea Subcomitetului pentru cooperare economică și în alte sectoare, Cluster I: „Dialog economic, managementul finanțelor publice, statistică, servicii financiare, clauze de control și antifraudă”, planificată inițial pentru 2 iulie 2018 la Chișinău a fost amânată la solicitarea părții europene și a avut loc la 26 noiembrie 2018 la Bruxelles.

Dreptul societăților comerciale, contabilitate și audit și guvernanză corporativă

Total acțiuni:1

Realizat: 1

Nerealizat:0

Deși au fost adoptate de Parlament la finele anului 2017, respectivele legi au fost publicate în Monitorul Oficial la începutul anului 2018 și au intrat în vigoare la 01.01.2019:

- Legea contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 (Monitorul Oficial nr.1-6 din 05.01.2018).
- Legea privind auditul situațiilor financiare nr.271 din 15.12.2017, (Monitorul Oficial nr.7-17 din 12.01.2018).

De asemenea, au fost efectuate modificări esențiale la Codul civil prin Legea nr.133 din 15.11.2018 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative. Modificările au avut drept scop transpunerea în legislația națională a Directivei 2011/35/UE ce prevede proceduri de reorganizare a persoanelor juridice.

Ocuparea forței de muncă, politică socială și egalitate de șanse

Total acțiuni:5

Realizat:3 (1 acțiune cu caracter continuu)

Nerealizate:2

A fost adoptată Legea nr.105 din 14 iunie 2018 „cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj”, publicată în Monitorul Oficial Nr.295-308 din 10.08.2018, art.447. Totodată, a fost aprobată în cadrul ședinței Guvernului din data de 26.12.2018 HG pentru aprobarea Procedurilor de implementare a legii noi privind promovarea ocupării forței de muncă.

A fost aprobată HG nr. 990/2018 din 10.10.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, care stabilește noua organigramă și noul regulament al ANOFM.

În anul 2018 au continuat negocierile cu alte țări cu scopul încheierii acordurilor bilaterale în domeniul migrației de muncă. La data de 18 iunie a fost semnat „Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Bulgaria privind Reglementarea Migrației de Muncă”. La 16 mai, la Roma, a avut loc prima rundă de negocieri pe marginea proiectului de Acord în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Republica Italiană. În cadrul ședinței Guvernului din 6 iunie a fost aprobată HG nr.520 „cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Protocolului de modificare a Aranjamentului pentru aplicarea Acordului în domeniul asigurărilor sociale dintre Republica Moldova și Republica Estonia, încheiat la Tallinn la 10 octombrie 2011”.

Pe domeniul egalității de gen, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a elaborat Raportul de monitorizare a realizării planului de acțiuni privind implementarea Strategiei pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021 pe care l-a prezentat în cadrul unui eveniment public la 16 martie. De asemenea, a fost elaborat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative pentru a transpune total Directiva 2000/43/CE a Consiliului Uniunii Europene din 29 iunie 2000 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică.

Protecția consumatorilor

Total acțiuni:1

Realizat: 1

Nerealizat:0

O realizare majoră constituie modificarea și completarea Legii nr.105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor prin Legea nr. 168 din 26 iulie 2018 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, care transpune în legislația națională prevederile Regulamentului (CE) nr.2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 octombrie 2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului.

Adițional, au fost organizate 38 mese rotunde, 19 campanii de informare, 799 vizite de consultanță de către instituțiile vizate.

Statistici

Total acțiuni: 15

Realizat: 7

Nerealizat: 8

Pe parcursul anului 2018, Banca Națională a Moldovei a elaborat seriile dinamice pentru indicatorii conturilor internaționale conform Manualului Balanței de Plăți al Fondului Monetar Internațional, versiunea a 6-a (MBP6, 2009). Banca Națională a Moldovei a conlucrat cu experții desemnați de către Financial Services Volunteer Corps (FSVC) pentru a prezenta situația curentă în statistica națională și volumul de activități efectuate, dar și pentru a defini viziunea complexă asupra necesităților față de modul de desfășurare a unui sondaj în domeniul serviciilor de călătorii conform solicitărilor și așteptărilor Băncii Naționale a Moldovei. De asemenea, a fost analizată necesitatea suplinderii surselor existente la moment cu chestionare noi, concluzionându-se că prioritar la moment este îmbunătățirea prelucrării tehnologice (necesitate de soft specializat) la nivel individual a surselor existente, iar elaborarea unor chestionare noi este o activitate de perspectivă lungă, ce necesită finanțare substanțială. Banca Națională a Moldovei a finalizat procedura de generare și plasare pe pagina sa web oficială a datelor statistice pentru anii 2009-2017 privind investițiile străine directe cu grad sporit de detaliere pe regiuni și pe activități economice. Datele respective pot fi accesate la următoarele adrese din Internet: <http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP15.xhtml> și <http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP3.xhtml>.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 244 din 21 martie, a fost aprobată crearea Consiliului Național pentru Statistică.

Cu toate acestea, măsura LT1, Ar. 43, nu a fost implementată în timpul indicat (tr. IV 2018) având în vedere că recensământul populației și al locuințelor, runda 2020 este planificat în anul 2023, nu 2021, iar Colegiul Biroului Național de Statistică încă nu a aprobat ghidurile și instrucțiunile privind politica de calitate în statistică și nu a efectuat o analiză a cererii interne față de statisticile comerciale privind filialele străine.

Biroul Național de Statistică a elaborat și prezentat în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor naționale a Organizației Națiunilor Unite, versiunea 2008, compatibilă cu Sistemul European de Conturi, versiunea 2010 (SCN ONU-2008/SEC 2010) calculele PIB-ului.

În anul 2018 BNS a organizat vizite de studiu pentru schimb de experiență și a participat la cea de-a 66-a sesiune plenară a Conferinței Statisticienilor Europeni, precum și la Reuniunea Subcomitetului UE-RM pentru cooperare economică și alte sectoare - Cluster I "Dialog economic, managementul finanțelor publice, statistica, servicii financiare, clauze de control și anti-fraudă".

Gestionarea finanțelor publice: politica bugetară, controlul intern, inspecția financiară și auditul extern

Total acțiuni:15

Realizat:14

Nerealizat:1

La data de 12 februarie 2018, Ministerul Finanțelor a prezentat Raportul anual privind realizarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor

publice 2013-2020 pe anul 2017. Conform evaluării, 84,5% din țintele pe termen mediu au fost atinse, respectiv 86,1% din obiectivele pe termen lung au fost realizate. Raportul poate fi accesat pe site-ul Ministerului Finanțelor, la următorul link: <http://mf.gov.md/ro/content/raport-anual-privind-realizarea-planului-de-ac%C8%9Biuni-pentru-implementarea-strategiei-de-1>

A fost aprobată de Guvern la 18 aprilie HG nr. 350/2018 cu privire la aprobarea priorităților de politici sectoriale pe termen mediu (2019-2021), care a stat la baza elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu (CBTM) pe anii 2019-2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.851 din 20 august 2018, în vigoare din 28 septembrie 2018. În CBTM 2019-2021 a fost inclus și Programul de investiții publice.

Totodată, în vederea identificării tuturor obiectivelor de investiții capitale nefinalizate și oferirii în viitor a unui suport informațional, a fost elaborat programul informațional „Registrul proiectelor de investiții capitale”, care urmează a fi completat de către autoritățile publice. La situația din 31.12.2018, au fost introduse 120 obiecte de investiții capitale din 120 preconizate.

De asemenea, pe 30 noiembrie a fost adoptată Legea privind bugetul de stat pentru anul 2019, elaborată în conformitate cu indicatorii din Acordul cu Fondul Monetar Internațional, și care a intrat în vigoare pe 01 ianuarie 2019. În ceea ce privește actele legislative adoptate poate fi menționată Legea nr.147 din 20 iulie 2018 pentru modificarea și completarea Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, în vigoare din 17 septembrie 2018.

În domeniul controlului financiar public intern, menționăm aprobarea, prin HG nr.124 din 02 februarie 2018, în vigoare din 9 februarie 2018 a programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2018-2020.

Totodată, în vederea fortificării capacităților interne ale instituțiilor pe parcursul anului 2018 au fost desfășurate 16 activități de instruire aferente responsabilităților de implementare și dezvoltare a sistemului de control intern managerial, la care au participat managerii operaționali din cadrul autorităților și instituțiilor publice. În același context, pe parcursul anului 2018 au fost organizate și desfășurate 9 activități de instruire pentru auditorii intern din sectorul public.

Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a intrat în vigoare la 5 ianuarie. Angajații Curții de Conturi au beneficiat de 21 de sesiuni de instruire privind aplicarea Standardelor internaționale pentru instituțiile supreme de audit (ISSAI) din totalul 38 de sesiuni organizate. Per total, în anul 2018, au fost instruiți 102 angajați ai Curții de Conturi, ceea ce constituie 72%.

Pe domeniul luptei anti-corupției și combaterii fraudei, Centrul Național Anticorupție a asigurat schimbul de experiențe și transfer de bune practici instituționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției și fraudelor. Centrul a participat la o serie de evenimente organizate de către organizațiile și platformele regionale și internaționale în domeniu. Participarea la aceste forumuri de colaborare, seminare, ateliere de lucru, instruirii permite îmbunătățirea capacităților profesionale ale angajaților Centrului și ca urmare, a performanței instituționale.

De asemenea, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Anticorupție, în majoritatea cauzelor penale aflate în gestiunea lor, au solicitat Agenției Recuperarea Bunurilor Infracționale (ARBI) să inițieze investigații financiare paralele în scopul identificării bunurilor și valorilor utilizate la săvârșirea infracțiunilor sau rezultate din infracțiuni, precum și întru orientarea instanțelor de

judecată în cadrul examinării judiciare la aplicarea prin sentință a confiscării speciale și celei extinse.

Fiscalitate

Total acțiuni:4

Realizat:3

Nerealizat:1

În anul 2018 au fost efectuate modificări aferente legislației fiscale privind eficientizarea procedurilor de administrare fiscală, pentru excluderea barierelor care împiedică facilitarea colectării impozitelor și taxelor prin Legea nr.178 din 26 iulie 2018 cu privire la modificarea unor acte legislative.

Conform prevederilor Agendei de Asociere 2017-2019, autoritățile s-au angajat să armonizeze Codul fiscal al Republicii Moldova în materie de TVA și accize cu directivele relevante ale UE, astfel ca legislația Republicii Moldova să fie aproximată la cea comunitară în materie de scutiri de TVA și accize de legislația UE. Prin urmare, prin Legea nr.288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative a fost asigurată alinierea parțială la prevederile Directivei 2007/74/CE din 20.12.2007 privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată și de accize pentru bunurile importate de către persoanele care călătoresc în țări terțe și la prevederile Regulamentului (CE) nr.1186/2009 din 16 noiembrie 2009 de instituire a unui regim comunitar de scutiri de taxe vamale.

A fost majorată cota accizului pentru produse supuse accizei stabilite în sume fixe (băuturi alcoolice, oxigen, azot, articole de bijuterie sau de giuvaiergerie, alte tutunuri și înlocuitori de tutun fabricate), prin ajustarea la rata inflației prognozată pentru anul 2020 (5%). Concomitent, legea prevede majorarea cotei accizelor pentru produsele din tutun și produsele petroliere în vederea atingerii minimumului stabilit de Directivele UE. A fost majorat pragul financiar neimpozabil pînă la 430 euro pentru bunurile importate în scopuri necomerciale de către persoanele care folosesc transportul aerian și maritim.

Astfel, în vederea asigurării atingerii minimumului cotei accizului la produsele din tutun prevăzut de Directivele UE, precum și asigurarea creșterii încasărilor la buget, a fost majorată cota ad-valorem de la 12% pînă la 13%, și cota fixă de la 480 lei pînă la 540 lei/1000 țigarete pentru anul 2020, după cum urmează:

- pentru anul 2018 (cote prevăzute în Codul fiscal):
- 410 lei/1000 țigarete + 12%, dar nu mai puțin de 540 lei;
- pentru anul 2019 (cote prevăzute în Codul fiscal):
- 460 lei/1000 țigarete + 12%, dar nu mai puțin de 610 lei;
- pentru anul 2020 (cote stabilite prin Legea nr.288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative):
- 540 lei/1000 țigarete + 13%, dar nu mai puțin de 700 lei.

Totodată, începînd cu anul 2018, a fost introdusă componenta ad valorem pentru țigaretile fără filtru în mărime de 3% cu majorarea acesteia de la 3 % pînă la 9% pînă în 2020, după cum urmează:

- pentru anul 2018 (cote stabilite prin Legea nr.288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative):
- ovale cu lungimea de pînă la 70 mm - 260 lei/ 1000 țigarete + 3%;

- cu muștiuc, altele – 300 lei/ 1000 țigarete + 3%;
- pentru anul 2019 (cote stabilite prin Legea nr.288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative):
 - ovale cu lungimea de până la 70 mm - 360 lei/ 1000 țigarete + 6%;
 - cu muștiuc, altele – 460 lei/ 1000 țigarete + 6%;
- pentru anul 2020 (cote stabilite prin Legea nr.288 din 15.12.2017 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative):
 - ovale cu lungimea de până la 70 mm - 480 lei/ 1000 țigarete + 9%;
 - cu muștiuc, altele – 540 lei/ 1000 țigarete + 9%.

Printre restanțe este elaborarea sistemului informațional automatizat, care va permite gestionarea managementului riscurilor de conformare, implementarea căruia a fost preconizată în semestrul II al anului 2018.

Pe parcursul anului 2018 a fost elaborată specificația tehnică a SIA „Managementul riscurilor de conformare fiscală”. Sistemul informațional de management al riscurilor de conformare urmează a fi implementat în cadrul Proiectului de modernizare a administrării fiscale TAMP, o dată cu dezvoltarea sistemului informațional integrat al SFS”

Servicii financiare

Total acțiuni:4

Realizat:3

Nerealizat:1

Legea cu privire la Comitetul Național de Stabilitate Financiară (CNSF), elaborată de Banca Națională a Moldovei (BNM), a fost adoptată de Parlament la 12 octombrie 2018 cu nr. 209 și a intrat în vigoare la 16 decembrie 2018. CNSF reprezintă autoritatea națională macroprudențială desemnată, responsabilă de coordonarea realizării politicii macroprudențiale și a activităților în vederea prevenirii și remedierii situațiilor de criză financiară sistemică.

În contextul dezvoltării instrumentelor de supraveghere macroprudențială, la 24 mai 2018 BNM a aprobat Regulamentul ”Cu privire la amortizoarele de capital ale băncilor” care prevede aplicarea cerințelor suplimentare de capital în scopul prevenirii și atenuării riscului macroprudențial sau a riscului sistemic.

La 28.11.2018 BNM a aprobat un nou Regulament privind controalele pe teren (inspecțiile) la bănci, în vigoare din 13.01.2019. Regulamentul dat stabilește norme privind organizarea și efectuarea controalelor pe teren la sediile băncilor din Republica Moldova, ale sucursalelor și filialelor acestora înființate în alt stat și ale sucursalelor băncilor din alt stat înființate în Republica Moldova, privind perfectarea și examinarea rezultatelor acestor controale. De asemenea, BNM a finalizat proiectul Metodologiei de supraveghere și evaluare a activității băncilor (SREP).

Pe parcursul anului 2018, BNM a realizat progrese substanțiale în vederea constituirii Depozitarului central unic al valorilor mobiliare (DCU). Astfel, urmare desfășurării unor activități prealabile și a aprobării actelor normative privind DCU de către BNM, la 4 aprilie 2018 a avut loc înregistrarea de stat a DCU, iar la 31 iulie 2018 DCU și-a început activitatea. DCU este responsabil de înregistrarea, evidența și decontarea valorilor mobiliare emise de entitățile din Republica Moldova. Activitatea DCU este reglementată și supravegheată de BNM. În cursul anului 2018, DCU a operat cu valorile

mobiliare emise de Ministerul Finanțelor și instrumentele financiare ale BNM. Operațiunile date se realizează de entitățile care dețin calitatea de participant la DCU, printre acestea fiind BNM, Ministerul Finanțelor și cele 11 bănci licențiate din Republica Moldova. Ulterior, DCU va deservi valorile mobiliare corporative și societățile de investiții.

În anul 2018, Banca Națională a Moldovei (BNM) a inițiat dialogul cu Banca Centrală Europeană în vederea evaluării posibilității încheierii unui acord de cooperare dintre ambele instituții. În acest context, BNM a recepționat de la Banca Centrală Europeană un model de acord ad-hoc, care poate fi utilizat în cazuri individuale pentru schimbul de informații.

Totodată, pe parcursul anului 2018, BNM a continuat dialogul cu Autoritatea Bancară Europeană (ABE), inițiat în anul 2017, pentru dezvoltarea unei cooperări durabile prin încheierea unui memorandum. În acest sens, în anul 2018 ABE a conlucrat cu BNM pentru a evalua dacă regimul de confidențialitate din Republica Moldova, aplicabil în domeniul bancar, este echivalent cu cerințele aplicate în Uniunea Europeană (UE). Drept rezultat, în urma evaluării echivalenței, ABE a inclus BNM în lista autorităților de supraveghere din statele non-membre ale UE, ale căror regimuri de confidențialitate pot fi considerate echivalente celor aplicate în țările UE. Astfel, evaluarea pozitivă de către ABE va facilita schimbul de informații dintre BNM și autoritățile de supraveghere ale UE și va deschide posibilitatea pentru participarea băncii centrale moldovenești la colegiile de supraveghetori care monitorizează grupurile bancare din UE. De asemenea, evaluarea pozitivă a ABE va oferi BNM posibilitatea de aderare la Memorandumul de cooperare dintre ABE și autoritățile de supraveghere bancară din țările Europei de Sud-Est.

În trimestrul IV BNM a început să implementeze soluția IT pentru eficientizarea procesului de licențiere, autorizare și notificare. Totodată, din motive obiective, BNM nu a reușit să implementeze soluția informatică privind monitorizarea transparenței acționarilor și analiza la distanță a tranzacțiilor băncilor în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Politica industrială și antreprenorială

Total acțiuni:10

Realizat:7

Nerealizat:3

Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune a fost transpusă parțial prin Legea nr.121 din 17 august 2018 privind concesiunile de lucrări și servicii.

De asemenea a fost și aprobat prin ordinul Agenției Proprietății Publice nr. 81 din 14.11.2017 Regulamentul privind monitorizarea contractelor de parteneriat public-privat încheiate.

În primele 6 luni ale anului 2018 Guvernul a aprobat 5 Hotărâri cu privire la actualizarea listei bunurilor proprietate a statului și a listei lucrărilor și serviciilor de interes public național propuse parteneriatului public-privat (HG nr. 580 din 20.06.2018; HG nr. 493 din 23.05.2018; HG nr. 326 din 17.04.2018; HG nr. 296 din 04.04.2018; HG nr. 250 din 21.03.2018).

În scopul susținerii afacerilor lansate de tinerii antreprenori, ODIMM a elaborat în primul trimestru al anului 2018, un Program de suport pentru tineri - „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” care a fost aprobat prin HG nr. 973 din 10 octombrie 2018, (Monitorul Oficial Nr. 398-

399, Art. nr: 1049, din data 19.10.2018). Programul urmează a fi realizat în perioada anilor 2018-2020, în scopul facilitării inițierii afacerilor și motivării tinerilor pentru desfășurarea activităților de antreprenariat.

În perioada noiembrie – decembrie 2018 ODIMM a elaborat actele procedurale aferente lansării și implementării Programului: plan de acțiuni, regulament de implementare, formular de înregistrare, grilă de evaluare a proiectelor investiționale și materiale destinate promovării Programului: creare logo, pliante, roll- up, etc. Activitățile de implementare a programului urmează a demara în perioada imediat următoare.

De asemenea, Organizația pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii a analizat practica în domeniul promovării culturii din domeniul economiei verzi în rândul IMM-lor și a elaborat Programul de promovare a economiei „verzi” în Republica Moldova pentru anii 2018-2020 și Planul de acțiuni pentru implementarea acestuia (aprobat prin HG. guvern nr. 160 din 21.02.2018). În planul de acțiuni pentru implementarea Programului de promovare a economiei „verzi” în Republica Moldova pentru anii 2018-2020 sunt menționate 11 obiective specifice care urmează a fi îndeplinite.

Moldova IT park și-a început activitatea din data de 1 ianuarie 2018, în conformitate cu HG nr. 1144 din 20.12.2017 cu privire la crearea parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT park”. Totodată, prin aceasta hotărâre a fost instituită Administrația, numit administratorul parcului și aprobate Regulamentele de organizare și funcționare a Administrației parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT park”, precum și Regulamentul de înregistrare a rezidenților parcului pentru tehnologia informației „Moldova IT park”.

În cadrul Programului ”Orizont 2020”, au fost organizate zile de informare pentru cadrul științific și didactic cu participarea totală a circa 350 de persoane cu scopul acordării asistenței informaționale și metodologice instituțiilor de cercetare și companiilor private pentru elaborarea și promovarea proiectelor acestora.

În anul 2018, prin intermediul Programului PARE 1+1 au fost instruiți 313 migranți și rude de gradul I ai acestora, din care 108 sunt femei (35%).

A fost facilitat accesul la finanțare nerambursabilă pentru 224 beneficiari ai Programului „PARE 1+1”, din care 31% sunt femei, iar 44% tineri antreprenori. Suma totală a granturilor pentru proiectele investiționale aprobate este de 54,59 mln lei, care va contribui la atragerea în economie a circa 138,85 mil. lei investiții. Totodată, pe parcursul anului 2018, în cadrul Programului au fost monitorizați cca 300 beneficiari și consultate telefonic și în birou 3400 persoane.

Legea nr. 77 din 21 aprilie 2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației a fost modificată și completată prin Legea nr. 118 din 05.07.2018.

Sectorul minier și al materiilor prime

Total acțiuni:2

Realizat: 2

Nerealizat:0

Pe 28 septembrie 2018 la Bruxelles a avut loc reuniunea Subcomitetului de Ascoiere Republica Moldova – Uniunea Europeană în configurația Cluster II „Politică industrială și antreprenorială,

sectorul minier și al materiilor prime, turism, protecția consumatorului, dreptul societăților comerciale și guvernarea corporativă și fiscalitate”. În cadrul evenimentului, reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii au informat despre ultimele evoluții în domeniul minier și cel al materiilor prime ce au avut loc în 2018.

Agricultură și dezvoltare rurală

Total acțiuni:16

Realizat:9

Nerealizat:7

În decursul anului 2018 au fost implementate aproximativ 82.5% din activitățile planificate în Strategia Națională de dezvoltare agricolă și rurală 2014 – 2020, care a fost revizuită prin H G nr. 785 din 01.08.2018.

La capitolul programe sectoriale pentru subsectoare agricole specifice a fost aprobat Planul general de gestionare a crizelor în sectorul alimentelor și furajelor prin HG nr. 680 din 11.07.2018.

Pe parcursul anului a continuat implementarea acțiunilor din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de conservare și sporire a fertilității solurilor pentru anii 2017-2020 aprobat prin HG nr. 554 din 14 iulie 2017. Astfel, în ședința Guvernului din 04.07.2018 a fost aprobat Regulamentul privind condițiile și procedurile de realizare a activităților de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor.

În contextul îmbunătățirii serviciilor de extensiune rurală prestate producătorilor agricoli au fost revizuite principiile de implementare a Strategiei de dezvoltare a serviciilor de extensiune rurală pentru anii 2018-2022. Totodată, s-au elaborat Termenii de referință (Caietul de sarcini) pentru selectarea prestatorilor de servicii de consultanță și asistență tehnică pentru producătorii agricoli. În rezultatul examinării evaluării ofertelor grupul de lucru a ales ofertele câștigătoare. Ofertanții câștigători au semnat contractul la data de 18.09.18.

Deși conform prevederilor Acordului de Asociere, Regulamentul (UE) nr.543/2011 al Comisiei din 7 iunie 2011 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr.1234/2007 al Consiliului în ceea ce privește sectorul fructelor și legumelor și sectorul fructelor și legumelor prelucrate trebuia transpus în legislația națională cel târziu până în septembrie 2017, acesta a fost transpus în 2018 prin adoptarea Legii nr.237 din 08.11.2018 cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructe și legume proaspete, care transpune Regulamentul 543/2011/UE⁴.

Regulamentul (UE) nr.101/2013 al Comisiei din 4 februarie 2013 privind utilizarea acidului lactic pentru reducerea contaminării microbiologice de suprafață a carcaselor de bovine a fost transpus parțial în legislația națională prin HG nr. 460 din 21 mai 2018 cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 696 din 4 august 2010. Modificările au intrat în vigoare la data de 25.08.2018.

A fost inițiat proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea HG nr.149 din 10 februarie 2006 „Pentru implementarea Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică”.

⁴ Având în vedere că legea intră în vigoare la 21.01.2019 nu va fi luată în calculul statistic al realizărilor din anul 2018

A fost aprobată HG nr. 460 din 21 mai 2018 cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 696 din 4 august 2010 „Cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Carne – materie primă. Producerea, importul și comercializarea” care transpune Regulamentul (UE) nr.101/2013.

Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.1406 din 10 decembrie 2008 „Pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind clasificarea și sistemul de etichetare a cărnii de bovine, precum și a produselor din carne de bovine” a fost transmis pentru examinarea Analizei Impactului de Reglementare către Comisia de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 115-XVI din 9 iunie 2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică, la momentul de față, se află pentru examinare în Parlament.

La capitolul restante menționăm următoarele acțiuni:

- Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr.611 din 5 iulie 2010, „Cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Lapte și produse lactate”.
- Proiectul hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.149 din 10 februarie 2006 „Pentru implementarea Legii cu privire la producția agroalimentară ecologică”.
- Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru produsele apicole.

Pescuitul și politica maritimă

Total acțiuni:5

Realizat:4

Nerealizat:1

Cu scopul de a promova dezvoltarea durabilă în domeniul maritim și a pescuitului a fost aprobat Ordinul nr. 130 Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului din 24 mai 2018 cu privire la desemnarea punctului național de contact și participarea la inițiativele UE la nivel de bazin maritim în vederea identificării domeniilor de interes comun pentru cooperarea și dezvoltarea de proiecte în regiunea Mării Negre.

În același context, a fost adoptată Legea nr. 7 din 5 aprilie 2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura.

În domeniul gestionării resurselor piscicole, de asemenea, a fost aprobată la 26 decembrie 2018 HG nr. 1279 pentru modificarea Regulamentului privind autorizarea pescuitului în obiectivele acvatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.888 din 6 august 2007.

În ceea ce privește acțiunile care nu au fost realizate în termenul stabilit menționăm neadoptarea Planului de acțiuni privind dezvoltarea sectorului piscicol și conservarea resurselor genetice piscicole în bazinele artificiale ale Republicii Moldova care se află doar la etapa de elaborare.

Cooperarea în sectorul energetic

Total acțiuni:35

Realizat: 18

Nerealizat:17

În prima jumătate a anului 2018 a fost adoptată Legea nr.34 din 16 martie pentru modificarea și completarea Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Prin legea dată s-au operat modificări în Legea nr. 10/2016 în contextul ajustării legislației Republicii Moldova în domeniul energiei regenerabile la acquis-ul Uniunii Europene din sectorul respectiv, elementele pachetului energetic III, precum și la angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Tratatului Comunității Energetice.

Pentru a transpune Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, a fost adoptată Legea nr.139 din 19 iulie 2018 cu privire la eficiența energetică.

Întru asigurarea menținerii unui dialog permanent cu UE și alte instituții comunitare/internaționale în domeniul energetic, pe parcursul anului 2018 reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii și Agenției pentru Eficiența Energetică au participat la o serie de evenimente/ ședințe organizate de către instituțiile internaționale în vederea familiarizării cu acquis-ul UE necesar a fi transpus de Republica Moldova.

Pentru a crea baza normativă necesară implementării prevederii Legii 34/2018, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr.1051 din 08.11.2018 privind aprobarea Regulamentului privind certificarea instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, de sisteme fotovoltaice solare și termice solare, de sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură.

Pentru a transpune Regulamentul (CE) nr. 1222/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri esențiali, pe 29 iunie a fost aprobată HG din 11.07.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind etichetarea pneurilor.

În continuare la capitolul armonizarea cadrului normativ național, Directiva 2010/31/UE a fost transpusă prin HG nr. 1103 din 14 noiembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind inspecția periodică a sistemelor de climatizare din clădiri.

A fost aprobat și Regulamentul cu privire la etichetarea energetică a aspiratoarelor prin HG nr. 688 din 11.07.2018 cu privire la aprobarea completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr.1003 din 10 decembrie 2014.

În perioada de referință, Agenția națională pentru Reglementarea în Energetică a aprobat Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice (Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr.64 din 22 februarie) și Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune și furnizorul serviciului universal (Hotărârea Consiliului de Administrației al ANRE nr.65 din 23 februarie). De asemenea, a fost aprobat Regulamentul privind dezvoltarea rețelelor de distribuție a gazelor naturale prin Hotărârea nr. 138/2018 din 05.04.2018 din 23 Noiembrie 2018.

Au fost adoptate la data de 26.07.2018 modificări și completări la Legea nr.107 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică, prin care au fost stabilite condițiile necesare a fi îndeplinite de către operatorul de sistem în baza obligațiilor ce le revin în legătură cu exploatarea, întreținerea, reabilitarea și modernizarea rețelelor electrice.

În ceea ce privește infrastructura energetică, se atestă întârziere la elaborarea proiectului tehnic al liniei interconexiunii electroenergetice Isaccea–Vulcănești–Chișinău. Chiar dacă ÎS Moldelectrica a semnat Acordul de proiect cu BERD pe data de 02.07.2018, iar cel cu BEI pe 28.09.2018, elaborarea proiectului tehnic nu a fost inițiată, fiind parte din ansamblul de lucrări finanțate de acordurile de credit. Mai mult ca atât, elaborarea acestuia este condiționată de modul în care se va avansa în implementarea Proiectului de conectare sincronă a Republicii Moldova și Ucrainei la sistemul european continental ENTSO-E.

Pe partea de interconexiune dintre Republica Moldova și România în domeniul gazelor, contractul de privatizare a ÎS „Vestmoldtransgaz” de către compania românească „Transgaz” a fost semnat la 28 martie curent, după ce întreprinderea moldovenească SRL „Eurotransgaz” și compania românească „Transgaz” SA, ca asociat unic, a fost anunțată câștigător al concursului de privatizare a „Vestmoldtransgaz”, prin care SRL „Eurotransgaz” și-a asumat obligația construcției gazoductului Ungheni-Chișinău în termen de până la doi ani și angajamentul de a investi în acest scop până la 93 milioane de euro.

Pe 6 septembrie 2018 a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare a Î.S. „Vestmoldtransgaz” de către compania română Transgaz SA. Prin semnarea acestui document, părțile moldavă și română au confirmat că au fost îndeplinite condițiile suspensive privind lansarea construcției gazoductului Ungheni-Chișinău.

Realizarea, proiectului constă în construirea unei conducte de transport gaze naturale Ungheni – Chișinău; trei stații de predare a gazelor naturale (două în Chișinău și una în Ungheni, localitatea Semeni); dotarea centrului de dispecerizare și dirijare de la Ghidighici.

În calitate de restanțe menționăm neadoptarea:

- Proiectului de lege cu privire la crearea și menținerea nivelului minim al stocurilor petroliere Regulamentului cu privire la autorizarea inspectorilor sistemelor de climatizare care va fi elaborat odată cu intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind inspecția periodică a sistemelor de climatizare.
- Proiectului hotărârii de Guvern privind coordonarea programelor de etichetare referitoare la eficiența energetică a echipamentelor de birou, ca urmare a aprobării legii privind etichetarea energetică
- Proiectului legii cu privire la crearea și menținerea nivelului minim al stocurilor petroliere, ce transpune Directiva 2009/119/CE.
- Proiectului de lege privind petrolul;
- Proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la autoritatea responsabilă de implementare a politicilor în domeniul eficienței energetice.

Transporturi

Total acțiuni:24

Realizat:8

Nerealizat:16

În contextul modernizării și reabilitării infrastructurii de transport feroviar prioritare pe direcțiile de conexiune cu TEN-T, în anul 2018 a fost efectuat studiul de fezabilitate pentru reabilitarea liniei de cale ferată Bender-Basarabeasca-Giurgiulești (245 km).

Pentru liniile feroviare din centru și nordul țării se examinează surse de finanțare a studiului de fezabilitate. La fel, CFM a reabilitat 10,33 km și a schimbat 25 960 de traverse.

Pe 23 noiembrie 2018 a fost adoptat în lectura a II-a proiectul de lege privind securitatea aeronautică cu un nou cuprins care însă încă nu a fost publicată în Monitorul Oficial. Noua lege urmează să transpună în legislația națională:

- Regulamentul (CE) nr. 300/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2008 privind norme comune în domeniul securității aviației civile și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2320/2002;
- Regulamentul (UE) nr. 1254/2009 al Comisiei din 18 decembrie 2009 de stabilire a criteriilor care să permită statelor membre să deroge de la standardele de bază comune privind securitatea aviației civile și să adopte măsuri de securitate alternative;
- Regulamentul (UE) nr. 72/2010 al Comisiei din 26 ianuarie 2010 de stabilire a procedurilor de efectuare a inspecțiilor Comisiei în domeniul securității aeronautice.

Pe partea de transpunere a acquis-ului comunitar a fost adoptat și publicat în Monitorul Oficial noul Codul aerian al Republicii Moldova (Legea 301/2017), urmând să intre în vigoare la 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial, adică pe 23 martie 2019. Noul Cod va transpune Regulamentul (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 februarie 2008 privind normele comune în domeniul aviației civile.

De asemenea, a fost aprobat prin HG nr.653 din 11.07.2018 Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aerodromuri, care transpune Regulamentul (UE) nr. 139/2014 al Comisiei din 12 februarie 2014 de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la aerodromuri în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului.

De asemenea, pentru a asigura transpunerea elementelor din Directiva 96/67/CE a Consiliului din 15 octombrie 1996 privind accesul la piața serviciilor de handling la sol în aeroporturile Comunității, la data de 26 aprilie, prin Ordinul nr. 50 al Directorului General al Operatorului de aeroport (SRL "Avia Invest") a fost instituit Comitetul Reprezentanților Utilizatorilor Aeroportului.

Pe 25 aprilie Guvernul a aprobat Hotărârea nr.462 cu privire la aprobarea Regulamentului privind alocarea sloturilor orare pe aeroporturile din Republica Moldova. Actul normativ transpune Regulamentul (CEE) nr. 95/93 al Consiliului din 18 ianuarie 1993 privind normele comune de alocare a sloturilor orare pe aeroporturile comunitare.

Regulamentul privind funcționarea Agenției Navale a fost aprobat prin HG nr.706 din 11 iulie 2018. Totodată, se atestă întârziere la crearea serviciului de monitorizare și dirijare a navelor maritime, ca subdiviziune a Agenției Navale a Republicii Moldova.

În continuare sunt restante la adoptarea unor acte de transpunere al acquis-ului comunitar precum:

- Crearea Biroului de Investigare a Accidentelor;
- Aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea pe drumurile publice a transporturilor rutiere cu greutate și/sau gabarite ce depășesc limitele stabilite
- Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere
- Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Programului național de securitate a aviației civile
- Proiectul legii cu privire la investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi

De asemenea, Republica Moldova continuă să figureze în Lista neagră a Memorandumului de la Paris. În acest sens, autoritățile de resort au inițiat revizuirea procedurii de acordare a pavilionului moldovenesc navelor străine.

Mediul înconjurător

Total acțiuni:25

Realizat:11

Nerealizat:14

În vederea efectuării reformei instituționale și consolidarea capacităților în sectorul de mediu în conformitate cu rezultatele analizei funcționale au fost aprobate HG nr. 549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu și HG nr. 548 din 13.06.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, ambele instituții fiind funcționale. Totodată, sunt în proces de elaborare proiectul hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției „Apele Moldovei” și proiectul hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”

Cu scopul de a amplifica dezvoltarea economiei verzi în Republica Moldova, Guvernul a aprobat prin Hotărârea nr.160 din 21 februarie Programul privind promovarea economiei verzi în R. Moldova pentru anii 2018-2020 și Planul de implementare a acestuia.

O dată cu intrarea în vigoare la 7 martie a Legii nr. 11 privind evaluarea strategică de mediu adoptată pe 02.03.2017 a fost inițiată procedura de punerea în aplicare a acesteia.

A fost elaborată foaia de parcurs privind implementarea prevederile Directivei 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (reformare) grație suportului proiectului regional GIZ „Crearea capacităților necesare pentru atingerea angajamentelor UE în domeniul schimbărilor climatice în țările Parteneriatului Estic (EaP Climate)”. Acțiunile din Foaia de parcurs vor fi realizate cu suportul proiectului GIZ “Dezvoltarea capacităților pentru politica climatică în țările din Europa de Sud-Est, Europa de Est, Caucazul de Sud și Asia Centrală, etapa a III-a”.

Este în proces de implementare Strategia de mediu pentru anii 2014-2023 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobate prin HG nr. 301 din 24 aprilie 2014.

A fost adoptat la data de 30.11.2018 de Parlament în a doua lectură proiectul de lege nr. 323/2018 privind calitatea apei potabile care transpune Directiva 98/83/CE, însă urmează publicarea ei în Monitorul Oficial.

La 07.03.2018 a intrat în vigoare Legea nr.11 din 02.03.2017 privind evaluarea strategică de mediu (ESM), care transpune Directiva 2001/42/ și Directiva 2003/35/ a Comisiei Europene.

Legea nr. 239 privind modificarea și completarea unor acte legislative(aducerea prevederilor unor acte legislative/normative în concordanță cu prevederile Legii privind evaluarea strategică de mediu) a fost adoptată la 8 noiembrie 2018.

A fost adoptată HG nr.590 din 21.06.2018 privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1030 din 13 octombrie 2000 „Cu privire la aprobarea Schemei de protecție a localităților din Republica Moldova împotriva inundațiilor”, care transpune Directiva 2007/60/CE.

În vederea sporirii atractivității turistice a regiunilor, au fost elaborate patru programe regionale sectoriale aprobate în cadrul consiliilor regionale pentru dezvoltare, pentru dezvoltarea turismului în regiunile Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia.

În scopul protecției aerului, gestionării substanțelor chimice și gospodăririi apelor au fost aprobate prin HG nr.955 din 03.10.18 două Planuri de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră și a districtului bazinului hidrografic Nistru.

În ceea ce privește calitatea apei și gospodărirea apelor, a fost transpusă Directiva 2000/60/CE prin Legea nr.249 din 15.11.2018, care modifică și completează Legea apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011.

În ceea ce privește acțiunile care nu au fost realizate în termenul stabilit menționăm că este în proces de elaborare proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind depozitarea deșeurilor, precum și în proces de creare Sistemul de raportare privind emisiile de gaze fluorurate în sectoarele relevante. De asemenea, deși a fost elaborată va fi promovată pentru aprobare doar după publicarea în Monitorul Oficial a legii cu privire la privind calitatea apei potabile (adoptată de Parlament la data de 30.11.2018) proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea Regulamentului sanitar pentru monitorizarea calității apei potabile. Totodată, au fost elaborate de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale și Serviciul Hidrometeorologic de Stat programe de monitorizare a apelor de suprafață și subterane și urmează a fi aprobate de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în primul trimestru a anului 2019.

De asemenea, nu a fost aprobat proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Strategiei în domeniul protecției aerului atmosferic.

Politici climatice

Total acțiuni:8

Realizat: 2

Nerealizat:6

Pentru a asigura apropierea într-o mai mare măsură a legislației din Republica Moldova la actele legislative ale UE și instrumentele internaționale aplicabile, astfel cum se prevede în Acordul de Asociere RM-UE, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a aprobat prin Ordinul nr. 11 din 25 ianuarie Lista instalațiilor care cad sub incidența Directivei 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității.

A fost elaborat *Studiul privind consumul național de combustibil*, care a fost prezentat în cadrul evenimentului „Promovarea mobilității nepoluante și eficiente în Republica Moldova” organizat în perioada 10-11 iulie 2018, la Chișinău.

În calitate restante menționăm neaprobarea:

- Proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la mecanismul de coordonare a acțiunilor adecvate de atenuare la nivel național;
- Proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului național de monitorizare și raportare a emisiilor de gaze cu efect de seră și a altor informații relevante pentru schimbările climatice⁵;
- Strategiei de adaptare la schimbările climatice în domeniul silvicultură.
- Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Programului privind cerințele de instruire și certificare pentru companiile și cadrele relevante implicate în instalarea, întreținerea și deservirea echipamentelor care conțin gaze fluorurate sau recuperarea gazelor fluorurate.
- Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind gazele fluorurate cu efect de seră.

Nu a fost creat Sistemului de raportare privind emisiile de gaze fluorurate în sectoarele relevante.

Societatea informațională

Nu au fost planificate acțiuni pentru anul 2018.

Turism

Total acțiuni:3

Realizat:2

Nerealizat:1

Pe 20 februarie 2018, la sediul Asociației Naționale pentru Turism Receptor din Moldova a fost lansată, în premieră, o agendă centralizată a evenimentelor culturale turistice „Pomul Vieții” 2018. Astfel, turiștii străini și reprezentanții diasporei își vor putea programa mai ușor călătoriile și vacanțele în Moldova.

⁵ Proiectul a fost aprobat în ședința Guvernului din 26.12.2018 (încă nu este publicată). Va intra în vigoare la data publicării.

Calendarul cultural-turistic „Pomul Vieții” 2018 conține 28 de evenimente ce valorifică tradițiile milenare ale țării noastre în domeniu vinificației, tradițiile și obiceiurile, dar și obiectivele turistice importante. 60% din evenimente sunt organizate în afara capitalei, ceea ce permite orientarea fluxului de călători în zonele rurale. Agenda are ca scop sporirea vizibilității festivalurilor importante și poziționarea Republicii Moldova ca destinație turistică pe plan local, regional și internațional.

Totodată, de domeniul turismului va fi responsabilă o nouă structură – Agenția de Investiții, creată prin Hotărârea Guvernului Nr. 322 din 17 aprilie, creată prin reorganizarea Organizației de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova și fuziunii cu Agenția Turismului. Astfel, în anul 2018 Agenția de Investiții a realizat două instruirii privind inițierea afacerilor în domeniu rural.

Dezvoltarea regională, cooperare la nivel transfrontalier și regional

Total acțiuni:5

Realizat:3

Nerealizat:2

Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale din 16 februarie a aprobat Premisele de revitalizare a zonelor urbane în Republica Moldova documentul prin Decizia nr. 2/18.

La nivel regional, în cadrul Consiliilor Regionale de Dezvoltare Regională a celor 4 Regiuni de Dezvoltate (Nord, Centru, Sud și UTA Găgăuzia) au fost aprobate programele regionale sectoriale.

Au fost desfășurate 9 evenimente de informare și instruire în cadrul Programului Operațional Comun (în continuare - POC) România – Republica Moldova 2014-2020, în regiunile Cahul și Găgăuzia, Chișinău, Bălți, Comrat, precum și 1 forum de parteneriat pentru potențialii beneficiari ai POC România – Republica Moldova 2014 – 2020 care a avut loc pe data de 14 martie la Chișinău.

Potențialii aplicați, precum și beneficiarii existenți ai programelor, primesc suport consultativ și asistență continuă. Astfel, pe parcursul primei jumătăți a anului 2018, au fost înregistrate 36 de consultații informative cu privire la toate programele de cooperare transfrontalieră și transnațională eligibile pentru beneficiarii din Moldova.

Totodată, încă nu a fost elaborat și aprobat Planul de acțiuni privind regionalizarea serviciilor de aprovizionare cu apă și sanitație, precum și proiectul hotărârii Guvernului cu privire la elaborarea Conceptului Planului (Schemei) de amenajare a teritoriului național.

Sănătate publică

Total acțiuni:3

Realizat: 3

Nerealizat: 0

Pentru a asigura implementarea prevederilor Directivei 2005/62/CE a Comisiei din 30 septembrie 2005 de punere în aplicare a Directivei 2002/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind standardele și specificațiile comunitare referitoare la un sistem de calitate pentru unitățile de transfuzie sangvină, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a emis Ordonanța nr. 08 din 4 ianuarie „cu privire la programul de evaluare externă a managementului calității secțiilor și cabinetelor de transfuzie a sângelui pentru anul 2018”. Astfel, a fost realizată monitorizarea și

evaluarea activității a 6 Instituții Medico - Sanitare Publice (IMSP SR Leova, SR Călărași, SR Ștefan-Vodă, Institutul de Medicină Urgentă, SR Drochia, SR Dondușeni).

În vederea asigurării standardelor de calitate și securitate pentru recoltarea, controlul, prelucrarea, stocarea și distribuirea sângelui uman și a componentelor sangvine, continuă să fie implementată Directiva 2002/98/CE în activitatea Centrului Național de Transfuzie a Sângelui și instituțiilor medico-sanitare implicate în producerea produselor sanguine. Centrul Național de Transfuzie a Sângelui și instituțiile medico-sanitare implicate în producerea produselor sanguine sunt asigurate cu echipamente specializate și respectă toate condițiile de depozitare, transport și distribuire a sângelui și a componentelor sanguine, conform cerințelor prevăzute în Directiva 2002/98/CE.

Republica Moldova continuă participarea la cel de-al treilea Program de acțiune al UE în domeniul sănătății (2014-2020).

Au fost instituite 10 Centre de performanță regională a serviciilor de laborator care sunt funcționale.

Au fost perfecționate mecanismele de plată a contribuțiilor la fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală și eliminarea inechităților în stabilirea mărimii acestora prin reevaluarea veniturilor ca bază de calcul, prin intermediul Legii nr.118 din 05.07.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative; Legii nr.178 din 26.07.2018 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative; Legii nr.175 din 27.09.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Protecția civilă

Total acțiuni: 8

Realizate: 7

Nerealizate:1

În cadrul grupului de lucru privind suportul țării-gazdă, în perioada 23-24 ianuarie 2018, cu suportul experților din cadrul Programului PPRD-East 2, a fost organizat și desfășurat exercițiul de stat major în cadrul Centrului de dirijare în situații excepționale, cu privire la acțiunile echipei de suport a țării gazdă în urma solicitării asistenței internaționale drept consecință a declanșării unei situații excepționale generate de un cutremur de pământ. Conform scenariului, Republica Moldova a solicitat asistență internațională, iar în calitate de țară gazdă este obligată să perfecțeze toate procedurile necesare, pentru a gestiona situația și a beneficia de asistență. Exercițiul a avut drept scop testarea capacităților de comunicare, schimb de informații și aranjamente privind suportul țării gazdă, dar și perfecționarea managementului și a comunicării în situații excepționale de proporții.

În perioada de referință a fost elaborat și aprobat Ordinul IGSU nr. 9 din 17 ianuarie 2018 cu privire la instituirea Grupului de lucru al IGSU în vederea apropierei RM de Mecanismul de protecție civilă al UE. Ulterior, grupul de lucru s-a întrunit în ședințe pentru analizarea și identificarea oportunităților de participare la activitățile UE în domeniul protecției civile și ajutorului umanitar, gestionării dezastrelor și consolidării pregătirii în caz de dezastre, precum și pentru elaborarea planului de acțiuni, care va conține măsuri pentru dezvoltarea cooperării bilaterale și apropierea RM de Mecanismul comunitar de protecție civilă și identificarea soluțiilor pentru implementarea acestuia.

IGSU a instituit un Grup de lucru pentru elaborarea planului de acțiuni, pentru perioada anilor 2019-2021.

Totodată, au fost identificați experții naționali pentru participare la Programul de Instruire al Mecanismului Protecției Civile al UE pentru anii 2018-2019. Astfel, în conformitate cu al 15-lea ciclu de cursuri de pregătire din cadrul Programului de instruire al Mecanismului de protecție civilă al Uniunii Europene, 3 reprezentanții IGSU au participat la cursul de negocieri și luare a deciziilor pe timpul misiunilor internaționale de protecție civilă, cursul de management destinat personalului cheie, care ar putea fi delegat în misiuni internaționale împreună cu un modul de protecție civilă la o situație de urgență în interiorul/exteriorul Uniunii Europene, precum și seminarul pentru experții mecanismului protecției civile al UE.

Întru informarea populației privind acțiunile de salvare din incendii și accidente rutiere, campaniile în rândul minorilor de prevenire a incendiilor, precum și campaniile de prevenire a situațiilor excepționale, IGSU al MAI au realizat 123 apariții în sursele mass-media. Materialele mediatizate, au avut drept subiect intervențiile pompierilor și salvatorilor la lichidarea incendiilor, de salvare a persoanelor și animalelor, continuarea proiectului „Salvăm prin prevenire”, desfășurat cu scopul evitării situațiilor excepționale în rândul populației etc.

Urmare a exercițiului internațional de teren „EU MOLDEX 2017” desfășurat în perioada 18-21 septembrie 2017, în Republica Moldova, în vederea asigurării continuității practicilor prezentate, pe parcursul anului 2018 angajații IGSU au participat la Conferința organizată de Programul finanțat de UE - PPRD East 2 și găzduită de Serviciul de salvatori și pompieri al MAI din Cehia; adițional, în vederea sintetizării lecțiilor învățate din cadrul exercițiului EU MOLDEX 2017, experții au înaintat propunerea elaborării legii privind scutirea de taxe și plăți legate de intrarea/ieșirea din RM a echipelor/module internaționale de intervenție, precum și de continuare a Proiectului în domeniul prevenirii, pregătirii și reacționării la dezastrele naturale și antropogene în zona de Est (PPRD East).

Cooperarea în materie de învățământ, formare, multilingvism, tineret și sport

Total acțiuni: 24 (dintre care 1 cu caracter continuu)

Realizate: 20 (dintre care 1 cu caracter continuu)

Restanțe: 4

În sectorul *învățământului, formării, multilingvistului, tineretului și sportului* pentru anul 2018 au fost planificate 24 acțiuni, dintre care 20 realizate și 4 nerealizate.

Progresele înregistrate includ aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a programelor de postdoctorat (HG nr. 499 din 29.05.2018), Regulamentului de organizare și desfășurare a examenului de calificare (Ordinul Ministerului Educației Culturii și Cercetării nr.1127 din 23.07.2018) și desfășurarea testării PISA 2018.

În scopul îmbunătățirii cadrului normativ privind dezvoltarea profesională inițială în învățământul superior au fost puse în aplicare 2 documente noi, unul privind racordarea procesului de conferire a titlurilor de Licențiat – Master – Doctor/Dr. hab. de comun acord cu AȘM și CNAA în învățământul superior, și al doilea document privind corelarea specialităților din Nomenclatorul specialităților pentru ciclurile I-II-III și din Nomenclatorul specialităților științifice (ord. nr. 1017 din 03.07.2018).

În scopul asigurării calității în educație a continuat procesul de evaluare externă și acreditarea programelor de studii în instituții de învățământ superior, fiind aprobate HG nr.130 din 07.02.2018 *cu privire la acreditarea programelor de studii de licență pentru domeniile Științe ale Educației, Inginerie, Turism* și HG nr.692 din 11.07.2018 *cu privire la autorizarea de funcționare provizorie și acreditare a programelor de studii din învățământul superior*, precum și ordinele nr. 1901 și 1902 din 26.12.2018 *Cu privire la autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea programelor de studii superioare de licență (ciclul I) studii integrate și de master (ciclul II) în instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova*

Prin ordinul ministrului nr.1213 din 13.08.2018 *Cu privire la calendarul evaluărilor externe în vederea acreditării programelor de studii superioare* a fost stabilită obligativitatea acreditării către anul 2020 a programelor de studii superioare de licență și master și condiționarea pentru admitere pentru toate universitățile din țară.

Totodată, în contextul participării instituțiilor de învățământ superior la Acțiunea II a Programului UE Erasmus+ *Capacity Building*, în anul 2018 a fost lansată implementarea a 4 proiecte *Capacity building* câștigate în anul 2017. Pentru apelul de propuneri din anul 2018 instituțiile de învățământ din RM au înaintat 31 de propuneri de proiecte, dintre care au fost selectate 2.

Urmare a aplicațiilor pentru anul academic 2017-2018, universitățile din Republica Moldova au beneficiat de 65 de proiecte de mobilitate de credite. În cadrul acestor proiecte vor fi realizate în perioada septembrie 2017 - august 2018, 500 de mobilități de către studenți și cadre didactice. Studenții și profesorii din țara noastră au beneficiat de 314 mobilități în universitățile din UE. La rândul lor, universitățile din Republica Moldova au primit 192 de studenți și profesori din țările europene (datele pentru anul academic 2018-2019 vor fi publicate în a doua jumătate a anului 2019).

De asemenea, în perioada de raportare instituțiile de învățământ din țară au realizat 12 aplicații pentru proiectele Jean Monnet.

În vederea continuării reformelor în *Învățământul superior*, pentru a moderniza programele de studiu și a progresa către o utilizare la scară mai largă a evaluării performanțelor, în anul universitar 2018-2019 au fost revizuite peste 100 de planuri de studii la licență și peste 120 de planuri de studii la master în 10 instituții de învățământ superior, cu introducerea în curriculum a dezvoltării competențelor de comunicare la limba română/maternă/limbi străine.

Promovarea cooperării sistemice între sistemul de învățământ și sectorul privat a fost asigurată prin aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual (HG nr.70 din 22.01.2018)⁶, care reprezintă actul normativ indispensabil pentru asigurarea instruirii în cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic și a întreprinderilor.

În 6 universități (USM, UTM, UPSC „Ion Creangă”, ASEM, US „Alec Russo” din Bălți, USMF) au fost revizuite planurile de învățământ la licență și curricula pentru disciplinele incluse în aceste planuri. În baza expertizei realizate de cele 6 universități au fost elaborate modificări de revizuire/îmbunătățire a Planului cadru pentru studii superioare, precum și a Regulamentului privind organizarea studiilor superioare de licență.

⁶ Acțiunea a fost realizată înainte de termen prevăzut în PNA AA (anul 2019).

În perioada anului academic octombrie 2017 - octombrie 2018 în elaborarea cadrului normativ pentru dezvoltarea CNC (Cadrului Național al Calificărilor) și pentru recunoașterea și echivalarea calificărilor au fost implicați partenerii sociali, inclusiv din mediul economic - cca 150 de reprezentanți. Astfel, au fost elaborate și aprobate 11 standarde de calificări în domeniul educației, 16 - în domeniul tehnologiilor informaționale și comunicațiilor, 8 - în domeniul sănătății; 1 - în domeniul ingineriei.

În scopul consolidării capacităților Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional pe parcursul anului au fost organizate 7 concursuri de angajare pentru suplینirea a 30 de funcții vacante, prin urmare fiind angajate 17 persoane. De asemenea, în 2018 registrul de experți ai Agenției a fost completat cu 67 noi experți pentru învățământ superior; 24 - pentru învățământul profesional tehnic; 45 - pentru Formare continuă; 52- pentru cercetare și inovare.

În 2018 a continuat modernizarea centrelor de excelență, fiind finisate 2 obiective investiționale (Centrul de Excelență în Informatică, Centrul de Excelență în industria ușoară) și în curs de executare celelalte 6 (Centrul de Excelență în energetică și electronică, Centrul de Excelență în economie și finanțe, Centrul de Excelență în construcții, Centrul de Excelență pentru prelucrarea alimentelor, Bălți, Centrul de Excelență în transporturi, Centrul de Excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”). De asemenea, în perioada de raportare au fost instituite secții de formare continuă și angajați șefi de secție în cadrul 4 centre de excelență menționate.

În ceea ce privește dimensiunea *tineretului și sportului*, menționăm semnarea a 20 de Acorduri de parteneriat cu Administrația Publică Locală de nivelul II (Consilii Raionale) și demararea procesului de instituire a Centrelor de Tineret la nivel raional, cu suportul MECC pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale (oferirea echipamentului IT și mobilierului în valoare de aprox. 5 mln lei). Practic toate cele 20 de Centre raionale de tineret (și filialele acestora - 18) sunt dotate cu echipament tehnic și mobilier, iar în majoritatea acestora este asigurat accesul la rețeaua de internet.

Totodată, a fost semnat cu Rețeaua Națională a Consiliilor Locale ale Tinerilor din Moldova (RNCL/MT) un nou acord de implementare a Programului (suma dedicată programului fiind de cca 1 mln lei), prin care s-a extins numărul de consilii raionale, de activități și de tineri implicați în procesul de luare a deciziilor la nivel local. La ora actuală funcționează 17 Consilii Raionale/Municipale ale Tinerilor, ceea ce constituie cca 50% din nr. de unități teritorial-administrative de niv.II. Numărul tinerilor implicați în activitatea consiliilor raionale/municipale constituie 545 tineri, care reprezintă 72 de consilii comunitare (locale) din 171 localități rurale.

În perioada de referință a fost elaborat Raportul de evaluare a Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret 2020 și proiectul planului de acțiuni ajustat pentru perioada anilor 2019-2020, ambele documente fiind supuse discuțiilor în cadrul a 2 ședințe de lucru cu Grupul de Referință (reprezentanții autorităților publice, partenerilor și structurilor de tineret)⁷.

Pentru promovarea cooperării în domeniul activităților sportive și fizice în anul 2018 cu suportul financiar al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării au fost organizate 5 competiții internaționale pe teritoriul Republicii Moldova.

⁷ Raportul anual privind implementarea Strategiei se elaborează și prezintă Guvernului până la data de 31 martie. Planul de acțiuni revizuit urmează să fie înaintat spre aprobare în trimestrul I al anului 2019. Raportul 2017 a fost publicat în a doua jumătate a anului 2018 https://mecc.gov.md/sites/default/files/raport_sndst_2020_anul_2017.pdf

Totodată, nu au fost realizate 4 acțiuni, restanțele pentru anul 2018 incluzând:

- aprobarea prin ordinul ministrului a Regulamentului cu privire la certificarea competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală⁸
- aprobarea hotărârii de Guvern privind conferirea titlurilor științifico-didactice⁹
- fondarea Centrelor de validare a cunoștințelor obținute în context nonformal și informal¹⁰;
- crearea Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret¹¹.

Cooperarea în domeniul activităților de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative

Total acțiuni: 15 (dintre care 5 cu caracter continuu)

Realizate: 12 (dintre care 5 cu caracter continuu)

Restanțe: 3

În domeniul activităților de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative pentru anul 2018 au fost planificate 15 acțiuni.

În scopul îmbunătățirii potențialului de cercetare și inovare al Republicii Moldova, în 2018, a fost aprobată Foia națională de parcurs pentru integrarea Republicii Moldova în Spațiul european de cercetare pe anii 2019-2021 și Planul de acțiuni privind implementarea acesteia (HG nr.1081 din 8.11.2018).

Totodată, în perioada de referință a fost realizată înainte de termenul stabilit (până la finele anului 2018), acțiunea, ce ține de crearea Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (HG.nr. 196 din 28.02.2018) responsabilă de implementarea politicilor statului în domeniile cercetării, inovării și dezvoltării. A fost restabilită activitatea Oficiului RM pentru Știință și Tehnologie pe lângă UE (MOST).

De asemenea, în perioada de raportare în sfera cercetare-dezvoltare menționăm organizarea evenimentelor de informare, instruire și promovare a oportunităților oferite de EUREKA. Începând cu data de 7 noiembrie 2018, Republica Moldova a devenit membru cu drepturi depline COST (Cooperarea Europeană în Domeniul Științei și Tehnologiei). În ceea ce privește participarea cercetătorilor RM în Programul-cadru al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare (2014-2020) Orizont 2020 la care RM este stat asociat, remarcăm că până în prezent din 375 de propuneri depuse, 315 au fost eligibile, iar 48 susținute financiar de Comisia Europeană.

Informarea instituțiilor europene, precum și a statelor-membre ale UE despre ultimele evoluții în sfera de cercetare-dezvoltare din RM în 2018 s-a realizat prin participarea reprezentanților oficiali și experților naționali la 20 ședințe ale Comitetelor de Program ale Programului-cadru Orizont 2020,

⁸ A fost aprobat prin ordinul MECC 65 din 24.01.2019

⁹ A fost plasat pentru consultări publice la data de 27 iulie 2018

¹⁰ Sistemul va fi pilotat în cadrul a 4 centre: Centrul de Excelență în Construcții; Colegiul de Ecologie; Centrul de Excelență în Prelucrarea Alimentelor; Colegiul „A. Mateevici”.

¹¹ Proiectul de hotărâre a Guvernului privind constituirea, organizarea și funcționarea ANDPAT a fost definitivat, consultat și avizat cu instituțiile și organizațiile interesate. Totodată, având la bază principiile stabilite în cadrul Strategiei privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020 (HG nr.911 din 25.07.2016), precum și noua entitate guvernamentală care coordonează și își exercită funcțiile în mai multe domenii conexe sectorului de tineret, este examinată oportunitatea de extindere a atribuțiilor respectivei agenții în domeniul tineretului, culturii și sportului.

organizate de Comisia Europeană. De asemenea, comunitatea științifică din RM a participat în 51 proiecte comune bilaterale și multilaterale de cercetare.

În anul 2018, au fost întreprinse acțiuni în vederea implementării și popularizării programului EURAXESS și extinderii serviciilor sale în regiunile țării. În RM activează 26 de puncte locale de contact pentru Programul în cauză, iar portalul național EURAXESS este actualizat permanent. Pe parcursul perioadei de referință au fost organizate 15 zile de informare privind oportunitățile Programului EURAXESS, în special la segmentul ce ține de mobilitatea cercetătorilor la nivel regional și național.

Merită de menționat, că implementarea Planului de acțiuni privind participarea Republicii Moldova la Programul Orizont 2020 este îndeplinit în volum de 75%. La data de 20 martie 2018 a avut loc 1-a reuniune a Comitetului mixt RM-UE în domeniul cercetării și inovării (R&I) instituit de acordul care asociază RM la PC al UE „Orizont 2020”.

Restanțele acumulate în perioada de rapoarte vizează neadoptarea:

- Proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.920 din 7 noiembrie 2014 „Cu privire la aprobarea Strategiei de cercetare-dezvoltare a Republicii Moldova până în 2020” conform recomandărilor experților europeni prezentate în cadrul exercițiului de evaluare PSF în H2020;
- Proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Strategiei Naționale privind Știința Deschisă și a planului de acțiuni aferent;
- Foi de Parcurs privind Specializarea Inteligentă în Republica Moldova.

Cooperarea în domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass-media

Total acțiuni: 22 (dintre care 1 cu caracter continuu)

Realizate: 16 (dintre care 1 cu caracter continuu)

Restanțe: 6

În domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass-media pentru 2018 au fost planificate 22 acțiuni, dintre care 16 acțiuni sunt realizate și 6 nerealizate.

Printre principalele rezultate obținute în sectorul culturii în perioada de raportare menționăm elaborarea Foii de parcurs pentru susținerea de start-up-uri în domeniul industriilor creative, care este în proces de implementare. De asemenea, în vederea consolidării capacităților de dezvoltare a antreprenoriatului cultural în sectoarele culturale și creative (inclusiv patrimoniul cultural) și a capacităților de prestare de servicii culturale au fost susținute 2 start-up-uri prin intermediul Memorandumului de Înțelegere între Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Proiectul de competitivitate în Moldova, Academia de Muzică, Teatru și Arte plastice, Asociația companiilor creative din Moldova pentru crearea Centrului național de susținere a industriilor creative “Creative Hub”, semnat în luna octombrie 2017. De asemenea, pe parcursul perioadei de referință a fost acordat sprijin și facilitată mobilitatea artiștilor din diferite domenii ale culturii: muzică, artele plastice, artele spectacolului etc.

Întru exprimarea talentului creativ și a stimulării originalității și calității, în anul 2018 au fost susținute financiar 12 proiecte de producție cinematografică, fiind alocate în acest sens 6 mln. lei.

În semestrul II al anului 2018 a fost reluat procesul desfășurării sesiunilor de informare și instruire privind Programul Europa Creativă. Astfel, au fost organizate sesiuni la 28 iunie în satul Cocieri în

cadrul evenimentului „Cultura dincolo de granițe și timpuri”, la 21 septembrie la Cahul și 24 septembrie la Bălți în cadrul unor evenimente dedicate apelului de proiecte de cooperare, la 26 octombrie în cadrul unui eveniment național de promovare a Europei Creative cu participarea expertului din cadrul Comisiei Europene, domnul Vincent Roels. De asemenea, Biroul Național al Europei Creative Moldova a participat la al II-lea Forum Europa Creativă din 8-9 noiembrie 2018, la Kiev.

Printre principalele acțiuni întreprinse în *sectorul audiovizualului* în perioada de raportare menționăm aprobarea „*Concepției privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale noi ale primarilor în unele localități din data de 20 mai 2018 de către instituțiile audiovizualului din Republica Moldova*” (Decizia nr. 8/47 din 26 martie 2018) și a „*Concepției de reflectare a campaniei electorale pentru alegerile parlamentare și a referendumului republican din 24 februarie 2019 de către instituțiile mass-media audiovizuale din Republica Moldova*” (Decizia nr. 33/202 din 06 decembrie 2018).

În vederea asigurării echilibrului pluralismului politico-social pe piața media audiovizuală a Republicii Moldova, CCA a efectuat, în limita competențelor sale, monitorizarea Campaniei electorale la alegerile locale noi ale primarilor în unele localități din data de 20 mai (Deciziile CCA nr. 13/81 și 13/82 din 07.05.2018; 14/85, 14/86 și 14/87 din 17.05.2018; 17/104 și 17/105 din 08.06.2018). Radiodifuzorii care n-au asigurat pluralismul de opinie și echilibrul surselor în situațiile de conflict sau au îngăduit accesul persoanelor cu deficiențe de auz la programele informative prin nedifuzarea acestora în limbajul mimico-gestual sau titrare sincron au fost sancționați cu amenzi de la 5000 la 10 000 de lei.

O realizare importantă o constituie adoptarea pe data de 08.11.2018 a *Codului serviciilor media audiovizuale* al Republicii Moldova (Legea nr.174) și intrarea acestuia în vigoare începând cu 1 ianuarie 2019. Adoptarea Codului creează cadrul necesar aplicării Directivei 2010/13/UE.

În anul 2018 au fost aprobate *Concepția națională de dezvoltare a mass-mediei*, intrată în vigoare începând cu 24.08.2018 (Legea nr.67 din 26.07.2018), precum și *Metodologia de monitorizare a radiodifuzorilor aflați sub jurisdicția Republicii Moldova* și *Metodologia de monitorizare a nivelului tăriei sonore în serviciile de programe audiovizuale* (Deciziile CCA nr.29/180 din 09.11.2018 și 34/204 din 18.12.2018)¹².

La fel, prin Decizia CCA nr.18/123 în cadrul ședinței publice din 21 iunie a fost aprobat noul model de *Ofertă a serviciilor de programe retransmise pe teritoriul Republicii Moldova*.

Un alt eveniment important l-a constituit Concursul de selectare a proiectelor de programe audiovizuale în vederea acordării resurselor financiare pentru producerea programelor din Fondul de susținere a radiodifuzorilor, pentru anul 2018. Urmare deliberărilor publice și a votării deschise, din 14 radiodifuzori participanți (cu 16 proiecte de programe audiovizuale ce cuprindeau toate temele anunțate în concurs) au fost declarate învingătoare 10 instituții media audiovizuale (Deciziile CCA nr. 24/166 din 28.09.2018 și 31/194 din 19.11.2018).

Pe parcursul anului 2018, CCA a organizat cinci evenimente în format de masa rotundă/seminar cu implicarea experților străini, pentru reprezentanții instituțiilor media și organizațiilor

¹² Acțiunile au fost realizate înainte de termen prevăzut în PNA AA (anul 2019).

nonguvernamentale de profil, în cadrul cărora a fost efectuat un schimb de opinii cu scopul de a asigura reflectarea echitabilă, echilibrată și imparțială a campaniei electorale, promova libertatea de exprimare și pluralismul politic, de a continua dialogul cu experții naționali și internaționali cu privire la noile prevederi ale Codului Audiovizualului, bunele practici europene în domeniul combaterii știrilor false, propagandei, rasismului, xenofobiei și discursului instigator la ură. De asemenea, discuțiile au vizat implementarea Directivei 2010/13/UE prin prisma adoptării unui nou Cod al serviciilor media audiovizuale.

CCA a dezvoltat dialogul bilateral și multilateral prin intermediul platformelor autorităților regulatorii, fiind preluate o serie de bune practici în domenii cheie pentru activitatea Consiliului: *Regulamentul privind procedura și condițiile de organizare și desfășurare a licitației pentru selectarea companiei care va efectua măsurarea cotelor de audiență în Republica Moldova* (CNA, România - Decizia CCA nr.25/168 din 09.10.2018), *Metodologia de monitorizare a tăriei sonore* (ERC, Portugalia - Decizia CCA nr.34/204 din 18.12.2018), *Metodologia de monitorizare a serviciilor media audiovizuale prin prisma asigurării securității informaționale a statului* (Letonia și Lituania).

Pe parcursul perioadei de referință, CCA a menținut dialogul cu instituții regulatorii de profil europene în vederea schimbului de experiență pe dimensiunea combaterii rasismului și xenofobiei, fiind semnate Memorandumul de Înțelegere cu Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women) (la 3.09.2018) și Acordul de Cooperare cu autoritatea regulatorie de profil din Lituania (la 15.11.2018).

Restanțele includ:

- proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii cinematografilei nr. 116 din 3 iulie 2014¹³
- proiectul de lege privind protejarea monumentelor istorice¹⁴;
- proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind importul și exportul bunurilor culturale mobile; Transpune: Regulamentul nr. 116/2009/CE¹⁵
- proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Institutului Național al Monumentelor Istorice;
- proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Inspectoratului de Stat al Monumentelor,
- modificarea actelor normative de rigoare care reglementează structura organizatorică și efectivul limită al Consiliului Coordonator al Audiovizualului în vederea fortificării capacității instituționale¹⁶.

¹³ Proiectul de lege a trecut toate avizările, dar a fost retras la MECC pentru completare cu modificări adiționale și a fost creat un grup de lucru sub egida Centrului Național al Cinematografilei care îl va îmbunătăți în lunile februarie-martie 2019.

¹⁴ Proiectul de lege a fost definitivat în colaborare cu experții din cadrul proiectului TWINNING și urmează a fi transmis Guvernului spre aprobare

¹⁵ Transmis la 24.01.2019 Ministerului Justiției pentru expertiză juridică.

¹⁶ Prin ordinul Președintelui CCA a fost instituit Grupul de lucru pentru identificarea oportunităților de consolidare a capacităților și independenței CCA. Grupul de lucru s-a întrunit în 3 ședințe de lucru. Campania electorală locală desfășurată în unele localități din Republica Moldova a necesitat reevaluarea priorităților planului de acțiuni al CCA pentru perioada 2018 și în consecință, Grupul de lucru și-a sîstat pe moment activitatea;

Cooperarea cu Societatea civilă

Total acțiuni: 13 (dintre care 8 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni realizate: 10 (dintre care 7 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni nerealizate: 3 (dintre care 1 cu caracter continuu)

La începutul anului curent a fost creat un nou instrument de consultare și cooperare cu societatea civilă - Task force-ul pentru integrare europeană, condus de către Viceprim-ministrul pentru integrare europeană care s-a reunit de două ori în perioada de raportare. Task force-ul oferă o platformă de discuții dintre autoritățile publice și reprezentanții societății civile, menită să contribuie la identificarea soluțiilor pentru depășirea aspectelor problematice aferente implementării prevederilor Acordului de Asociere RM-UE.

În vederea asigurării unui dialog activ și continuu cu societatea civilă, cu implicarea acesteia în procesul decizional și luarea în considerație a opiniei tuturor actorilor interesați, au fost organizate mai multe activități: 4 ședințe comune Consiliul Național de Participare – Guvern, cu participarea a circa 25 de reprezentanți ai societății civile; 20 ședințe ale Grupurilor de lucru pentru elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova - 2030”;

Pentru facilitarea procesului de consolidare a instituțiilor și a organizațiilor societății civile a continuat derularea anuală a Programului de granturi dedicat dezvoltării sectorului neguvernamental de tineret. În urma concursului de selectare, lansat în decembrie 2017, au fost selectate spre finanțare 23 de proiecte pentru o sumă estimativă de circa 5,8 milioane LEI. De asemenea, au fost organizate o serie de evenimente, ateliere de lucru, mese rotunde pentru promovarea continuă a bunelor practici precum: Conferința regională „Calea spre durabilitatea financiară a organizațiilor societății civile” (15 mai) și evenimentul „Asigurarea unei implementări eficiente a Strategiei de Dezvoltare a Societății Civile pentru anii 2018-2020” (16 mai); atelierele ”Consultări publice privind proiectele legislative” (12 iunie) și “Practici de cooperare/lucru/colaborare cu organizații ale societății civile” (13-14 iunie).

În perioada de referință a fost elaborat Raportul privind asigurarea transparenței în procesul decizional în cadrul autorităților administrației publice centrale pentru anul 2017. Principalele probleme și necesități în domeniul accesului la informație, al transparenței în procesul decizional au fost discutate în cadrul atelierului de lucru cu genericul “Transparența decizională”, organizat cu suportul Delegației UE la 25 mai. În cadrul evenimentului au fost prezentate cele mai bune practici privind procesul de consultare cu societatea civilă din Lituania și România. În contextul implementării reformei Guvernului, autoritățile reformate au purces la actualizarea paginilor web, cu plasarea seturilor de date actualizate pe portalul www.date.gov.md.

O realizare importantă pentru facilitarea dezvoltării sectorului asociativ o reprezintă adoptarea la 23 martie a Legii nr.51 privind aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. În plan legislativ, la fel, se menționează adoptarea în I-a lectură (la 3 mai) a proiectului de lege privind organizațiile necomerciale.

În 2018 au avut loc cea de-a III-a și a IV-a reuniune a Platformei Societății Civile RM-UE (6 martie și 23 octombrie), în cadrul cărora au fost abordate diverse aspecte privind implementarea AA/DCFTA, precum și subiecte conexe gestionării transfrontaliere a apei râului Nistru și impactul social al Acordului de Asociere RM-UE.

Dezvoltarea spiritului civic și de voluntariat activ a fost asigurată în continuare prin suportul oferit organizării evenimentelor dedicate obiectivului dat. Astfel, în cadrul Săptămânii Naționale a Voluntariatului – 1-7 octombrie (ediția a XII-a) au fost desfășurate peste 2 mii de activități cu implicarea a peste 60 mii de voluntari din toată țara, proces facilitat de către 37 Coordonatori raionali/municipali. La 2 decembrie 2018, la Cahul, în cadrul Programului „Cahul – Capitala Tineretului 2018” a fost organizat Festivalul Regional al Voluntarilor din Regiunea de Sud, iar la 20 decembrie a fost organizată Gala Națională de premiere „Jos pălăria în fața voluntarilor!” – ediția 2018.

Pe parcursul anului au avut loc 4 ședințe ale Comisiei de certificare a instituțiilor gazdă a activității de voluntariat, în rezultatul cărora au fost acreditate 31 instituții gazdă a activității de voluntariat (din dosare depuse) și oferite 600 de carnete de voluntar. În contextul expirării mandatului actual al membrilor Comisiei, au fost selectați noi membri pentru următorul mandat de 3 ani (17.01.2018-17.01.2021). La ora actuală, sunt acreditate peste 150 de instituții gazdă a activității de voluntariat și oferite peste 1500 de carnete de voluntar.

Principalele restanțe pentru anul curent sunt: instituirea și implementarea mecanismului de monitorizare permanentă a respectării cadrului normativ cu privire la răspunderea disciplinară a conducătorilor autorităților publice centrale în contextul transparenței procesului decizional; crearea paginii web a rețelei naționale a consiliilor locale ale tinerilor; crearea și funcționarea structurilor de co-management la nivel raional.

Cooperarea în domeniul protecției și al promovării drepturilor copilului

Total acțiuni: 11 (dintre care 4 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni realizate: 7 (dintre care 3 cu caracter continuu)

Numărul de acțiuni nerealizate: 4 (dintre care 1 cu caracter continuu)

Realizarea obiectivelor Strategiei pentru protecția copilului pentru anii 2014-2020 a continuat prin aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă de copii de tip familial” și a Standardelor minime de calitate – HG nr.51, din 17.01.2018; aprobarea Instrucțiunii cu privire la mecanismul de cooperare intersectorială pentru prevenirea primară a riscurilor privind bunăstarea copilului – HG nr.43 din 12.02.2018; aprobarea Recomandărilor privind auto-reglementarea serviciului de filtrare a conținutului din Internet cu impact negativ asupra copiilor prestat de către furnizorii de servicii de acces la Internet accesibile publicului – Hotărârea ANRCETI nr. 15 din 04.05.2018.

În vederea dezvoltării mecanismelor de colectare, de sinteză și analiză a datelor privind copiii aflați în situație de risc, rămași temporar fără ocrotire părintească, precum și în scopul planificării programatice, sistemice și bugetare a acțiunilor în domeniul protecției drepturilor copilului, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a revizuit Rapoartele Statistice: CER 103¹⁷, CER 103A¹⁸ și a realizat instruirea tuturor specialiștilor la nivel raional/municipal, responsabili de colectarea, evidența și sistematizarea datelor statistice respective. Acțiunea dată se înscrie în setul de acțiuni planificate în PNA AA pentru promovarea drepturilor copilului în conformitate cu legislația și cu normele internaționale, în special Convenția Națiunilor Unite din 1989 privind drepturile copilului. Întru implementarea aceluiași obiectiv menționăm întârzierea revizuirii cadrului normativ

¹⁷ privind copiii aflați în situație de risc și copii separați de părinți

¹⁸ privind copiii din sistemul rezidențial

cu privire la adopția copiilor și modificarea/completarea legii cu privire la reglementarea reprezentării legale a drepturilor și intereselor copilului, custodiei și responsabilității legale pentru creșterea și îngrijirea copilului. Ambele proiecte de lege sunt la etapa de sinteză a obiecțiilor și propunerilor urmare avizărilor instituționale.

Pe parcursul anului, pentru prevenirea și combaterea tuturor formelor de exploatare, a abuzurilor, a neglijenței și a violenței împotriva copiilor, au continuat acțiunile de consolidare a capacităților Consiliului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat în acordarea serviciilor juridice de calitate copiilor victime/martori și copiilor în contact cu legea. Au fost desfășurate 3 seminare de instruire a 61 avocați care asigură asistența juridică garantată de stat și 10 activități de formare în domeniul urmăririi și examinării cauzelor de violență asupra copiilor, cu participarea a 217 procurori/judecători. Unica notă negativă la capitolul dat o constituie întârzierea adoptării HG privind aprobarea Mecanismului național de monitorizare a implementării Convenției Lanzarote¹⁹.

Două realizări importante pentru îmbunătățirea sistemului de identificare și de asistență oferită copiilor aflați în situații vulnerabile au fost adoptarea Legii nr.299, din 30.11.2018, cu privire la măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant și implicarea a 96 minori în 6 programe probaționale.

Printre măsurile de promovare a drepturilor copilului în cadrul familiei și al instituțiilor se remarcă intrarea în vigoare a HG nr.662 din 11 iulie 2018 cu privire la modificarea și completarea unor hotărâri ale Guvernului și a HG nr.730 din 18 iulie 2018 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea serviciului social Centrul de zi pentru îngrijirea copiilor cu vârsta de 4 luni-3 ani.

Printre restanțe se numără și întârzierea adoptării legii privind implementarea Convenției de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii. Aderarea, ratificarea și punerea în aplicare a documentelor internaționale relevante constituie o măsură indispensabilă pentru promovarea și protejarea drepturilor copiilor în conformitate cu cele mai înalte standarde în acest domeniu.

În scopul prevenirii și combaterii violenței pe domeniul siguranței și protecției copiilor, reducerii riscurilor de victimizare în mediul acestora, formarea deprinderilor de siguranță, educare în spiritul respectării legislației și a normelor sociale de conduită de pe băncile școlii, au fost organizate și desfășurate 3011 activități de informare a căror beneficiari au fost 120.045 de copii.

În premieră, Republica Moldova a participat în exclusivitate la operațiunea „Vega Children”, cu scopul îmbunătățirii capacităților în identificarea copiilor aflați în situație de risc pe aeroporturile UE.

Participarea la agențiile și programele uniunii

Acțiuni planificate pentru anul 2018 nu au fost. Totodată, menționăm că informația despre participarea Republicii Moldova la programele comunitare este inclusă în capitolele corespunzătoare domeniilor vizate de aceste programe la care participă RM.

¹⁹ Convenția Consiliului Europei privind protecția copiilor împotriva exploatării și abuzului sexual

TITLUL V COMERȚ ȘI ASPECTE LEGATE DE COMERȚ (DCFTA)

Total acțiuni pentru anul 2018: 173

Realizate: 96 (inclusiv 39 cu caracter continuu, dintre care înainte de termen 2)

Nerealizate: 77 (inclusiv 4 cu caracter continuu)

Rata de implementare: **55,49%**

Statistica comerțului /accesul mărfurilor pe piața UE

Total acțiuni:1

Realizate:1

Nerealizate:0

Potrivit datelor prezentate de Biroul Național de Statistică, valoarea schimburilor comerciale între Republica Moldova și Uniunea Europeană în perioada ianuarie-noiembrie 2018 a constituit circa 4,3 mlrd. dolari SUA, reprezentând astfel circa 56,12% din totalul schimburilor comerciale realizate de către Republica Moldova în perioada de referință.

Exporturile de mărfuri destinate țărilor Uniunii Europene (UE-28) au însumat 1726,1mil. dolari SUA (cu 19,9% mai mult față de ianuarie-noiembrie 2017), deținând o cotă de 69,4% în total exporturi (65,7% - în ianuarie-noiembrie 2017).

Importurile de mărfuri din țările Uniunii Europene (UE-28) s-au cifrat la 2614,2 mil. dolari SUA (cu 20,5% mai mult față de ianuarie-noiembrie 2017), deținând o pondere de 49,8% în total importuri (49,8% - în ianuarie-noiembrie 2017).

În conformitate cu prevederile AA/DCFTA RM-UE, agenții economici beneficiază de scutiri anuale de taxe pentru contigentele tarifare pentru exportul de mărfuri, stipulate în anexa XV. În contextul valorificării contingentelor tarifare la exportul de fructe în UE în anul 2018 au fost exportate :

- 10 000 tone struguri de masă din 10 000 tone (100%),
- 1859 tone mere proaspete din 40000 tone (5 %),
- 9881 tone prune, proaspete din 10000 tone (99 %)
- 40 tone tomate din 2000 tone (2 %)

Celelalte 2 poziții (usturoi și suc de struguri) au rămas deocamdată nevalorificate.

La exportul de cereale prin utilizarea mecanismului de prevenire a eludării, în perioada anului 2018 au fost înregistrate următoarele cifre:

- a. Grâu, făina și aglomerate sub formă de pelete - 381338 tone (508 % din totalul cotei stabilite 75 000 t.),
- b. Porumb, făina și aglomerate sub formă de pelete – 456809 tone (351 % din totalul de 130 000 t.),
- c. Orz, făina și aglomerate sub formă de pelete – 59394 tone (85 % din totalul de 70 000 t.)
- d. Cereale prelucrate – 9697 tone (388 % din totalul de 2500 t.)

Totodată, Zahăr a fost exportat în proporție de 75 % (27907 tone din totalul de 37 400 t.), iar Porumb zaharat în proporție de 305 % (4570 tone din totalul 1500 t.).

Datele privind valorificarea concesiilor tarifare acordate la importul de mărfuri din UE în perioada anului 2018 sunt următoarele:

- a) carne de porc – 100% din totalul de 4 000 t;
- b) carne de pasăre – 100% din totalul de 4 000 t;

- c) produse lactate – 100% din totalul de 1 000 t;
- d) produse procesate din carne – 100% din totalul de 1 700 t;
- e) zahăr - 100% din totalul de 5 400 t;
- f) produse din zahăr – 309 t (48.28% din totalul de 640 t).

Menționăm în acest context că, Republica Moldova a solicitat partenerilor europeni examinarea posibilității majorării contingentelor tarifare pentru produsele exportate în UE (struguri de masă proaspeți, prune proaspete, cireșe).

În anul 2018, 1672 de companii au exportat în UE, reprezentând astfel peste 70% din numărul total de companii exportatoare. Topul țărilor în care companiile autohtone realizează activități de export sunt: România (1066), Germania (258), Italia (253), Polonia (190) și Bulgaria (130).

Bariere tehnice în calea comerțului, standardizare, metrologie, acreditare și evaluarea conformității

Total acțiuni: 29

Realizate: 11

Nerealizate: 18

Pe filiera sistemului național de **standardizare** este important de menționat că în anul 2018 au fost adoptate în calitate de standarde moldovenești 4516 standarde europene și 181 standarde internaționale. În total sunt adoptate în calitate de standarde moldovenești **22535** de standarde europene din numărul total de 26496. Rata de preluare a standardelor europene în anul 2018 constituind 85,05% din totalul acestora.

În anul 2018 au fost identificate și anulate 1742 de standarde conflictuale cu standardele europene, respectiv au fost identificate și anulate 889 de standarde depășite tehnologic.

În prezent comitetele tehnice naționale sunt conectate la lucrările a 12 comitete europene de standardizare. În anul 2018 a fost luată decizia de conectare a următoarelor comitete tehnice naționale la comitetele tehnice europene:

- *CT 69 „Criminalistica” la CEN/TC 419 Forensic Science Processes;*
- *CT 54 „Eurocoduri” la comitetele tehnice europene:*
- *CEN/TC 250 Structural Eurocodes;*
- *CEN/TC 250/SC 1 Eurocode 1: Actions on structures;*
- *CEN/TC 250/SC 2 Eurocode 2: Design of concrete structures;*
- *CEN/TC 250/SC 3 Eurocode 3 - Design of steel structures;*
- *CEN/TC 250/SC 10 EN 1990 Basis of structural design.*

Foaia de parcurs pentru inițierea negocierilor Acordului privind Evaluarea Conformității și Acceptarea produselor industriale este în proces de implementare.

A fost adaptat cadrul legislativ național la prevederile Acordului de Asociere prin:

- adoptarea HG nr. 637 din 06.07.2018 privind aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței;
- adoptarea HG nr.212 din 07.03.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, intrată în vigoare la 23.09.18

- semnarea ordinului nr. 739 cu privire la reglementarea autorizării produselor medicamentoase de uz uman și introducerea modificărilor postautorizare, care în Secțiunea 7, capitolul II, anexa 2 reglementează procedura de transfer a autorizațiilor de punere pe piață
- adoptarea HG nr. 748 din 25 iulie 2018 privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 525/2010 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aprobare și înregistrare a prețurilor de producător la medicamente. Noile prevederi vin să asigure condiții transparente pentru înregistrarea prețului de producător la medicamente de uz uman și un impact pozitiv asupra ariilor conexe (ex. Medicamente compensate). HG transpune parțial art. 3 alin. (1) din Directiva Consiliului 89/105/CEE din 21 decembrie 1988 privind transparența măsurilor care reglementează stabilirea prețurilor medicamentelor de uz uman și includerea acestora în domeniul de aplicare a sistemelor naționale de asigurări în sănătate.
- adoptarea HG nr. 944 din 03.10.2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la promovarea etică a medicamentelor care transpune art. 1, titlurile VIII și VIIIA din Directiva 2001/83/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 311 din 28 noiembrie 2001 și art. 2 lit. b) și c), art. 3, art. 4 din Directiva 2006/114/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind publicitatea înșelătoare și comparativă, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 376 din 27 decembrie 2006.
- adoptarea HG nr. 702 din 11 iulie 2018 privind condițiile de introducere pe piață a dispozitivelor medicale.
- adoptarea HG nr. 703 din 11 iulie 2018 privind condițiile de introducere pe piață a dispozitivelor medicale pentru diagnostic in vitro.
- adoptarea HG nr. 704 din 11 iulie 2018 privind condițiile de introducere pe piață a dispozitivelor medicale implantabile active.

Referitor la participarea organismelor naționale relevante ale RM în cadrul organizațiilor europene și internaționale în materie de standardizare, metrologie legală și fundamentală și evaluare a conformității, inclusiv în materie de acreditare, menționăm următoarele:

Întru realizarea menținerii statutului de semnatar AL Acordului de Recunoaștere Bilaterală cu Cooperarea Europeană pentru Acreditare (EA-BLA), precum și pentru implementarea cerințelor noii versiuni a standardului ISO/IEC 17011:2017, au fost elaborate și modificate documente ale sistemului de management: 12 documente elaborate și 19 modificate. Inclusiv, au fost actualizate toate formularele aferente acestor documente – 287 formulare.

Institutul Național de Metrologie fiind membru asociat al Organizației Europene de Cooperare în Metrologie Legală (WELMEC), specialiștii INM au fost acceptați pentru participare la ședințele următoarelor grupuri de lucru din cadrul WELMEC: WG 2 – Implementarea directivelor; WG 6 – Preambalate; WG 7 – Software; WG 8 – MID; WG 11 – Mijloace de măsurare utilitare.

Institutul Național de Metrologie fiind membru asociat al Asociației Europene a Institutelor Naționale de Metrologie (EURAMET), specialiștii INM au fost acceptați pentru participare la lucrările următoarelor Comitete Tehnice: [Quality](#); [Thermometry](#); [Ionising Radiation](#); [Mass and Related Quantities](#).

Având statut de membru asociat al EURAMET, INM a obținut și dreptul de a participa în proiectele EMPIR, care reprezintă principalul program de cercetare European în domeniul metrologiei. La momentul raportării INM a fost acceptat pentru participare în 2 proiecte de cercetare în domeniul metrologiei EMPIR.

Au fost realizate 23 de cercetări ale stabilității în timp, reproductibilității și repetabilității rezultatelor măsurărilor, efectuate cu Etaloanele Naționale și de referință. INM a inițiat participarea la 24 comparări regionale sub egida Biroului Internațional de Măsuri și Greutăți în cadrul COOMET (21 comparări) și EURAMET (3 comparări). La moment, INM deține 43 de rânduri ale capabilităților de măsurare publicate pe site-ul BIPM (40 rânduri – temperatură; 2 rânduri – mărimi ionizante; 1 rând – lungimi).

Totodată, menționăm că a fost aprobată la 5 iulie 2018 Legea nr. 119 cu privire la medicamentele de uz veterinar, publicată la 17.08.2018, dar care va intra în vigoare la data de 17.02.2019²⁰. Legea respectivă transpune 4 acte UE.

Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea *Regulamentului Sistemului național de informare și comunicare pentru supravegherea pieței* este în derulare și s-a inițiat procedura de identificare a finanțatorului pentru elaborarea sarcinii tehnice.

Legea privind substanțele chimice a fost aprobată în lectură finală de către Parlament. Legea nr. 277 din 29.12.2018 care transpune 6 regulamente ale UE însă urmează intrarea să în vigoare.

Restanțe importante la capitolul dat rămân a fi :

- Proiectul de lege a medicamentului (urmează să transpună 6 acte UE).
- Proiectul de lege privind omologarea vehiculelor rutiere (urmează să transpună 3 acte UE).
- Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Reglementării tehnice „Echipe radio și recunoașterea conformității acestora”
- Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje.

Măsuri sanitare și fitosanitare

Total acțiuni: 57

Realizate: 26 (inclusiv 1 cu caracter continuu)

Nerealizate: 31²¹

Referitor la consolidarea capacității administrative prin instruirea personalului din cadrul organismelor și al agențiilor guvernamentale și executive competente în vederea pregătirii și punerii

²⁰ Având în vedere intrarea în vigoare în anul 2019, acțiunea dată nu va fi inclusă în statistica realizărilor pentru anul 2018.

²¹ inclusiv: legea zootehniei, Legea nr. 119 privind medicamentele de uz veterinar, aprobată la 05.07.18, care va intra în vigoare la 17.02.19; HG Nr. 179 din 27 februarie 2018 cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind alimentele destinate sugarilor și copiilor de vârstă mică, alimentele destinate unor scopuri medicale speciale și înlocuitorii unei diete totale pentru controlul greutateii, publicată la 09.03.2018, care va intra în vigoare la 09.03.2019; Hotărârea Guvernului nr. 1222 din 12.12.2018 pentru modificarea HG nr. 418/2009 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Producerea, certificarea, controlul și comercializarea materialului de înmulțire și săditor viticol”. Publicat : 28.12.2018 care va intra în vigoare la 28.03.2019; HG nr. 811 din 20 august 2018, Publicat 05.10.2018 care va intra în vigoare la 05.04.2019.

în aplicare a legislației în domeniul SPS în conformitate cu dreptul UE, menționăm că în anul 2018 în domeniul protecției plantelor au avut loc 2 instruiri (60 persoane), precum și 1 vizită de studiu. În domeniul sănătății și bunăstării animalelor au avut loc 5 instruiri (169 persoane) și 1 vizită de studiu (4 persoane).

Referitor la organizarea de campanii de informare în rândul agenților, al companiilor și al ONG-urilor din domeniu cu privire la cerințele pentru accesul pe piața UE, precum și în rândul societății civile cu privire la aspectele legate de siguranța alimentelor și a furajelor din perspectiva consumatorilor, ANSA a plasat 22 comunicate de presă privind informarea consumatorilor și operatorilor din businessul alimentar referitor la cerințele de siguranță a alimentelor.

În acest domeniu a continuat armonizarea cadrului normativ la acquis-ul UE după cum urmează:

- Adoptarea HG nr.69 din 19 ianuarie, cu privire la cerințele aplicabile germenilor și semințelor destinate producției de germeni;
- Adoptarea HG nr. 67 din 18 ianuarie privind aprobarea Normei de stabilire a condițiilor de sănătate animală pentru importurile anumitor păsări și a condițiilor de carantină;
- Adoptarea Legii nr. 60 din 3 mai cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative care modifică Legea nr. 68 din 5 aprilie 2013 despre semințe;
- Aprobarea Ordinului ANSA Nr. 133 din 7 martie cu privire la aprobarea Planului de monitorizare a reziduurilor pentru anul 2018;
- Adoptarea. 696 din 4 august Hotărârii Guvernului nr. 460 din 21 mai cu privire la modificarea și completarea HG nr.2010, „Cu privire la aprobarea Reglementării tehnice „Carne – materie primă. Producerea, importul și comercializarea (va intra în vigoare la 25 august 2018);
- Adoptarea HG nr. 171 din 26 februarie 2018 pentru modificarea și completarea HG nr. 1408 din 10 decembrie 2008 „Cu privire la aprobarea unor norme sanitar-veterinare”;
- Adoptarea HG nr. 145 din 13 februarie 2018 cu privire la aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 356 din 31 mai 2012, „Pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară”;
- Adoptarea HG nr. 458 din 16 mai 2018 cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 558 din 22 iulie 2011, privind măsurile de prevenire a introducerii și a răspîndirii în Comunitate a viroidului tuberculilor fusiformi ai cartofului;
- Adoptarea HG din 11.07.2018 pentru aprobarea Planului general de gestionare a crizelor în sectorul alimentelor și furajelor;
- Adoptarea HG nr. 945 din 3 octombrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind materialele și obiectele active și inteligente destinate să vină în contact cu produsele alimentare, publicată la 19.10.2018 în Monitorul Oficial Nr. 398-399, art Nr. 1045²². Data intrării în vigoare: 19.01.2019.

Proiectul de Lege privind siguranța produselor alimentare a fost votat în lectură finală la 30.11.2018, dar nu a fost promulgat și publicat.

Menționăm totodată intrarea în vigoare în 2018 a 6 acte aprobate în 2017, și anume:

²² Avînd în vedere intrarea în vigoare în anul 2019, acțiunea dată nu va fi inclusă în statistica realizărilor pentru anul 2018.

- HG nr 1099 pentru stabilirea unei liste de mențiuni de sănătate permise, înscrise pe produsele alimentare, altele decât cele care se referă la reducerea riscului de îmbolnăvire și la dezvoltarea și sănătatea copiilor;
- Legea nr. 296 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare;
- Legea nr. 279 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare 12.01.19;
- HG nr.890 intrată în vigoare la 12.10.18
- HG nr.1066 din 12.12.2017 cu privire la modificarea și completarea HG nr. 939 din 4 august 2008;
- HG nr. 335 din 26.05.2017 cu privire la modificarea HG nr. 558 din 22 iulie 2011.

Un important indicator al *gestionării situației epizootice* îl reprezintă neutralizarea focarelor de pestă porcină africană izbucnite pe teritoriul țării, precum și asigurarea monitorizării și controlului acestora. Totodată, în vederea continuării susținerii eforturilor autorităților în acest sens, în luna iunie 2018 a fost transmis pentru semnare UE Acordul de Grant pentru protecția contra PPA, prelungit pentru încă un an.

A fost elaborată și aprobată (în ianuarie 2018) procedura specifică pentru notificarea internă a bolilor. În anul 2018 au fost înregistrate 38 focare de Pestă Porcină Africană (PPA), fiind nimiciți 587 porci.

De asemenea, au fost depistate și combătute 78 cazuri de rabie, pe parcursul anului 2018.

A fost elaborată Procedura specifică privind Notificarea sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje RASFF la nivel național. Prin Ordinul ANSA nr.549 din 09.10.2018 cu privire la atribuirea unor responsabilități a fost numită persoana în calitate de punct național de control a sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje la nivel național.

În anul 2018 prin sistemul RASFF au fost transmise 11 notificări la produse din: Germania, Olanda, India, Danemarca, Italia, Franța, Slovenia, Luxemburg.

În rezultatul eforturilor de valorificare a oportunităților de a *exporta semințe moldovenești* pe piața UE la 12 noiembrie 2018, în Jurnalul Oficial al UE a fost publicată Decizia Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene, privind echivalența inspecțiilor în câmp efectuate în Republica Moldova la culturile producătoare de semințe de cereale, la culturile producătoare de semințe de legume și la culturile producătoare de semințe oleaginoase și pentru fibre și echivalența semințelor de cereale, de legume și a semințelor de plante oleaginoase și pentru fibre produse în Republica Moldova. Prin această decizie, care a intrat în vigoare în luna decembrie a anului 2018, producătorilor de semințe din Republica Moldova li se oferă acces liber pe piața celor 28 de state, membre ale UE.

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea regulamentelor sanitare privind aromele și anumite ingrediente alimentare cu proprietăți aromatizante destinate utilizării în și pe produsele alimentare și privind aromele de fum utilizate sau destinate utilizării în sau pe produsele alimentare a fost aprobat în cadrul ședinței Guvernului din 19.12.2018, dar proiectul nu a fost publicat încă în Monitorul Oficial²³.

²³ Având în vedere intrarea în vigoare în anul 2019, acțiunea dată nu va fi inclusă în statistica realizărilor pentru anul 2018.

În vederea extinderii listei categoriilor de produse de origine animală ce pot fi exportate pe piața UE a fost revizuită și consultată cu partenerii europeni Foaia de parcurs pentru exportul de carne de pui și ouă categoria B. Remarcăm organizarea la 12.07.2018 a celei de-a IV reuniuni a Subcomitetului RM – UE pentru măsuri sanitare și fitosanitare (SPS) în cadrul căruia au fost discutate progresele înregistrate în domeniul armonizării legislației la capitolul SPS.

A fost aprobat Ordinului ANSA Nr. 133 din 7 martie 2018 cu privire la aprobarea Planului de monitorizare a reziduurilor pentru anul 2018.

De asemenea, menționăm că Sistemul rapid de alertă timpurie pentru siguranța produselor alimentare este în proces de operaționalizare.

O restanță majoră este neadoptarea proiectului legii zootehniei transmis Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, care urmează să transpună 20 acte UE, precum și a Proiectului de Lege privind subprodusele de origine animală care nu sunt destinate consumului uman a fost aprobat în lectura I din 21.06.2018.

Regimul vamal și facilitarea comerțului

Total acțiuni: 16

Realizate: 14 (inclusiv 11 cu caracter continuu)

Nerealizate: 2

Proiectul Twinning „Suport în modernizarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova în conformitate cu cerințele Acordului de Asociere” a fost lansat la e 21 noiembrie 2017. În cadrul acestui proiect, Serviciul Vamal beneficiază de suportul experților europeni în procesul de implementare a Ghișeului Unic și a Noului Sistem Computerizat de Tranzit (NCTS). Rezultatele activităților desfășurate în cadrul proiectului au fost evaluate în luna ianuarie 2018, în cadrul primei ședințe a Comitetului Director.

Pe parcursul anului 2018, cota declarațiilor vamale de import direcționate pe culoarul roșu constituie 6,2 %, galben – 18,8% și verde – 74,9%, și respectiv la export direcționate pe culoarul roșu - 2,4%, galben - 5,4% și verde - 92,2%. Au fost: create: 602 criterii; modificate: 86 criterii; anulate: 13 criterii; evaluate 239 criterii. La 31 decembrie 2018 - active 222 criterii.

În vederea Consolidării managementului riscurilor în cadrul Serviciului Vamal a fost aprobat Ordinul SV nr. 294 – O din 21.06.2018 „Cu privire la aprobarea Strategiei de Management al Riscurilor pentru anii 2018 – 2020”.

Pe parcursul anului 2018 au fost eliberate:

- 38340 certificate de origine:

CT-1: 16552 certificate;

EUR 1 (EU): 19766 certificate;

EUR 1 (CEFTA): 499 certificate;

FORM A: 590 certificate;

EUR 1 (TR): 933 certificate.

- 8 certificate de Exportator Aprobate, la finele etapei de raportare fiind înregistrați 26 beneficiari ai acestui statut.

Au fost realizate 22 activități de instruire pe diferite subiecte de activitate vamală, în cadrul cărora au fost desfășurate inclusiv ore cu subiectul „Originea mărfurilor”, fiind instruiți 453 funcționari.

În scopul dezvoltării mecanismului de recunoaștere mutuală a statutului de operator economic autorizat (AEO), și-a continuat activitățile proiectul pilot de recunoaștere unilaterală a statutului AEO. De la inițierea proiectului pilot de recunoaștere unilaterală a AEO din UE, Serviciul Vamal a acordat beneficii la trecerea frontierei vamale la intrare PTF Leușeni la 15 operatori economici autorizați AEO din UE, durata timpului de trecere a frontierei a constituit în mediu 15 min.

Pe parcursul anului 2018:

- au fost acordate 16 autorizații AEO, cu 6 autorizații mai mult față de aceeași perioadă a anului 2017 (10 autorizații AEO), Autorizații AEO valide deținând 115 agenți economici;
- 5 cereri de solicitare a acordării statutului AEO se află în proces de auditare privind verificarea condițiilor prevăzute de art. 1953 Cod Vamal;
- 22 titulari statut AEO au fost supuși reevaluării, comparativ cu perioada an.2017 (26 titulari statut AEO supuși reevaluării);
- 7 Autorizații AEO au fost retrase, comparativ cu perioada anului 2017 (3 Autorizații AEO retrase);

În perioada 2017-2018:

- 48 titulari AEO au fost reevaluați;
- 10 Autorizații AEO au fost retrase urmare a reevaluării titularilor AEO;
- 3 Autorizații AEO suspendate;

- au fost acordate 7 autorizații pentru utilizarea procedurilor simplificate de vămuire la domiciliu;
- 1 caz de retragere Autorizației PVD urmare a reevaluării titularului de Autorizație AEO și PVD
- 2 cereri de autorizare a procedurii simplificate de vămuire la domiciliu (PVD) se află la etapa de examinare.

În total, sunt înregistrați 77 agenți economici - deținători ai autorizațiilor de utilizare a procedurilor simplificate (PVD).

Pe parcursul anului 2018, ponderea declarațiilor depuse în format electronic au înregistrat următoarele valori:

- la export 98,54% (în comparație cu trimestrul IV al anului 2017 – 99,09%);
- la import 36,52% (în comparație cu trimestrul IV al anului 2017-25,52%);
- respectiv tranzit 100%.

Conform Planului anual de instruire pentru 2018, aprobat prin Ordinul SV nr. 12-O din 11.01.2018, în cadrul SV au avut loc 14 activități de instruire referitor la respectarea normelor de etică și integritate, în cadrul cărora au fost instruite 281 persoane.

Pe parcursul anului 2018 au fost desfășurate 13 ședințe ale Comitetului Consultativ al Serviciului Vamal.

Totodată, au fost actualizate și sunt accesibile mediului de afaceri, următoarele baze de date: TARIM; Traficurile în posturile vamale în regim online; Harta interactivă.

În vederea realizării obiectivului de încurajare a cooperării între operatori și autoritățile administrative competente, pe parcursul anului 2018, Serviciul Vamal a semnat 6 acorduri de colaborare.

Referitor la elaborarea regulilor interne în vederea respectării confidențialității la realizarea schimbului de date cu caracter personal și monitorizarea acestora, MAI prin Ordinul MAI nr. 70 din 01.03.2018 privind aprobarea Regulamentului Serviciului probleme speciale al MAI a stabilit competențele și procedura de monitorizare a implementării regulilor interne pentru respectarea confidențialității la schimbul de date cu caracter personal.

Pe parcursul perioadei de raportare, Serviciul Vamal a participat la 2 operațiuni privind contracararea traficului ilicit de tutun.

Sedința anuală a Subcomitetului vamal a avut loc în data 21-22 noiembrie 2018, în or. Bruxelles.

Restanțe importante rămân a fi proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 278-XVI din 14 decembrie 2007 privind controlul tutunului, precum și Proiectul de lege pentru aprobarea Codului vamal.

Dreptul de stabilire, comerțul cu servicii și comerțul electronic

Total acțiuni: 28

Realizate: 11²⁴ (inclusiv 3 cu caracter continuu)

Nerealizate: 17

Întru stabilirea unui cadru unic pentru activitatea străinilor pe teritoriul Republicii Moldova, în scopul atragerii investițiilor străine, prin aplicarea unor condiții facilitare și proceduri optime de documentare a categoriilor de străini, prevăzuți în Acordul de Asociere RM-UE, la 29.11.2018 Parlamentul a adoptat proiectul Legii nr.314 din 24.09.2018 privind modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative, care prevede comasarea Legii cu privire la migrația de muncă, nr.180-XVI din 10 iulie 2018 și Legii nr.200 din 16.07.2018 privind regimul străinilor în Republica Moldova, și stabilirea unor proceduri simplificate și termeni optimi de documentare a străinilor care doresc să muncească sau să dezvolte activități comerciale în RM.

Servicii de comunicații electronice

În rezultatul adoptării și intrării în vigoare a amendamentelor la Legea comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007 (nr. 100 din 07.06.2018, Monitorul Oficial nr. 235-244 din 29.06.2018), vor fi asigurate condițiile pentru sporirea calității serviciilor de comunicații electronice mobile prin consolidarea capacităților tehnice ale autorităților publice de măsurare și evaluare a unor noi parametri de calitate a acestor servicii, conform standardelor europene.

În 2018, ANRCETI, aplicând prevederile Regulamentului privind regimul autorizării generale în domeniul comunicațiilor electronice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al AN RCETI nr.54 din 28 decembrie 2017 a întreprins următoarele acțiuni:

²⁴ suplimentar înainte de termen BNM a elaborat 2 regulamente pentru implementarea Legii nr. 308/2017, care au fost aprobate la data de 09.08.2018 de Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei și au fost publicate în Monitorul Oficial al R. Moldova nr.321-332 din 24.08.2018. (termen decembrie 2019)

AUTORIZARE GENERALĂ.

S-au eliberat 18 declarații informative, cu includerea furnizorului de rețele și/sau servicii în Registrul public al furnizorilor de rețele și/sau servicii de comunicații electronice; s-au perfectat 13 modificări a Declarațiilor Informative eliberate anterior; s-au emis 77 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind declararea nevalabilității autorizării generale a furnizorului de rețele sau servicii de comunicații electronice.

LICENȚIERE.

1. Licențierea utilizării resurselor de numerotare (RN). S-au emis Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind:
 - 30 DCA privind eliberarea RN;
 - 11 DCA privind declararea nevalabilității licențelor;
 - 9 DCA privind reperfectarea licențelor;
 - 4 DCA privind prelungirea licențelor
 - 1 DCA privind cesionarea licenței.
2. Licențierea utilizării frecvențelor/canalelor radio: S-au emis 23 Decizii a Consiliului de Administrație al ANRCETI privind eliberarea licenței pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio cu eliberarea blanchetei licenței;
 - 6 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind retragerea licenței pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio;
 - 3 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind reperfectarea licenței pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio;
 - 3 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI privind cesionarea licenței pentru utilizarea frecvențelor și canalelor radio.

În vederea implementării în continuare a Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice nr. 28 din 10 martie 2016, în perioada de raportare au fost întreprinse următoarele acțiuni:

- a fost recepționată și verificată conformitatea cu prevederile legislației a contractelor de acces pe proprietate publică, semnate de S.A."Moldtelecom", S.A."Moldcell", S.A."Orange Moldova" cu diferite entități publice. În total, la sfârșitul perioadei de referință erau înregistrate - 652 contracte de acces pe proprietate publică; au fost publicate pe pagina web oficială a ANRCETI condițiile de acces pe proprietate publică, prezentate de APL, instituții publice, alte entități. În total, la sfârșitul perioadei de referință erau publicate pe pagina web oficială a ANRCETI - 156 condiții de acces pe proprietate publică http://www.anrceti.md/conditii_acces;
- adoptate 33 Decizii ale Consiliului de Administrație al ANRCETI, cu titlu executoriu ce obligă entitățile publice vizate să stabilească și să publice condițiile de acces, în temeiul prevederilor din Legea nr.28/2016;
- adoptată 1 Decizie a Consiliului de Administrație al ANRCETI, cu titlu executoriu ce obligă entitatea publică vizată să stabilească și să argumenteze tarifele de acces pe proprietatea publică, în temeiul Legii nr.28/2016;
- examinate și oferite răspunsuri la 157 adresări, parvenite din partea diferitor entități publice, APL și furnizori de comunicații electronice.

Cât ține de alinierea la legislația, bunele practici și normele UE în ceea ce privește: comerțul electronic; protecția datelor prin reziliența rețelelor; definirea strategiei naționale de securitate cibernetică; consolidarea capacităților CERT naționale; și definirea unui model național pentru implementarea comunicațiilor în bandă largă în zonele rurale, a fost aprobată și a intrat în vigoare

Hotărârea Guvernului nr.629 din 05.07.2018 „Cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a rețelelor de bandă largă pe anii 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru realizarea acestuia”, publicată în Monitorul Oficial nr. 256-265 din 13.07.2018.

În vederea implementării Programului de dezvoltare a rețelelor în bandă largă pe anii 2014-2020, în anul 2018 MEI, ANRCETI au întreprins mai multe acțiuni:

- au fost instalate puncte de prezență a fibrei optice în 22 din cele 43 localități cu primării specificate în program.
- a fost creat Grupului de lucru – nucleu al platformei de colaborare și interacțiune Guvern – industrie – societate civilă pentru garantarea dreptului de acces la Internet (Ordinul MEI nr. 494 din 17.10.2018);

Au fost elaborate de către ANRCETI în comun cu MEI și SNMFR:

- Metodologia de măsurare și evaluare a parametrilor de calitate a serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului, furnizate prin intermediul rețelelor publice mobile celulare terestre GSM, UMTS și LTE în benzile de frecvențe 800, 900, 1800, 2100 și 2600 MHz.
- HCA ANRCETI privind indicatorii de calitate pentru serviciile de comunicații electronice accesibile publicului.

O realizare importantă este faptul că la 29 martie 2018 **Serviciul 112** a devenit funcțional pe întreg teritoriul țării. La etapa de față a fost realizată interconexiunea totală în cadrul SIA 112 a Centrelor de preluare a apelurilor de urgență a Serviciului 112 și a Serviciilor specializate de urgență. A fost implementată localizarea geografică și digitizarea tuturor proceselor ce a ridicat eficiența rețelelor și serviciilor. Începând cu 01.07.2018 Serviciul 112 asigură preluarea tuturor apelurilor de urgență, inclusiv la numerele 901, 902, 903. Pe parcursul anului 2018 au fost procesate 1.653.022 de apeluri. În mediu, zilnic sunt procesate circa 9034 de apeluri de urgență.

În scopul ajustării cadrului de reglementare a comerțului electronic la acquis-ul comunitar au fost introduse modificări și completări la Legea nr. 284/2004 privind comerțul electronic. Prin urmare, legea a fost republicată la 09.02.2018 cu unele prevederi noi, cum ar fi obligațiile furnizorilor de servicii în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, stabilirea principiilor de reglementare a comerțului electronic, soluționarea litigiilor, determinarea instituțiilor statului ca punct de contact și informații, introducerea răspunderii furnizorilor de servicii etc.

Pe parcursul anului 2018 Serviciul de Informații și Securitate a analizat și evaluat actele normative aferente semnăturii electronice (ordinele directorului SIS nr. 69/2016, 70/2016 și 71/2016), fiind ajustate în corespundere cu Hotărârile Guvernului nr. 1140/2017 și nr. 1141/2017. Ansamblul de acțiuni a fost realizat drept urmare a adoptării de către Guvernul RM a HG nr. 1140 din 20.12.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de certificare în domeniul aplicării semnăturii electronice și nr. 1141 din 20.12.2017 pentru aprobarea Regulamentului privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice pe documentele electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice ale acestora. De asemenea, în vederea extinderii termenului de valabilitate a cheilor private și certificatelor cheilor publice a fost aprobat Ordinul directorului SIS nr. 23 din 02.05.2018, publicat în Monitorul Oficial nr. 183-194 din 08.06.2018, ce a modificat Normele tehnice în domeniul semnăturii electronice avansate calificate, aprobate prin Ordinul directorului SIS nr. 69 din 15.07.2016.

Servicii financiare

A continuat procesul de armonizare a legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene, realizările anului 2018 incluzând:

- intrarea în vigoare la 1 ianuarie a Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, armonizată cu Directiva 2013/36/UE și Regulamentul (UE) 575/2013 și cu standardele internaționale Basel III;
- intrarea în vigoare la 29 martie a Legii nr. 250/2017 cu privire la supravegherea suplimentară a băncilor, asiguratorilor/reasiguratorilor și a societăților de investiții care aparțin unui conglomerat financiar, armonizată cu Directiva 2002/87/CE.

Pentru punerea în aplicare a Legii nr. 202/2017 privind activitatea băncilor, precum și pentru continuarea transpunerii Directivei 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) 575/2013, pe parcursul anului 2018 BNM a aprobat următoarele acte normative:

- la 24 mai a fost aprobat primul set de 9 regulamente. Aceste regulamente sunt armonizate cu Regulamentul (UE) 575/2013 și vizează fondurile proprii ale băncilor, cerințele de capital, tratamentul unor riscuri (de credit, operațional, de piață, de decontare/livrare), precum și prezentarea de către bănci a unor rapoarte în scopuri de supraveghere. Regulamentele respective au intrat în vigoare la 30 iulie 2018;
- la 19.06.2018 a fost aprobată Hotărârea Comitetului Executival BNMnr. 144 cu privire la modificarea și completarea Regulamentului cu privire la deținerea cotelor de participare în capitalul social al băncii, în vigoare din 14.09.2018;
- aprobarea de către BNM la 20 decembrie a Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor, care este armonizat cu Directiva 2013/36/UE și care va intra în vigoare la 04.04.2019;

Pentru punerea în aplicare a Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru transpunerea Regulamentului (UE) 2015/847 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri, la 9 august BNM a aprobat 2 regulamente care au intrat în vigoare la 24 august:

- Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor;
- Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea prestatorilor de servicii de plată nebancați.

Menționăm de asemenea intrarea în vigoare la 01.10.2018 a Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancați nr. 1 (MO nr.108-112 din 30.03.2018), care prevede stabilirea unui cadru de reglementare și supraveghere comun pentru entitățile care desfășoară următoarele activități: acordarea de împrumuturi, inclusiv microcredite și împrumuturi ipotecare, factoring, leasing financiar și are drept scop asigurarea dezvoltării durabile a sectorului organizațiilor de creditare nebancați, prin diminuarea riscurilor sistemice și protecția drepturilor consumatorilor de servicii.

Prin Legea nr. 35/2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative au fost operate modificări la Legea nr.192/1998 privind CNPF cu scopul de a ajusta cadrul juridic aferent supravegherii de către CNPF a sectorului de creditare nebancați.

CNPF a aprobat cadrul normativ subordonat Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancați nr. 1/2018, și anume:

- Regulamentul cu privire la modul de avizare și înregistrare a organizațiilor de creditare nebancați în Registrul organizațiilor de creditare nebancați autorizate (Hotărârea CNPF nr.41/4 din 17.09.2018, MO nr.366-376/1459 din 28.09.2018)

- Regulamentul cu privire la transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebancaară (Hotărârea CNPF nr.41/4 din 17.09.2018, MO nr.366-376/1459 din 28.09.2018)
- Modificarea și completarea Regulamentului cu privire la dezvoltarea de către participanții profesioniști la piața financiară nebancaară a informației privind acordarea serviciilor (Hotărârea CNPF nr.48/15 din 29.10.2018)

Urmare a finalizării implementării proiectului Twinning de asistență tehnică din partea UE, CNPF implementează acțiunile aferente trecerii la sistemul de supraveghere bazat pe prevenirea riscurilor pentru participanții pieței financiare nebancaare în baza recomandărilor experților din cadrul proiectului. În context, au fost elaborate și aprobate următoarele acte legislative și normative:

- prin Legea nr.33/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.171/2012, publicată în Monitorul Oficial nr. 113-120 din 06.04.2018, au fost transpuse prevederile Directivei UE 2013/36 din 26.06.2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții în partea ce ține de societățile de investiții.
- Regulamentul privind licențierea pe piața asigurărilor (Hotărârea CNPF nr.47/6 din 22.10.2018, MO nr.416-422/ 1639 din 09.11.2018)
- Planul de acțiuni pentru auditul tuturor companiilor de asigurări, și Programul aferent acestuia (Hotărârea CNPF nr. 16/2 din 30.03.2018, MO nr.113-120/470 din 06.04.2018)
- Planul de acțiuni privind identificarea beneficiarilor efectivi ai acționarilor care dețin participații calificate în companiile de asigurări și Programul aferent acestuia (Hotărârea CNPF nr.16/2 din 30.03.2018, MO nr. 113-120/470 din 06.04.2018)
- Hotărârea referitor la modificarea și completarea Hotărârii CNPF nr.26/15 din 07.07.2011 privind forma și conținutul rapoartelor specializate ale asigurătorilor (reasigurătorilor) (Hotărârea CNPF nr. 26/10 din 11.06.2018, MO nr.210-223/985 din 22.06.2018)
- Proiectul standardelor minime pentru supravegherea bazată pe risc pe piața de capital a fost elaborat și urmează a fi transmis spre avizare și consultare publică.

Entitățile raportoare supravegheate de către CNPF au elaborat Rapoartele interne de evaluare a riscurilor și măsurile ce urmează a fi întreprinse în vederea diminuării acestora.

În ceea ce privește exercitarea activității de asigurare (Solvabilitate II) în martie 2018 a fost inițiat proiectul de asistență a Băncii Mondiale ”Reforma pieței de asigurări din Moldova”, în cadrul căruia a fost elaborat proiectul noii legi cu privire la asigurări.

Având în vedere prelungirea procesului de coordonare interinstituțională, nu s-a reușit conform termenului transpunerea în legislația națională a directivelor: 86/635/CEE privind conturile anuale și conturile consolidate ale băncilor și ale altor instituții financiare și 91/674/CEE privind conturile anuale și conturile consolidate ale întreprinderilor de asigurare.

Servicii de transport

Menționăm aprobarea și intrarea în vigoare a HG Nr. 780 din 01.08.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la aplicarea și publicarea listei transportatorilor aerieni supuși unei interdicții de exploatare în Republica Moldova publicată la 17.08.2018 în Monitorul Oficial Nr. 309-320 art Nr: 851.

Restanțele la această secțiune vizează Crearea Biroului de Investigare a accidentelor, precum și elaborarea proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținer

a Registrului obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară, cât și proiectul de lege cu privire la aderarea Republicii Moldova la Convenția privind munca în domeniul maritim din 2006.

Achiziții Publice

Total acțiuni: 10

Realizate: 9 (din care 8 cu caracter continuu/anual/)

Nerealizate: 1

Pe parcursul anului 2018, Agenția Achiziții Publice a desfășurat 54 activități de instruire (seminare) și 28 seminare de informare. Numărul total de persoane instruite - 3074, dintre care 1724 persoane din teritoriu, 557 persoane din municipiul Chișinău, 793 persoane la sediul AAP. A fost elaborat planul de instruire al Agenției Achiziții Publice pentru anul 2018.

La fel, pe parcursul anului 2018, pe pagina www.ansc.md au fost publicate 502 anunțuri de desfășurare a ședințelor publice de examinare a contestațiilor și 595 de decizii aferente contestațiilor.

La 31 decembrie 2018, nivelul de realizare a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1332 din 14.12.2016, în conformitate cu angajamentele asumate este de 40 %.

În perioada 7-20 februarie 2018 au fost desfășurate 34 seminare cu genericul „Eficientizarea achizițiilor publice prin utilizarea platformei electronice MTender”, organizate de către Ministerul Finanțelor, Agenția Achiziții Publice, Î.S. „Fintehinform”, inclusiv reprezentanții platformelor private de achiziții, la care au participat 2040 persoane.

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 705 din 11.07.2018 (în vigoare din 17.09.2018).

Începând cu data de 1 Octombrie 2018, odată cu intrarea în vigoare a amendamentelor la Legea 131/2015 privind achizițiile publice a fost stabilit modul de reglementare a achizițiilor publice utilizând sistemul electronic online, accesibil prin internet la o adresă dedicată, folosit pentru aplicarea prin mijloace electronice a proceselor de achiziții publice, precum și pentru publicarea invitațiilor/anunțurilor la nivel național, depunerea și evaluarea ofertelor, atribuirea, semnarea cu semnătură electronică a contractelor de achiziții publice.

Pentru implementarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender) au fost aprobate următoarele acte normative:

1. HG nr.985 din 10 octombrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind acreditarea platformelor electronice de achiziții în cadrul Sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender);
2. HG nr.986 din 10 octombrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat al achizițiilor publice format de Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (MTender);
3. HG nr.987 din 10 octombrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri;

1. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.173 din 5 octombrie 2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri;
2. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.174 din 5 octombrie 2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de servicii;
3. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.175 din 5 octombrie 2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de bunuri și servicii prin cererea ofertelor de prețuri;
4. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.176 din 5 octombrie 2018 cu privire la aprobarea Documentației standard pentru realizarea achizițiilor publice de lucrări;
5. Ordinul Ministerului Finanțelor nr.177 din 9 octombrie 2018 cu privire la aprobarea formularului standard al Documentului Unic de Achiziții European.

Actele au intrat în vigoare din 12.10.2018 și au fost publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 396-397 din 12.10.2018.

La etapa actuală sistemul de achiziții publice electronice M-Tender asigură:

- funcționalitatea desfășurării procedurilor de achiziții publice prin valoare mică pentru bunuri, lucrări și servicii;
- funcționalitatea de înregistrare a contractelor de achiziții publice;
- posibilitatea de a aplica proceduri de achiziții publice prin cererea ofertelor de prețuri și licitație deschisă.

Menționăm, totodată, adoptarea înainte de termen a proiectului de lege privind modificarea Legii nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice, prin Legea nr. 169 din 26.07.2018, în vigoare din 01.10.2018²⁵.

Drepturile de proprietate intelectuală

Total acțiuni: 14

Realizate: 11 (inclusiv 8 cu caracter continuu)

Nerealizate: 3

Analiza potențialului de comercializare a rezultatelor științifice și cercetarea (analiza) cerințelor pieței față de rezultatele științifice, a fost realizată constant de către Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic a Academiei de Științe a Moldovei (AITT).

Au fost create parteneriate dintre cercetători și antreprenori în vederea comercializării rezultatelor științifice (în anul 2018- 6 parteneriate).

²⁵ (Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 321-332 art. 527 din 24.08.2018) Prezenta lege transpune Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94 din 28 martie 2014, cu modificările operate prin Regulamentul delegat (UE) 2017/2365 al Comisiei din 18 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2014/24/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește pragurile de aplicare pentru procedurile de atribuire a contractelor de achiziții publice, precum și Directiva 89/665/CCE a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 395 din 30 decembrie 1989.

Pe parcursul anului 2018, AGEPI cu suportul proiectului de asistență tehnică al Uniunii Europene „Suport pentru asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) în Republica Moldova”, a realizat o serie de acțiuni menite să consolideze capacitățile instituționale ale instituțiilor abilitate cu dreptul de control privind respectarea pe piață a drepturilor asupra indicațiilor geografice (IG): Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței (APCSP) și Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), inclusiv 7 seminarii în cadrul cărora au fost instruite 216 persoane.

A fost aprobat Ordinul Serviciului Vamal nr. 137-O din 28.03.2018 „Cu privire la crearea mecanismului de protecție a indicațiilor geografice UE”.

La data 26.06.2018 a fost emisă Circulara Serviciului Vamal cu nr.385-c, prin care birourile vamale au fost atenționate despre necesitatea întreprinderii măsurilor ce se impun reieșind din informațiile, conținute în Demersul IP Oficiul Național al Viei și Vinului cu nr.143/03 din 13.06.2018, și anume, acțiuni suplimentare în vederea prevederii și minimizării riscurilor de încălcare a drepturilor de proprietate intelectuală asupra indicațiilor geografice din UE.

Drept rezultat al acceptării cererilor de intervenție a organului vamal, Registrul obiectelor de proprietate intelectuală cărora li se aplică măsuri de protecție la frontieră, plasat pe pagina oficială web a Serviciului Vamal al Republicii Moldova <http://customs.gov.md> a fost suplinit cu 652 obiecte, dintre care 575 corespund denumirilor de mărci de produs, 74 desenului/modelului industrial, 1 denumirii de origine a UE „Prosecco”, 1 dreptului de autor Bitex și 1 brevetului de invenție de scurtă durată;

În perioada de raportare titularii de drept au depus la Serviciul Vamal al Republicii Moldova 105 cereri de intervenție a organului vamal (în 71 cazuri de cei străini și în 34 cazuri de cei naționali) în vederea asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală, dintre care 100 au fost acceptate, iar 5 respinse. Au fost înregistrate 82 cazuri de rețineri de mărfuri susceptibile de a aduce atingere unui drept de proprietate intelectuală.

Regulamentul privind activitatea mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 541 din 18.07.2011 a fost completat cu o anexă ce conține Codul de etică și conduită al mandatarilor autorizați în proprietatea intelectuală (aprobat în redacția Hotărârii Guvernului nr. 714 din 18.07.2018, în vigoare de la 27 iulie 2018).

AGEPI cu suportul informațional al instituțiilor responsabile de asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală (Inspectoratul General de Poliție, Procuratura Generală, Serviciul Vamal) a elaborat și publicat Raportul național privind respectarea drepturilor de PI pentru anul 2017.

În vederea asigurării instruirii continue a cadrelor cu responsabilități în domeniul proprietății intelectuale pe parcursul anului 2018, au fost desfășurate 17 activități/174 funcționari vamali instruiți.

Pe parcursul anului 2018, a fost finalizată elaborarea sistemului informațional pentru asigurarea schimbului de date în domeniul DPI, cu subsistemul informațional în domeniul protecției DPI și subsistemul informațional automatizat Registrul cererilor de intervenție pentru utilizarea de către Serviciul Vamal (Sistemul e-IPR):

- a fost realizată testarea sistemelor informaționale și instruirea viitorilor utilizatori;

- a fost elaborată documentația tehnică.
- a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la Sistemul e-IPR, prin care urmează să fie aprobat Conceptul tehnic și Regulamentul cu privire la funcționarea Sistemului e-IPR.).

Pe parcursul anului 2018, INJ a realizat 13 activități de formare în domeniul proprietății intelectuale, fiind instruiți 319 beneficiari,

În vederea promovării și diseminării informațiilor privind drepturile de proprietate intelectuală, în anul 2018, AGEPI a diseminat materiale informativ-educative în cadrul a peste 100 de evenimente organizate de sau cu concursul AGEPI.

O restanță la acest capitol rămâne a fi proiectul legii pentru modificarea și completarea Legii nr.139 din 2 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, proiectul de lege fiind la etapa de examinare în Parlament și urmează să transpună parțial Directiva 2014/26/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind gestiunea colectivă a drepturilor conexe și acordarea de licențe multiteritoriale pentru drepturile asupra operelor muzicale pentru utilizare online pe piața internă.

Concurența

Total acțiuni:13

Realizate: 12 (8 cu caracter continuu)

Nerealizate: 1

La 26 iulie 2018 a fost adoptată Legea nr. 179 pentru modificarea unor acte legislative, care vine să amendeze Codul penal întru exceptarea aplicării prevederilor legii penale față de agenții economici care colaborează cu Consiliul Concurenței, în limita realizării politicii de clemență, prevăzută de Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 (Monitorul Oficial Nr. 309-320, art.498, în vigoare din 17.08.2018).

Pe parcursul anului 2018 în vederea consolidării cooperării și dialogului cu alte instituții de concurență și organizații internaționale în domeniul aplicării Legii concurenței nr.183 din 11 iulie 2012 și Legii nr.139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat în conformitate cu rigorile Uniunii Europene au fost realizate 13 vizite de studiu sau de schimb de experiență.

De asemenea, a fost asigurată promovarea culturii concurențiale prin organizarea unui șir de evenimente tematice.

Pe parcursul anului 2018 au fost desfășurate și finalizate 3 concursuri pentru ocuparea funcțiilor publice vacante și angajate 21 de persoane. În trimestrul IV personalul Consiliului Concurenței a constituit 83 de persoane. Bugetul Consiliului Concurenței pentru anul 2018 a fost planificat pentru 132 persoane în sumă de 23 080, 8 mii lei.

Întru realizarea măsurii de promovare a culturii concurențiale pe parcursul anului 2018 (prin intermediul training-urilor, conferințelor de presă, meselor rotunde etc.) au fost realizate 83 de evenimente (22 ședințe, 5 seminare, 3 conferințe, 1 conferință de presă, 52 de ședințe consultative) cu participarea a circa 368 de reprezentanți ai autorităților publice, ai mediului de afaceri, ai mass mediai, ai institutelor de politici publice, studenți etc. În același timp, pe parcursul anului 2018, au

fost organizate 11 de instruirii pentru angajații Consiliului Concurenței cu participarea experților internaționali pentru preluarea celor mai bune practici în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

În anul 2018 a fost inițiat 1 studiu util de piață cu implicarea experților străini: Studiul de piață privind restricțiile în industria serviciilor aeroportuare și aeronautice din Republica Moldova (în cadrul Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității (CEP II)). La fel, pe parcursul anului 2018, 100% din personalul cu funcție de control a Consiliului Concurenței a fost instruit cu privire la evaluarea ajutoarelor de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în Uniunea Europeană.

Pe parcursul anului 2018, 322 de reprezentanți din 191 de autorități publice centrale și locale (5 APC, 186 APL) au fost instruiți în cadrul a 78 de evenimente organizate de Consiliul Concurenței (conferințe, seminare, ședințe, ședințe consultative etc.).

În anul 2018, au fost elaborate și aprobate în Plen 2 Regulamente:

- Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru protecția mediului înconjurător, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 2 din 22.11.2018
- Regulamentul privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 3 din 22.11.2018.

În anul 2018, au fost adoptate 17 decizii privind evaluarea ajutoarelor de stat.

Pe parcursul anul 2018 au fost aliniate 14 scheme de ajutor de stat. Raportul Ajutorului de stat acordat în Republica Moldova pentru anul 2017 a fost elaborat și aprobat prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-89 din 27.12.2018.

Comerț și dezvoltare durabilă

Total acțiuni pentru anul 2018: 6

Realizate: 1

Nerealizate: 5 (dintre care 4 cu caracter continuu)

Doar o singură acțiune din totalitatea celor planificate pentru anul curent a fost realizată:

- Proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Strategiei dezvoltării durabile a sectorului forestier din Republica Moldova.

TITLUL VI: ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ȘI DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL

Total acțiuni pentru anul 2018:36

Realizate:20

Nerealizate:16

Rata de realizare:55,5 %

Capitolul 1. Asistență Financiară

Total acțiuni:11

Realizat:3

Nerealizate:8

În contextul implementării reformei administrației publice centrale, rolul de Autoritate națională de coordonare a asistenței financiare externe a trecut de la Cancelaria de Stat la Ministerul Finanțelor

(prin HG nr. 377 din 27.04.2018). Totodată, HG nr. 377 modifică și Hotărârea Guvernului nr. 838 din 09.07.2008 privind instituirea Comitetului interministerial pentru planificare strategică (CIPS), fiind eliminate unele prevederi.

Pentru evaluarea modului de implementare a HG nr. 561 din 19 august 2015 „Cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare” anual se elaborează și se prezintă în cadrul comitetului de planificare strategică Raportul privind asistența oficială pentru dezvoltare acordată Republicii Moldova. Raportul privind asistența externă oferită Republicii Moldova în 2017 nu a fost pregătit fiind decisă elaborarea unuia pentru perioada anilor 2017-2018 care va fi prezentat în 2019.

În scopul racordării procesului de planificare a asistenței externe cu Cadrul Bugetar pe termen mediu și/sau bugetele anuale, au fost aprobate prin HG nr.350 din 18 aprilie 2018 prioritățile de politici sectoriale pe termen mediu (2019-2021), care au stat la baza elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu (2019-2021), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.851 din 20 august 2018, în vigoare din 28 septembrie 2018.

A fost asigurat dialogul cu Delegația UE în vederea agreării *Planului Indicativ Anual de Acțiuni pentru 2018* și celor 6 proiecte din cadrul *Programului Anual de Acțiuni pentru 2018* al Uniunii Europene pentru Republica Moldova. De menționat că, PAA 2018 cade sub incidența deciziei UE de recalibrare a asistenței bilaterale pentru Republica Moldova pentru anul 2018 – asistența financiară bilaterală pentru Republica Moldova fiind redusă cu 20250000 euro.

În contextul angajamentelor asumate prin *Memorandumul de înțelegere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova* care este parte integrantă a *Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asistența macrofinanciară pentru Republica Moldova*, semnat la 23 noiembrie 2017, au fost îndeplinite condiționalitățile pentru I tranșă, precum și unele condiționalități din tranșele 2 și 3. Comisia Europeană a fost informată cu regularitate despre progresele în implementarea condiționalităților din toate cele trei tranșe. În adresa Comisiei Europene au fost transmise 2 cereri de debursare a tranșei nr. I aferente Programului de Asistență macrofinanciară oferit de UE, pentru componenta de împrumut (în valoare de 20 mil. euro) și Cererea de debursare a tranșei nr. I, pentru componenta de grant (în valoare de 10 mil. euro), precum și informațiile suplimentare solicitate de către UE cu privire la subiectul dat.

De asemenea, pe parcursul anului 2018 au fost elaborate și prezentate pentru evaluare Uniunii Europene 4 rapoarte de progres privind îndeplinirea acțiunilor aferente *Programului Reforma Finanțelor Publice în Moldova, Reforma Poliției în Moldova, Reforma în Sectorul Energetic și Reforma în Agricultură și Dezvoltare Rurală*. În acest sens, în adresa UE au fost remise 4 cereri de debursare a tranșelor planificate pentru anul curent.

Capitolul 2 Dispoziții antifraudă și control

Total acțiuni:25

Realizat:17

Nerealizate:8

Un element important în fortificarea luptei antifraudă îl reprezintă managementul finanțelor publice. În acest sens, au fost efectuate modificări și completări la *Strategia de dezvoltare a managementului*

finanțelor publice 2013-2020 prin *Hotărârea Guvernului nr.1149 din 20.12.2017*, care a intrat în vigoare la 12 ianuarie 2018. Raportul anual privind realizarea *Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice 2013-2020*, pe anul 2017 a fost aprobat la data de 12.02.2018 și plasat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor. Conform evaluării, 84,5% din țintele pe termen mediu au fost atinse, respectiv 86,1% din obiectivele pe termen lung au fost realizate.

CNA continuă să avanseze pe dimensiunea cooperării interinstituționale atât pe plan intern, cât și pe plan internațional. La data de 2 mai în or. Luxembourg, Marele Ducat de Luxembourg, a fost semnat Memorandumul de Înțelegere între Centrul Național Anticorupție și Banca Europeană pentru Investiții (BEI) care va facilita schimbul de informații între Părți în cadrul îndeplinirii atribuțiilor instituționale care le revin, accentul fiind pus pe unul dintre obiectivele de activitate comună și anume: prevenirea și investigarea cazurilor de fraudă sau altor iregularități a mijloacelor din fondurile externe oferite de UE. Totodată, au fost semnate 5 din 7 acorduri și protocoale de cooperare interinstituționale (dintre Centrul Național Anticorupție cu Procuratura Generală, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Vamal, Curtea de Conturi, Cancelaria de Stat) în ceea ce privește investigarea modului de obținere și valorificare a mijloacelor din fondurile externe

În vederea asigurării valorificării cu bună credință a fondurilor oferite de Uniunea Europeană, au fost operate modificări și completări în legislația care incriminează fapta de exercitare a atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de interese, inclusiv în cazurile de negociere, gestionare sau executare a mijloacelor financiare din fonduri publice sau din fonduri externe prin adoptarea Legii nr. 66 din 24.05.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul penal, Codul contravențional, Legea 271/2008, Legea 132/2016, Legea 133/2016) în vigoare 01.06.2018, cu unele excepții (vezi art.VI). Au fost inițiate și finalizate 3 analize strategice și finalizate 6 analize operaționale referitor la obținerea și valorificarea mijloacelor din fondurile externe și pornite 6 cauze penale ce țin de delapidarea mijloacelor din fondurile UE ce urmează să fie finisate pe parcursul anului 2019. Informația referitoare la cazurile de fraudă, corupție sau alte nereguli, depistate în procesul de valorificare a fondurilor Uniunii Europene a fost prezentată Comisiei Europene și Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF).

Legea nr. 48 din 30.03.2017 stabilește crearea *Agenției Recuperare a Bunurilor Infraționale (ARBI)* și respectiv a cadrului legal necesar pentru recuperarea bunurilor infraționale. Cadrul normativ intern aferent Legii privind crearea ARBI, și anume - Regulamentul cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infraționale (sechestrate) a fost aprobat prin HG nr 684 din 11.07.2018 și publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova la data de 12.10.2018. Au fost aprobate și puse în aplicare o serie de acte cum ar fi: Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale din cadrul Centrului Național Anticorupție, Instrucțiunile și recomandările metodice privind efectuarea investigațiilor financiare paralele, ghidul privind metodica de urmărire penală a infracțiunilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului și Instrucțiunile privind aplicarea dispozițiilor legale ce țin de sechestrarea și confiscarea bunurilor infraționale.

Pentru desfășurarea instruirilor pe aspecte legate de conflictul de interese, incompatibilități și restricții în funcția publică, în cooperare cu Academia de Administrare Publică a fost elaborat cursul „*Etica și Integritatea Funcționarului Public*” precum și, de comun cu Institutul de Național de Justiție, organizat un altul pe subiectul „*Metode de prevenire a comportamentului corupțional*”. De

asemenea, în domeniul recuperării bunurilor infracționale, în anul 2018 în cadrul Institutului Național al Justiției au fost desfășurate 3 instruirii cu tematica „*Recuperarea bunurilor infracționale*”, la care au participat judecători și procurori. 39 de ofițeri de urmărire penală din cadrul DGUP au participat la 15 instruirii cu diferite tematici, inclusiv și care se referă la efectuarea investigațiilor financiare. La cursul de instruire „*Metode de prevenire a comportamentului corupțional*” au fost instruite 62 de persoane dintre care 32 judecători și 30 procurori.

A fost organizată o vizită de studiu pentru auditorii Curții de Conturi privind auditul asistenței externe oferite Republicii Moldova de către Uniunea Europeană la Curtea de Conturi a României, inclusiv la Autoritatea de Audit și la Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice. De asemenea, reprezentanții Curții de Conturi au participat în cadrul primei întruniri a *Grupului de auditori pentru programele de cooperare transfrontalieră* finanțate prin intermediul instrumentului european de vecinătate (ENI CBC). Pentru pregătirea continuă a personalului autorităților naționale și proiectelor în domeniul prevenirii fraudei și corupției la implementarea proiectelor de asistență ale Uniunii Europene au fost desfășurate instruirii pentru agenții publici din cadrul *Unității consolidate pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei* (instituție publică subordonată Ministerului Economiei și Infrastructurii). Totodată, specialiștii ANI au participat la sesiunile de instruire în domeniul conflictelor de interese precum și a altor subiecte relevante de competența instituțională a ANI.

Societatea civilă a fost consultată prin plasarea potențialelor tematici și domenii de audit pe pagina oficială a Curții de Conturi în decursul septembrie 2018 și recepționarea propunerilor prin intermediul poștei oficiale a CC. De asemenea, a fost organizată ședința *Consiliului consultativ al Curții de Conturi*, unde au fost discutate eventuale tematici de audit de interes pentru societate și mediul academic și aprobat *Programul activității de audit public extern pentru anul 2019*.